

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1963

Vyhlásené: 17. 12. 1963 Časová verzia predpisu účinná od: 1. 5.2004 do: 31. 8.2004

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

99

Občiansky súdny poriadok

zo 4. decembra 1963

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Prvá hlava

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

§ 2

V občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, uskutočňujú výkon rozhodnutí, ktoré neboli splnené dobrovoľne, a dbajú pri tom na to, aby nedochádzalo k porušovaniu práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb a aby sa práva nezneužívali na úkor týchto osôb.

§ 3

Občianske súdne konanie je jednou zo záruk zákonnosti a slúži na jej upevňovanie a rozvíjanie. Každý má právo domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené.

§ 5

(1) Súdy poskytujú pri plnení svojich úloh účastníkom v občianskom súdnom konaní poučenia o ich procesných právach a povinnostiach.

(2) Súdy povinnosť podľa odseku 1 nemajú, ak je účastník v občianskom súdnom konaní zastúpený advokátom alebo komerčným právnikom.

§ 6

V konaní postupuje súd v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná.

Druhá hlava

SÚDY

Právomoc

§ 7

(1) V občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

(2) V občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

(3) Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon.

§ 8

Ak sa má pred konaním na súde konať u iného orgánu, súdy môžu konať len vtedy, ak nebola vec v takomto konaní s konečnou platnosťou vyriešená.

§ 8a

Spory o právomoc

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhoduje spory o právomoc medzi súdmi a orgánmi štátnej správy.

Príslušnosť

§ 9

(1) Na konanie v prvom stupni sú zásadne príslušné okresné súdy.

(2) Krajské súdy rozhodujú ako súdy prvého stupňa

- a) v sporoch o vzájomné vyporiadanie dávky poskytnutej neprávom alebo vo vyššej výmere, než patrila, medzi zamestnávateľom a príjemcom tejto dávky podľa právnych predpisov o sociálnom zabezpečení,
- b) v sporoch medzi príslušným orgánom nemocenského poistenia a zamestnávateľom o náhradu škody vzniknutej nesprávnym postupom pri vykonávaní nemocenského poistenia,
- c) v sporoch týkajúcich sa cudzieho štátu alebo osôb požívajúcich diplomatické imunity a výsady,^{1aa} ak tieto spory patria do právomoci súdov Slovenskej republiky,

(3) Krajské súdy rozhodujú ďalej ako súdy prvého stupňa ako obchodné veci bez zreteľa na to, či účastníci záväzkového vzťahu sú podnikatelia, spory

- a) z právnych vzťahov súvisiacich so zakladaním a vznikom obchodných spoločností alebo družstiev,
- b) zo vzťahov medzi obchodnými spoločnosťami alebo družstvami a ich zakladateľmi, medzi obchodnými spoločnosťami alebo družstvami a ich spoločníkmi, štatutárnymi orgánmi obchodnej spoločnosti, akcionármi alebo členmi, a to aj bývalými, ako aj medzi spoločníkmi, štatutárnymi orgánmi obchodnej spoločnosti, členmi, a to aj bývalými, alebo medzi zakladateľmi

navzájom, ak vznikli zo vzťahov upravených osobitným predpisom,^{1b)}

- c) z burzových obchodov a ich sprostredkovania,
- d) z práv k predmetom priemyselného vlastníctva upravených osobitnými predpismi,
- e) z právnych vzťahov vzniknutých pri zabezpečení záväzkov podľa písmen a) až d),
- f) o platnosti rozhodnutí orgánov obchodnej spoločnosti alebo orgánov družstva,
- g) z právnych vzťahov týkajúcich sa zmienek, iných cenných papierov alebo šekov vrátane sporov z vydaných zmenkových (šekových) platobných rozkazov a sporov týkajúcich sa zmenkových protestov,
- h) z právnych vzťahov týkajúcich sa ochrany hospodárskej súťaže¹⁴⁾ a nekalej súťaže,¹⁵⁾
- i) zo vzťahov vznikajúcich z medzinárodného obchodného styku právnických osôb a fyzických osôb vrátane sporov, v ktorých bola právomoc súdu Slovenskej republiky založená písomnou zmluvou účastníkov.²⁴⁾

(4) Krajské sudy ako sudy prvého stupňa ďalej

- a) prejednávajú konkurzy a vyrovnania vrátane sporov týmto konaním vyvolaných a súvisiacich okrem vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov,
- b) rozhodujú v prípadoch, ak osobitný predpis^{1b)} ustanovuje, že rozhoduje súd.

§ 10

(1) Krajské sudy rozhodujú o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných súdov.

(2) O odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky.

§ 10a

(1) O dovolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako odvolacích súdov rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky.

(2) O dovolaniach proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu rozhoduje iný senát tohto súdu.

(3) O mimoriadnych dovolaniach proti rozhodnutiam súdov rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky.

(4) O mimoriadnych dovolaniach proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu rozhoduje iný senát tohto súdu.

§ 11

(1) Konanie sa uskutočňuje na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia.

(2) Ak je miestne príslušných niekoľko súdov, môže sa konať na ktoromkoľvek z nich.

(3) Ak ide o vec, ktorá patrí do právomoci súdov Slovenskej republiky, ale podmienky miestnej príslušnosti chýbajú, alebo ich nemožno zistiť, Najvyšší súd Slovenskej republiky určí, ktorý súd vec prejedná a rozhodne.

§ 12

(1) Ak nemôže príslušný súd o veci konať, pretože jeho sudcovia sú vylúčení (§ 14), musí byť vec prikázaná inému súdu toho istého stupňa.

(2) Vec možno prikázať inému súdu toho istého stupňa aj z dôvodu vhodnosti.

(3) O prikázaní veci rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa vec má prikázať.

Vylúčenie sudcov**§ 14**

(1) Sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezáujatosti.

(2) Na súde vyššieho stupňa sú vylúčení i sudcovia, ktorí rozhodovali vec na súde nižšieho stupňa, a naopak. To isté platí, ak ide o rozhodovanie o dovolaní.

(3) Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávaní veci.

§ 15

(1) Len čo sa sudca dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to neodkladne predsedovi súdu. V konaní môže zatiaľ urobiť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Predseda súdu môže prideliť vec inému sudcovi v súlade s rozvrhom práce, ak s tým sudca, o ktorého vylúčenie ide, vysloví súhlas. Ak ide o vylúčenie sudcu podľa § 14 ods. 1 a predseda súdu má zato, že nie je dôvod pochybovať o nezáujatosti sudcu, predloží vec na rozhodnutie súdu uvedenému v § 16 ods. 1.

(2) Účastníci majú právo vyjadriť sa o skutočnostiach, pre ktoré je sudca vylúčený. Tieto skutočnosti sú povinní neodkladne oznámiť súdu. Na opakované oznámenia tých istých skutočností súd neprihliadne, ak už o nich rozhodol.

§ 15a

(1) Účastníci majú právo z dôvodov podľa § 14 ods. 1 uplatniť námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorý má podľa rozvrhu práce vec prejsť a rozhodnúť. O tomto práve súd účastníka poučí.

(2) Účastník môže uplatniť námietku zaujatosti podľa odseku 1 najneskôr na prvom pojednávaní, na ktorom sa zúčastnil sudca, o ktorého vylúčenie ide, alebo do 15 dní od kedy sa mohol dozvedieť o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený. Na neskôr podanú námietku zaujatosti súd prihliadne len vtedy, ak účastník nebol poučený podľa odseku 1.

(3) V námietke zaujatosti musí byť uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa účastník podávajúci námietku zaujatosti o dôvode vylúčenia dozvedel a akými dôkazmi môže byť preukázaný; účastník je povinný predložiť dôkazy, ktorými disponuje, zároveň s námietkou zaujatosti.

(4) Na opakované námietky zaujatosti podané z toho istého dôvodu súd neprihliadne, ak už o nich rozhodol.

§ 16

(1) Prvostupňový súd predloží vec na rozhodnutie o námietke zaujatosti do desiatich dní od jej podania nadriadenému súdu. O tom, či je sudca vylúčený, rozhodne do desiatich dní od predloženia veci nadriadený súd v senáte. O vylúčení sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodne do desiatich dní iný senát tohto súdu.

(2) Ak bolo rozhodnuté, že sudca je vylúčený, predseda súdu určí namiesto neho iného sudcu alebo prikáže vec inému senátu.

§ 17

(1) O tom, či je vylúčený zapisovateľ alebo iný pracovník súdu, ako aj znalec alebo tlmočník, platia tieto ustanovenia primerane; rozhoduje o tom predseda senátu.

(2) Na vylúčenie notára z úkonov súdneho komisára primerane platia § 14 až 16. O vylúčení rozhoduje súd, ktorý notára vykonaním úkonov súdneho komisára a súdneho exekútora poveril.

**Tretia hlava
ÚČASŤ NA KONANÍ****Účastníci****§ 18**

Účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie. Majú právo konať pred súdom vo svojej materčine. Súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv.

§ 19

Spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

§ 20

Každý môže pred súdom ako účastník samostatne konať (procesná spôsobilosť) v tom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti.

§ 21

(1) Za právnickú osobu koná štatutárny orgán alebo pracovník (člen), ktorý preukáže, že je oprávnený za ňu konať.

(2) Za štát pred súdom koná pracovník toho štátneho orgánu, ktorého sa vec týka, alebo poverený pracovník iného štátneho orgánu.

Zástupcovia účastníkov

a) na základe zákona

§ 22

Fyzická osoba, ktorá nemôže pred súdom konať samostatne, musí byť zastúpená zákonným zástupcom. To neplatí, ak tento zákon ustanovuje inak.

§ 23

Ak to okolnosti prípadu vyžadujú, môže súd rozhodnúť, že ten, kto nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, musí byť v konaní zastúpený svojím zákonným zástupcom, i keď ide o vec, v ktorej by inak mohol konať samostatne.

b) na základe plnomocenstva**§ 24**

Účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Ak nejde o zastupovanie podľa § 26, môže si účastník zvoliť za zástupcu len fyzickú osobu. V tej istej veci môže mať účastník súčasne len jedného zvoleného zástupcu.

§ 25

(1) Ako zástupcu si účastník môže vždy zvoliť advokáta. Plnomocenstvo udelené advokátovi nemožno obmedziť.

(2) Advokát je povinný účelne využívať všetky zákonom pripustené prostriedky a spôsoby poskytovania právnej pomoci účastníkovi, ktorého zastupuje.

(3) Advokát je oprávnený dať sa zastupovať iným advokátom ako ďalším zástupcom prípadne advokátskym koncipientom, ktorého zamestnáva.

(4) Ustanovenia odsekov 1 až 3 platia obdobne, ak účastníka zastupuje komerčný právnik v rozsahu svojho oprávnenia ustanoveného osobitnými predpismi.³³⁾

§ 26

(1) Centrum pre medzinárodnú právnu ochranu detí a mládeže^{33aa)} môže zastupovať maloletého účastníka v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých s cudzím prvkom.

(2) Ak prevezme Centrum pre medzinárodnú právnu ochranu detí a mládeže zastupovanie, poverí niektorého zo svojich zamestnancov, aby za zastúpeného v jeho mene konal.

§ 27

(1) Účastník sa môže dať zastúpiť aj ktorýmkoľvek občanom spôsobilým na právne úkony. Tento zástupca môže konať jedine osobne.

(2) Súd rozhodne, že zastúpenie podľa odseku 1 nepripúšťa, ak zástupca zrejme nie je spôsobilý na riadne zastupovanie, alebo ak ako zástupca vystupuje v rôznych veciach opätovne.

§ 28

(1) Zástupcovi, ktorého si účastník zvolil, udelí písomne alebo ústne do zápisnice plnomocenstvo buď pre celé konanie alebo len pre určité úkony.

(2) Plnomocenstvo udelené pre celé konanie nemožno obmedziť. Zástupca, ktorému bolo toto plnomocenstvo udelené, je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť účastník.

(3) Odvolanie plnomocenstva účastníkom alebo jeho výpoveď zástupcom sú voči súdu účinné, len čo mu ich účastník alebo zástupca oznámili; voči iným účastníkom konania sú účinné, len čo im ich oznámil súd.

c) na základe rozhodnutia**§ 29**

(1) Ak nie je zastúpený ten, kto nemôže pred súdom samostatne konať, predseda senátu ustanoví mu opatrovníka, ak je tu nebezpečenstvo z omeškania. Rovnako sa postupuje, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

(2) Pokiaľ neurobí iné opatrenia, môže predseda senátu ustanoviť opatrovníka aj účastníkovi, ktorého pobyt nie je známy, ktorému sa nepodarilo doručiť na známu adresu v cudzine alebo ak je doručenie písomnosti v cudzine spojené s ťažko prekonateľnými prekážkami, ktorý je postihnutý duševnou poruchou alebo ktorý nie je schopný zrozumiteľne sa vyjadrovať.

(3) Predseda senátu môže ustanoviť opatrovníka aj účastníkovi, ktorý je právnickou osobou, ak jej nie je možné doručiť písomnosť na adresu sídla uvedeného v obchodnom registri alebo v inom registri a jej iná adresa nie je súdu známa; ak sa nepodarilo doručiť písomnosť na jej známu adresu v cudzine.

(4) Sudca alebo poverený zamestnanec súdu zruší uznesenie o ustanovení opatrovníka, ak pominú dôvody, pre ktoré bol opatrovník ustanovený.

§ 30

Účastníkovi, u ktorého sú predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov, ustanoví sudca alebo poverený zamestnanec súdu na jeho žiadosť zástupcu z radov advokátov, ak je to potrebné na ochranu jeho záujmov. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

§ 31

(1) Ustanovený zástupca má rovnaké postavenie ako zástupca na základe plnomocenstva pre celé konanie, pokiaľ nebol ustanovený len pre určité úkony.

(2) Ak bol za zástupcu ustanovený advokát, má rovnaké postavenie ako advokát, ktorému účastník udelil plnomocenstvo.

§ 35

(1) Prokurátor môže podať návrh na začatie konania,

- a) ak to ustanovuje osobitný zákon,^{33a)}
- b) ak ide o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v prípadoch, v ktorých sa nevyhovelo protestu prokurátora a za podmienok uvedených v tomto zákone,
- c) ak ide o uplatnenie nároku štátu podľa osobitného zákona^{33ab)} na vydanie bezdôvodného obohatenia vrátane majetkového prospechu získaného z nepoctivých zdrojov.

(2) Prokurátor môže vstúpiť do začatého konania

- a) vo veciach spôsobilosti na právne úkony,
- b) vo veciach vyhlásenia za mŕtveho,
- c) vo veciach zápisu do obchodného registra,
- d) vo veciach výchovy maloletých,
- e) vo veciach opatrovníctva,
- f) vo veciach konkurzu a vyrovnania.

(3) Prokurátor je v konaní podľa odsekov 1 a 2 oprávnený na všetky úkony, ktoré môže vykonať účastník konania, ak nejde o úkony, ktoré môže vykonať len účastník právneho vzťahu.

§ 35a

(1) Európska komisia (ďalej len „Komisia“) a Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „protimonopolný úrad“) môžu v konaní, v ktorom súd uplatňuje ustanovenia osobitného predpisu,^{33ac)} predložiť písomné vyjadrenie k právnym alebo skutkovým skutočnostiam priamo súvisiacim s prejednávanou vecou. Súd môže vyhovieť žiadosti Komisie alebo protimonopolného úradu o ústne vyjadrenie.

(2) Písomné vyjadrenie podľa odseku 1 musí mať všeobecné náležitosti podania podľa § 42 ods. 3.

(3) Súd je povinný umožniť účastníkom konania vyjadriť sa v súdom určenej primeranej lehote k vyjadreniu Komisie alebo k vyjadreniu protimonopolného úradu podľa odseku 1.

(4) Súd je povinný na účel prípravy vyjadrenia podľa odseku 1 umožniť Komisii a protimonopolnému úradu nazeranie do súdneho spisu s právom robiť si z neho výpisy a odpisy. Na ich žiadosť je tiež povinný im doručiť alebo zabezpečiť doručenie kópie akýchkoľvek dokumentov súvisiacich s prejednávanou vecou, ktoré sú nevyhnutné na prípravu ich vyjadrenia podľa odseku 1.

Štvrtá hlava ÚKONY SÚDU A ÚČASTNÍKOV

Úkony súdu

§ 36

(1) V konaní pred súdom koná a rozhoduje senát, jediný sudca (ďalej len „samosudca“) alebo poverený zamestnanec súdu v rozsahu ustanovenom osobitným zákonom (ďalej len „poverený zamestnanec súdu“).

(2) V konaní pred okresným súdom koná a rozhoduje samosudca alebo poverený zamestnanec súdu.

(3) V konaní pred krajským súdom ako súdom prvého stupňa koná a rozhoduje samosudca alebo poverený zamestnanec súdu okrem prípadov podľa § 36b; v odvolacom konaní koná a rozhoduje senát.

§ 36b

V obchodných veciach koná a rozhoduje krajský súd ako súd prvého stupňa v senáte, ak ide o spory

- a) zo vzťahov medzi obchodnými spoločnosťami alebo družstvami a ich zakladateľmi, medzi obchodnými spoločnosťami alebo družstvami a ich spoločníkmi, štatutárnymi orgánmi obchodnej spoločnosti, akcionármi alebo členmi, a to aj bývalými, ako aj medzi spoločníkmi, štatutárnymi orgánmi obchodnej spoločnosti, členmi, a to aj bývalými, alebo medzi zakladateľmi navzájom, ak vznikli zo vzťahov upravených osobitným predpisom,^{1b)}
- b) z právnych vzťahov týkajúcich sa ochrany hospodárskej súťaže¹⁴⁾ a nekalej súťaže,¹⁵⁾
- c) z práv k predmetom priemyselného vlastníctva upravených osobitnými predpismi,
- d) týkajúce sa námorných lodí, námornej plavby a právnych vzťahov s tým spojených.

§ 36c

Najvyšší súd Slovenskej republiky koná a rozhoduje v senátoch.

§ 36d

(1) Predseda senátu môže vo veciach prislúchajúcich senátu vykonávať len také úkony, ktorými sa nerozhoduje vo veci.

(2) V prípadoch, keď podľa zákona môže konať a rozhodovať samosudca, prislúchajú mu práva, ktoré sú inak vyhradené senátu.

§ 37

(1) Senát rozhoduje po porade za prítomnosti zapisovateľa; nikto iný nesmie byť na porade prítomný.

(2) Na rozhodnutie je potrebná väčšina hlasov, pričom hlasovať sú povinní všetci členovia senátu. Hlasovanie vedie predseda senátu. Prísediaci hlasujú pred sudcami a mladší sudcovia pred staršími sudcami, predseda senátu hlasuje posledný.

§ 38

(1) Súd poverí notára, aby ako súdny komisár prejednal dedičstvo a v prípadoch, keď sú splnené podmienky uvedené v § 175zca, vydal osvedčenie o dedičstve. Poverenie môže súd dodatočne meniť. Poverenie a zmena poverenia sú voči súdnemu komisárovi účinné, len čo mu ich súd oznámil.

(2) Z úkonov podľa odseku 1 sú vyňaté žiadosti o poskytnutie právnej pomoci v cudzine a súdne rozhodnutia.

(3) Úkony notára podľa odseku 1 sa považujú za úkony súdu.

(4) Poverenie nie je súdnym rozhodnutím.

§ 39

(1) Úkony, ktoré by príslušný súd alebo rozhodcovský súd mohol urobiť len s ťažkosťami alebo so zvýšenými, neúčelnými trovami alebo ktoré v jeho obvode nemožno urobiť, urobí na dožiadanie iný súd.

(2) Ak dožiadaný súd nemôže urobiť úkon vo svojom obvode, postúpi dožiadanie súdu, v obvode ktorého možno úkon urobiť, ak je mu tento súd známy; inak dožiadanie vráti.

(3) Úkony dožiadaného súdu robí samosudca; má pritom práva a povinnosti predsedu senátu.

§ 40

(1) O úkonoch, pri ktorých súd koná s účastníkmi alebo vykonáva dokazovanie, spisuje sa zápisnica. V zápisnici sa najmä označí prejednávaná vec, uvedú sa prítomní, opíše sa priebeh dokazovania a uvedie sa obsah prednesov a výroky rozhodnutia; ak nahrádza zápisnica podanie, musí mať aj jeho náležitosti.

(2) Zápisnicu podpisuje predseda senátu a zapisovateľ; ak predseda senátu nemôže zápisnicu podpísať, podpíše ju za neho iný člen senátu. Ak bol uzavretý zmier, podpisujú zápisnicu aj

účastníci. Zápisnicu o hlasovaní podpisujú všetci členovia senátu a zapisovateľ.

(3) Predseda senátu opraví v zápisnici chyby v písaní a iné zrejmé nesprávnosti. Predseda senátu rozhoduje aj o návrhoch na doplnenie zápisnice a o námietkach proti jej zneniu.

(4) Zápisnicu podľa odseku 1 možno v konaní o dedičstve nahradiť osvedčením o dedičstve (§ 175zca).

§ 40a

Vyšší súdny úradník

Vyšší súdny úradník môže v rozsahu ustanovenom osobitným zákonom vydávať rozhodnutia a vykonávať iné úlohy súdu. Osobitný zákon ustanovuje, kedy môže vyšší súdny úradník konať samostatne a kedy na základe poverenia vydaného sudcom.

Úkony účastníkov

§ 41

(1) Účastníci môžu robiť svoje úkony akoukoľvek formou, pokiaľ zákon pre niektoré úkony nepredpisuje určitú formu.

(2) Každý úkon posudzuje súd podľa jeho obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený.

(3) Hmotnoprávny úkon účastníka urobený voči súdu je účinný aj voči ostatným účastníkom, avšak len od okamihu, keď sa o ňom v konaní dozvedeli.

§ 42

(1) Podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona, telegraficky alebo telefaxom. Podanie obsahujúce návrh vo veci samej, ktoré bolo urobené telegraficky, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní; podanie urobené telefaxom treba doplniť najneskôr do troch dní predložením jeho originálu. Na podania, ktoré neboli v tejto lehote doplnené, sa neprihliada.

(2) Každý okresný súd je povinný spísať podanie do zápisnice a postúpiť ho bez prieťahu príslušnému súdu. Také podanie má tie isté účinky, ako keby sa stalo priamo na príslušnom súde.

(3) Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

§ 43

(1) Sudca alebo poverený zamestnanec súdu uznesením vyzve účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. V uznesení uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať.

(2) Ak účastník v lehote podľa odseku 1 podanie neopraví alebo nedoplní a pre uvedený nedostatok nemožno v konaní pokračovať, súd odmietne podanie, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania.

(3) Na iné podanie, ktoré podľa svojho obsahu nespĺňa náležitosti návrhu na začatie konania, ak

nie je riadne opravené alebo doplnené, súd neprihliada.

§ 44

(1) Účastníci a ich zástupcovia majú právo nazerať do súdneho spisu a robiť si z neho výpisy, odpisy a fotokópie alebo požiadať súd o vyhotovenie fotokópií za úhradu vecných nákladov. To neplatí, ak ide o zápisnicu o hlasovaní alebo listiny obsahujúce utajované skutočnosti, alebo chránené údaje podľa osobitných predpisov.

(2) Niekomu inému než účastníkovi môže predseda senátu povoliť nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy a odpisy, ak sú pre to vážne dôvody a oprávnené záujmy účastníkov tým nemôžu byť dotknuté.

Doručovanie

§ 45

Súd doručuje písomnosť sám alebo poštou. Súd môže doručiť písomnosť aj prostredníctvom orgánu obce alebo príslušného útvaru Policajného zboru a v prípadoch ustanovených osobitným predpisom aj prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“).

§ 46

(1) Adresátovi možno doručiť písomnosť v byte v sídle (mieste podnikania), na pracovisku alebo kdekoľvek bude zastihnutý.

(2) Ak nebol adresát zastihnutý, hoci sa zdržuje v mieste doručenia, doručí sa inej dospeléj osobe bývajúcej v tom istom byte alebo v tom istom dome alebo zamestnanej na tom istom pracovisku, ak je ochotná obstaráť odovzdanie písomnosti. Ak nemožno ani takto doručiť, uloží sa písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresát sa vhodným spôsobom vyzve, aby si písomnosť vyzdvihol. Písomnosť sa považuje za doručенú dňom, keď bola uložená, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

(3) Ak sa podľa odseku 2 písomnosť odovzdá účastníkovi, ktorý má na veci protichodný záujem, je doručenie neúčinné.

§ 47

(1) Do vlastných rúk treba doručiť písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon, a iné písomnosti, ak to nariadi súd.

(2) Ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

§ 47a

Pokiaľ zákon ustanovuje, že rozhodnutie má byť vyvesené na úradnej tabuli súdu, platí, že pätnástym dňom vyvesenia bolo rozhodnutie doručené účastníkom, ktorí nie sú súdu známi alebo ktorých pobyť nie je známy.

§ 48

(1) Písomnosti, ktoré sú určené orgánom alebo právnickým osobám, doručujú sa pracovníkom oprávneným za orgány alebo právnické osoby prijímať písomnosti. Ak ich niet, doručuje sa písomnosť, ktorá je určená do vlastných rúk, tomu, kto je oprávnený za orgán alebo právnickú osobu konať, ostatné písomnosti ktorémukoľvek ich pracovníkovi, ktorý písomnosti prijme.

(2) Ak nie je možné doručiť písomnosť právnickej osobe na adresu jej sídla uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri, v ktorom je zapísaná, a jej iná adresa nie je súdu známa, písomnosť sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak ten, kto je oprávnený konať za právnickú osobu, sa o tom nedozvie.

(3) Ak nie je možné doručiť písomnosť fyzickej osobe oprávnenej podnikáť na adresu jej miesta podnikania uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri, v ktorom je zapísaná, a jej iná adresa nie je súdu známa, písomnosť sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa fyzická osoba oprávnená podnikáť o tom nedozvie.

(4) Písomnosti určené advokátovi sa môžu doručovať tiež advokátskym koncipientom a iným pracovníkom, ktorí sú u advokáta pracovne činní a poveril ich prijímaním zásielok; to platí primerane aj pre doručovanie písomností určených komerčnému právnikovi.

(5) Písomnosti určené notárovi sa môžu doručovať tiež notárskym koncipientom a iným pracovníkom, ktorí sú u notára pracovne činní a poveril ich prijímaním zásielok.

(6) Písomnosti určené súdnemu exekútorovi sa môžu doručiť aj exekútorskému koncipientovi, alebo aj inému zamestnancovi exekútora, ktorý preukáže, že je poverený prijímaním zásielok.

§ 49

(1) Ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi. Ak má však účastník osobne v konaní niečo vykonať, doručuje sa písomnosť nielen zástupcovi, ale aj jemu.

(2) Keby doručovanie účastníkovi bolo spojené s ťažkosťami alebo s prieťahmi, môže mu predseda senátu uložiť, aby si zvolil pre prijímanie písomností zástupcu, ktorému možno bez ťažkostí a prieťahov doručovať. Ak si ho nezvolí, budú sa pre neho písomnosti ukladať na súde s účinkami doručenia; o tom treba účastníka poučiť.

(3) Uznesenie o ustanovení opatrovníka účastníkovi, ktorého pobyt nie je známy, sa doručí jedine ustanovenému opatrovníkovi.

§ 50

Ak adresát bezdôvodne odoprie písomnosť prijať, je písomnosť doručená dňom, keď jej prijatie bolo odopreté; o tom musí byť adresát poučený doručovateľom.

§ 50a**Uverejňovanie vyhlášok**

Povinnosť súdu zverejniť vyhláškou rôzne údaje, ustanovená v tomto zákone a v zákone o konkurze a vyrovnaní, je splnená ich uverejnením v Obchodnom vestníku (§ 769 Obchodného zákonníka), pokiaľ sa zákon neobmedzuje na zverejnenie údajov na úradnej tabuli súdu; tým nie je dotknutá povinnosť uverejnenia údajov v dennej tlači.

Predvolanie a predvádzanie**§ 51**

Predvolanie na súd sa deje spravidla písomne a v naliehavých prípadoch i telegraficky, telefaxom alebo telefonicky. Predvolať možno i ústne na pojednávaní alebo pri inom úkone súdu, na ktorom je predvolaný prítomný.

§ 52

(1) V prípade, že sa predvolaný bez ospravedlnenia neustanoví na výsluch alebo k znalcovi, môže ho súd dať predviesť, ak o možnosti predvedenia predvolaného poučil. O predvedení rozhodne súd uznesením, ktoré sa predvolanému doručí pri predvedení.

(2) O predvedenie požiada súd príslušný policajný orgán; ak ide o maloletého, požiada súd tento orgán o predvedenie len vtedy, ak nemožno predvedenie zabezpečiť inak. O predvedenie vojakov v činnej službe a príslušníkov ozbrojených sborov požiada súd ich náčelníka.

(3) Trovy predvedenia uhradzuje ten, kto je predvádzaný.

Poriadkové opatrenie**§ 53**

(1) Tomu, kto hrubo sťažuje postup konania najmä tým, že sa neustanoví na súd alebo neposlúchne príkaz súdu, alebo kto ruší poriadok, alebo kto urobí hrubo urážlivé podanie, môže súd uložiť uznesením poriadkovú pokutu až do výšky 25 000 Sk.

(2) Pri opakovanom hrubom sťažení postupu konania podľa odseku 1 môže súd uložiť uznesením poriadkovú pokutu až do výšky 50 000 Sk.

(3) Uloženú poriadkovú pokutu môže predseda senátu dodatočne, a to i po skončení konania, odpustiť, ak to odôvodňuje neskoršie správanie sa toho, komu bola uložená.

(4) Poriadkové pokuty pripadajú štátu.

§ 54

Toho, kto hrubo ruší poriadok, môže predseda senátu alebo ním poverený zamestnanec súdu vykázať z miesta, kde sa koná. Ak je vykázaný účastník, môže sa konať ďalej v jeho neprítomnosti.

Lehoty**§ 55**

Ak tento zákon neustanovuje lehotu na urobenie úkonu, určí ju, ak je to potrebné, predseda senátu alebo ním poverený zamestnanec súdu. Lehotu, ktorú určil, môže predseda senátu alebo ním poverený zamestnanec súdu tiež predĺžiť.

§ 56

(1) Lehota neplynie tomu, kto stratil spôsobilosť byť účastníkom konania alebo spôsobilosť konať pred súdom.

(2) Len čo v takom prípade do konania vstúpi iný účastník, zákonný zástupca alebo opatrovník

účastníka, začína im plynúť nová lehota od toho času, keď do konania vstúpili.

§ 57

(1) Do plynutia lehoty sa nezapočítava deň, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty.

(2) Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov končia sa uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

(3) Lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

§ 58

(1) Súd odpustí zmeškanie lehoty, ak ju účastník alebo jeho zástupca zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu a bol preto vylúčený z úkonu, ktorý mu patrí. Návrh treba podať do pätnástich dní po odpadnutí prekážky a treba s ním spojiť i zmeškaný úkon.

(2) Súd môže na žiadosť účastníka priznať odkladný účinok návrhu, aby sa odpustilo zmeškanie lehoty.

DRUHÁ ČASŤ ČINNOSŤ SÚDU PRED ZAČATÍM KONANIA

Prvá hlava PREDBEŽNÉ KONANIA

Zmierovacie konanie

§ 67

Ak to povaha veci pripúšťa, možno navrhnúť na ktoromkoľvek súde, ktorý by bol vecne príslušný na rozhodovanie veci, aby vykonal pokus o zmier (zmierovacie konanie), a ak došlo k jeho uzavretiu, aby rozhodol aj o jeho schválení. Ak by bol vecne príslušný krajský súd, uskutoční zmierovacie konanie na krajskom súde samosudca; v týchto prípadoch sa však môže uskutočniť zmierovacie konanie a schválenie zmieru aj ktorýkoľvek okresný súd.

§ 68

(1) Zmierovacie konanie uskutočňuje predseda senátu, ak nepovažuje vzhľadom na okolnosti prípadu za vhodné, aby ho vykonal senát.

(2) Pri zmierovacom konaní súd použije vhodné prostriedky výchovného pôsobenia.

(3) Súčinnosť alebo prítomnosť účastníkov nemožno žiadnym spôsobom vynucovať.

§ 69

Účelom zmierovacieho konania je uzavretie zmieru. Ustanovenia § 99 platia i pre tento zmier.

Konanie o určenie otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov**§ 73**

(1) Ak sa narodí dieťa, u ktorého nie je otcovstvo určené zákonnou domnienkou svedčiacou manželovi matky ani súhlasným vyhlásením rodičov pred orgánom, ktorý vedie matriku, vyslúchne predseda senátu toho, koho matka označuje za otca, či uznáva, že je otcom. Príslušným je súd podľa § 88 písm. c).

(2) Ak dôjde k súhlasnému vyhláseniu rodičov o otcovstve, uvedie sa to v zápisnici a oznámi orgánu, ktorý vedie matriku narodení, v ktorej je dieťa zapísané.

(3) Ak takto k určeniu otcovstva nedôjde a matka v primeranom čase nepodá návrh na určenie otcovstva, ustanoví predseda senátu dieťaťu opatrovníka na podanie takého návrhu a na to, aby dieťa v konaní zastupoval.

Druhá hlava**PREDBEŽNÉ OPATRENIA A ZABEZPEČENIE DŮKAZU****Predbežné opatrenia****§ 74**

(1) Pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

(2) Príslušný na nariadenie predbežného opatrenia je súd, ktorý je príslušný na konanie o veci. Ak nie je príslušný súd známy alebo ak príslušný súd nemôže včas zakročiť, zakročí a nariadi predbežné opatrenie podľa § 75a súd, v ktorého obvode sa maloletý zdržuje. Len čo je to však možné, postúpi vec príslušnému súdu. Účastníkmi konania sú tí, ktorí by nimi boli, keby šlo o vec samu.

§ 75

(1) Predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o predbežné opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu.

(2) Návrh má okrem náležitostí návrhu podľa § 79 ods. 1 obsahovať opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich vydanie predbežného opatrenia, uvedenie podmienok dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Z návrhu musí byť zrejmé, čoho sa mieni navrhovateľ domáhať návrhom vo veci samej. Návrh podľa § 75a musí ďalej obsahovať aj označenie fyzickej osoby, ktorej má byť maloleté dieťa zverené do starostlivosti, alebo označenie zariadenia sociálnych služieb, do ktorého má byť maloleté dieťa umiestnené, a musí byť z neho zrejmé, že navrhovateľ sa domáha vydania predbežného opatrenia podľa § 75a.

(3) Ak návrh nemá všetky náležitosti podľa odseku 2, súd postupuje podľa § 43 a v uznesení uvedie vady návrhu; to neplatí na konanie, ktoré môže začať súd i bez návrhu.

(4) O návrhu na vydanie predbežného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu. Ak súd rozhoduje o návrhu na vydanie predbežného opatrenia podľa § 76 ods. 1 písm. b) a g), rozhodne najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu, ktorý má náležitosti podľa odseku 2. Ak súd rozhoduje o návrhu na vydanie predbežného opatrenia podľa § 75a, rozhodne najneskôr

do 24 hodín od doručenia návrhu podľa odseku 2.

(5) Ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým rozhodol o návrhu na vydanie predbežného opatrenia, súd opätovne rozhodne v lehote podľa odseku 4. Lehota začína plynúť odo dňa vrátenia veci odvolacím súdom súdu prvého stupňa.

(6) Na rozhodnutie súdu o predbežnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia súdu prvého stupňa.

(7) Súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov.

§ 75a

(1) Ak sa ocitne maloleté dieťa bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie alebo priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd na návrh orgánu povereného výkonom sociálnoprávnej ochrany a prevencie podľa osobitných predpisov predbežným opatrením nariadi, aby bolo maloleté dieťa dočasne zverené do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí.

(2) Pri nariadení predbežného opatrenia podľa odseku 1 nemusí byť maloleté dieťa zastúpené. Ak maloletý nemá zákonného zástupcu alebo ak zákonný zástupca nemôže maloleté dieťa v konaní zastupovať, ustanoví súd maloletému dieťaťu opatrovníka bezodkladne po uskutočnení výkonu predbežného opatrenia.

(3) Predbežné opatrenie podľa odseku 1 trvá najmenej počas troch mesiacov od jeho vykonateľnosti; ak bolo pred uplynutím tejto lehoty začaté konanie vo veci samej, predbežné opatrenie trvá a zanikne, len čo je rozhodnutie vo veci samej vykonateľné.

§ 76

(1) Predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi najmä, aby

- a) platil výživné v nevyhnutnej miere;
- b) odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd;
- c) poskytol aspoň časť pracovnej odmeny, ak ide o trvanie pracovného pomeru a navrhovateľ zo závažných dôvodov nepracuje;
- d) zložil peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde;
- e) nenakladal s určitými vecami alebo právami;
- f) niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal,
- g) nevstupoval dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba blízka alebo osoba, ktorá je v jeho starostlivosti alebo vo výchove, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivý z násilia.

(2) Predbežným opatrením možno uložiť povinnosť niekomu inému než účastníkovi len vtedy, ak to možno od neho spravodlivo žiadať.

(3) Súd pri nariadení predbežného opatrenia uloží navrhovateľovi, aby v lehote, ktorú mu určí, podal návrh na začatie konania na súde alebo na rozhodcovskom súde; ak ide o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu, súd vydá uznesenie o začatí konania. Môže tiež určiť, že predbežné opatrenie bude trvať len po určený čas.

§ 77

(1) Predbežné opatrenie zanikne, ak

- a) navrhovateľ nepodal v súdom určenej lehote návrh na začatie konania;
- b) sa návrhu vo veci samej nevyhovelo;
- c) sa návrhu vo veci samej vyhovelo a uplynulo pätnásť dní od vykonateľnosti rozhodnutia o veci;
- d) uplynul určený čas, po ktorý malo trvať.

(2) Predbežné opatrenie predseda senátu zruší, ak pominú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

(3) Ak predbežné opatrenie zaniklo alebo bolo zrušené z iného dôvodu, než preto, že sa návrhu vo veci samej vyhovelo alebo preto, že právo navrhovateľa bolo uspokojené, navrhovateľ je povinný nahradiť ujmy tomu, komu predbežným opatrením vznikli. Rozhodne o tom na návrh súd, ktorý nariadil predbežné opatrenie.

Zabezpečenie dôkazu

§ 78

(1) Pred začatím konania o veci samej možno na návrh zabezpečiť dôkaz, ak je obava, že neskôršie ho nebude možno vykonať vôbec alebo len s veľkými ťažkosťami.

(2) Na zabezpečenie dôkazu je príslušný súd, ktorý by bol príslušný na konanie o veci, alebo súd, v obvode ktorého je ohrozený dôkazný prostriedok.

(3) Zabezpečenie dôkazu vykoná predseda senátu spôsobom predpísaným pre dôkaz, o ktorý ide.

§ 78a

(1) Na zabezpečenie dôkazu na účely prešetrovania podľa osobitných predpisov^{15a)} súd na základe návrhu Komisie alebo protimonopolného úradu do troch dní rozhodne o vydaní súhlasu s inšpekciou objektov, priestorov alebo dopravných prostriedkov. Prílohou k návrhu je rozhodnutie Komisie alebo protimonopolného úradu.

(2) Návrh podľa odseku 1 musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 42 ods. 3 najmä účel inšpekcie, určenie objektov, priestorov alebo dopravných prostriedkov, v ktorých sa má inšpekcia vykonať, určenie osôb, ktoré by mali inšpekciu vykonať, s návrhom právomocí, ktoré by mali mať, a uvedenie skutočností, ktoré preukazujú dôvodné podozrenie, že sa určité podklady alebo dokumenty nachádzajú v uvedených objektoch, priestoroch alebo dopravných prostriedkoch.

(3) Súd postupuje pri vydaní súhlasu s inšpekciou Komisiou podľa odseku 1 v súlade s osobitným predpisom.^{15b)} Pri vydaní súhlasu s inšpekciou protimonopolným úradom súd skúma, či inšpekcia alebo spôsob jej výkonu je úmerná a dostatočne odôvodnená s ohľadom na závažnosť možného obmedzenia hospodárskej súťaže, význam hľadaného podkladu alebo dokumentu, účasť podnikateľa^{15c)} na možnom obmedzení hospodárskej súťaže a odôvodnenie predpokladu, že hľadané podklady alebo dokumenty sa nachádzajú v určitých objektoch, priestoroch alebo dopravných prostriedkoch.

(4) Výrok uznesenia súdu o súhlase s inšpekciou musí obsahovať určenie účelu inšpekcie, určenie objektov, priestorov alebo dopravných prostriedkov, v ktorých sa má inšpekcia vykonať, určenie osôb, ktoré inšpekciu vykonávajú, s uvedením ich právomocí pri výkone inšpekcie a určenie dátumu inšpekcie s uvedením lehoty, do ktorej je možné inšpekciu vykonať. Lehota na vykonanie inšpekcie nesmie byť dlhšia ako 30 dní.

(5) Súd ustanoví osobe, ktorá užíva objekty, priestory alebo dopravné prostriedky, v ktorých sa má inšpekcia vykonať, opatrovníka podľa § 192, ktorý sa zúčastní na výkone inšpekcie.

(6) Uznesenie súdu o súhlase s inšpekciou súd doručí protimonopolnému úradu, ktorý zabezpečí jeho doručenie osobe, u ktorej sa inšpekcia vykoná.^{15d)}

(7) Proti uzneseniu súdu o vydaní súhlasu na inšpekciu podľa odseku 1 je prípustné odvolanie, ktoré nemá odkladný účinok. Odvolanie je oprávnená podať osoba, ktorá užíva objekty, priestory alebo dopravné prostriedky, v ktorých sa inšpekcia vykonala.

TRETIA ČASŤ

KONANIE V PRVOM STUPNI

Prvá hlava

PRIEBEH KONANIA

Začatie konania

§ 79

(1) Konanie sa začína na návrh. Návrh má okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3) obsahovať meno, priezvisko, bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoláva, a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha. Ak je účastníkom právnická osoba, návrh musí obsahovať názov alebo obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak je pridelené. Ak je účastníkom zahraničná osoba, k návrhu musí byť pripojený výpis z registra alebo z inej evidencie, do ktorej je zahraničná osoba zapísaná. Ak je účastníkom fyzická osoba oprávnená podnikáť, návrh musí obsahovať obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak je pridelené. Ak je účastníkom štát, návrh musí obsahovať označenie štátu a označenie príslušného štátneho orgánu, ktorý bude za štát konať. Ak sa návrh týka dvojstranných právnych vzťahov medzi žalobcom a žalovaným (§ 90), nazýva sa žalobou.

(2) Navrhovateľ je povinný k návrhu pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, okrem tých, ktoré nemôže pripojiť bez svojej viny.

(3) Návrh na začatie konania možno podať aj na tlačive vydanom podľa vzoru, ktorý ustanoví všeobecný záväzný právny predpis vydaný Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky.

(4) Návrh na začatie konania doručí súd ostatným účastníkom do vlastných rúk.

§ 80

Návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä

- a) o osobnom stave (o rozvode, o neplatnosti manželstva, o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, o určení otcovstva, o osvojení, o spôsobilosti na právne úkony, o vyhlásení za mŕtveho);
- b) o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva;
- c) o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

§ 81

(1) Aj bez návrhu môže súd začať konanie vo veciach starostlivosti o maloletých, konanie o vyslovenie prípustnosti prevzatia alebo držania v ústave zdravotníckej starostlivosti, konanie o spôsobilosti na právne úkony, opatrovnícke konanie, konanie o vyhlásenie za mŕtveho, konanie o dedičstve a ďalšie konania, kde to pripúšťa zákon.

(2) Ak súd vydal predbežné opatrenie podľa § 75a, začne aj bez návrhu konanie o výchove maloletého najneskôr do troch mesiacov od vydania predbežného opatrenia.

(3) O začatí konania bez návrhu vydá predseda senátu uznesenie, ktoré doručí účastníkom do vlastných rúk, ak zákon neustanovuje inak.

§ 82

(1) Konanie je začaté dňom, keď došiel súdu návrh na jeho začatie alebo keď bolo vydané uznesenie, podľa ktorého sa konanie začína bez návrhu.

(2) Ak konaniu na súde predchádzalo konanie v rozhodcovskej komisii, konanie na súde sa začína tiež dňom, keď postúpená vec došla súdu.

§ 82a

Súd bezodkladne oznámi protimonopolnému úradu začatie konania, v ktorom uplatňuje ustanovenia osobitného predpisu.^{33ac)}

§ 83

Začatie konania bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie.

Miestna príslušnosť

§ 84

Na konanie je príslušný všeobecný súd účastníka, proti ktorému návrh smeruje (odporca), ak nie je ustanovené inak.

§ 85

(1) Všeobecným súdom občana je súd, v obvode ktorého má občan bydlisko, a ak nemá bydlisko, súd, v obvode ktorého sa zdržuje.

(2) Všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v obvode ktorého má právnická osoba sídlo.

(3) Všeobecným súdom štátu je súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá uplatnené právo.

(4) Všeobecným súdom v obchodných veciach je súd, v ktorého obvode má odporca svoje sídlo, a ak nemá svoje sídlo, súd, v ktorého obvode má miesto podnikania. Ak odporca nemá ani miesto podnikania, je všeobecným súdom súd, v ktorého obvode má odporca svoje bydlisko.

§ 85a

(1) Ak na konanie je vecne príslušný krajský súd a miestna príslušnosť súdu sa má spravovať všeobecným súdom účastníka, stáva sa miestne príslušným krajský súd, v ktorého obvode je všeobecný súd účastníka.

(2) Osobitný zákon môže ustanoviť, ktorý z krajských súdov je príslušný rozhodovať ako súd prvého stupňa o jednotlivých veciach.

§ 86

(1) Ak odporca, ktorý je občanom Slovenskej republiky, nemá všeobecný súd v tejto republike, je príslušný súd, v obvode ktorého mal tu posledné bydlisko.

(2) Proti tomu, kto nemá iný príslušný súd v Slovenskej republike, možno uplatniť majetkové práva na súde, v obvode ktorého má majetok.

(3) Proti zahraničnej právnickej osobe možno podať návrh aj na súde, v obvode ktorého je v Slovenskej republike jej zastupiteľstvo alebo orgán poverený obstarávaním jej hospodárskych vecí.

§ 87

Popri všeobecnom súde odporcu je na konanie príslušný aj súd, v obvode ktorého

- a) má odporca svoje stále pracovisko;
- b) došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá právo na náhradu škody;
- c) je umiestnená organizačná zložka právnickej osoby, ktorá je odporcom, ak sa spor týka tejto zložky;
- d) je platobné miesto, ak sa uplatňuje právo zo zmenky alebo šeku;
- e) je sídlo burzy, ak ide o spor z burzového obchodu.

§ 88

(1) Namiesto všeobecného súdu odporcu je na konanie príslušný súd,

- a) v obvode ktorého mali manželia posledné spoločné bydlisko v Slovenskej republike, ak ide o rozvod, neplatnosť manželstva alebo o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je, ak býva v obvode tohto súdu aspoň jeden z manželov; ak nie je takýto súd, je príslušný všeobecný súd odporcu, a ak nie je ani taký súd, všeobecný súd navrhovateľa;
- b) ktorý rozhodoval o rozvode, ak ide o vyporiadanie manželov po rozvode ohľadne ich bezpodielového spoluvlastníctva alebo iného majetku alebo o zrušenie spoločného nájmu bytu;
- c) v obvode ktorého má maloletý na základe dohody rodičov alebo rozhodnutia súdu, prípadne iných rozhodujúcich skutočností svoje bydlisko, ak ide o vec starostlivosti o maloletých, o osvojenie alebo o povolenie uzavrieť manželstvo maloletému;
- d) ktorý je všeobecným súdom občana, ak ide o konanie o jeho spôsobilosť na právne úkony; ak je tento občan bez svojho súhlasu v ústavnej zdravotníckej starostlivosti, je príslušný súd, v ktorého obvode je toto zdravotnícke zariadenie. Ak ide o konanie o vyslovenie prípustnosti prevzatia alebo držania v ústave zdravotníckej starostlivosti je príslušný súd, v ktorého obvode je tento ústav;
- e) v obvode ktorého má opatrovanec bydlisko, ak ide o opatrovnícku vec alebo o povolenie uzavrieť manželstvo opatrovancovi; ak však ide o opatrovníctvo nad osobami, pobyt ktorých nie je známy alebo ktoré sú neprítomné, je príslušný súd, v obvode ktorého majú tieto osoby majetok;
- f) ktorý bol naposledy v Slovenskej republike všeobecným súdom toho, kto má byť vyhlásený za mŕtveho;
- g) v obvode ktorého má sídlo rozhodcovská komisia, ak malo pred konaním na súde predchádzať konanie u tohto orgánu;
- h) v obvode ktorého je nehnuteľnosť, ak sa konanie týka práva k nej, ak nie je daná príslušnosť podľa písm. b);
- ch) v obvode ktorého prebieha konanie o dedičstve, ak ide o rozhodnutie sporu v súvislosti s konaním o dedičstve;
- i) na ktorom sa uskutočňuje výkon rozhodnutia, ak ide o vylúčenie veci z výkonu rozhodnutia, alebo o rozhodnutie o pravosti, výške alebo poradí pohľadávok prihlásených na rozvrh;

- j) na ktorom sa vykonáva konkurz alebo vyrovnanie, ak ide o spory nimi vyvolané s výnimkou sporov o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov;
- k) v ktorého obvode má sídlo organizačná jednotka železničného dopravcu, ak sa spor na strane odporcu týka tejto jednotky;
- l) v ktorého obvode mal poručiteľ naposledy bydlisko, a ak nemal bydlisko alebo ak bydlisko nemožno zistiť, v ktorého obvode mal naposledy pobyt; ak nie je taký súd, je príslušný súd, v ktorého obvode je poručiteľov majetok, prípadne medzi niekoľkými takto príslušnými súdmi ten z nich, ktorý prvý vykonal úkon, ak ide o konanie o dedičstve;
- m) v ktorého obvode je miesto plnenia, ak ide o konanie o úschovách; ak sú miesta plnenia v obvode niekoľkých súdov, je na konanie o úschovách príslušný súd, ktorý najskôr začne konanie;
- n) v ktorého obvode má všeobecný súd navrhovateľ, ak ide o konanie o umorenie listín; ak nemá navrhovateľ v Slovenskej republike všeobecný súd, je príslušný ten súd, v ktorého obvode je platobné miesto; ak ide o konanie o umorenie cenného papiera vystaveného tuzemským peňažným ústavom, je príslušný súd, v ktorého obvode má tento peňažný ústav svoje sídlo.

(2) Na konania vo veciach týkajúcich sa rozhodcovského konania je príslušný súd, v ktorého obvode má navrhovateľ bydlisko alebo sídlo alebo miesto podnikania. Ak navrhovateľ nemá bydlisko alebo sídlo alebo miesto podnikania, na konanie vo veciach týkajúcich sa rozhodcovského konania je príslušný súd, v ktorého obvode sa navrhovateľ zdržiava. Ak navrhovateľ nemá bydlisko alebo sídlo alebo miesto podnikania v Slovenskej republike, na konanie je príslušný súd, v ktorého obvode má bydlisko alebo sídlo alebo miesto podnikania odporca. Ak ani odporca nemá bydlisko alebo sídlo alebo miesto podnikania v Slovenskej republike, na konanie je príslušný súd, v ktorého obvode sa nachádza miesto rozhodcovského konania. Na konanie o zrušení rozhodcovského rozsudku je však vždy príslušný súd, v ktorého obvode sa nachádza miesto rozhodcovského konania.

§ 89

Súd, ktorý je príslušný na konanie o určitej veci, je príslušný aj na konanie o veciach s ňou spojených a o vzájomných návrhoch odporcu, s výnimkou vecí uvedených v § 88.

§ 89a

Účastníci konania v obchodnej veci sa môžu písomne dohodnúť na miestnej príslušnosti iného súdu prvého stupňa, ibaže zákon ustanovuje výlučnú príslušnosť. Taká zmluva alebo jej overený odpis sa musia doložiť už v návrhu na začatie konania.

Účastníci

§ 90

Účastníkmi konania sú navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný) alebo tí, ktorých zákon za účastníkov označuje.

§ 91

(1) Ak je navrhovateľov alebo odporcov v jednej veci niekoľko, koná každý z nich sám za seba.

(2) Ak však ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane, platia úkony jedného z nich i pre ostatných. Na zmenu návrhu, na jeho späťvzatie, na uznanie alebo vzdanie sa nároku a na

uzavretie zmiernu je však potrebný súhlas všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane.

§ 92

(1) Na návrh účastníka môže súd pripustiť, aby do konania pristúpil ďalší účastník. Súhlas toho, kto má takto do konania vstúpiť, je potrebný, ak má vystupovať na strane navrhovateľa.

(2) Ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže navrhovateľ alebo ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli, navrhnúť, aby do konania na miesto doterajšieho účastníka vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli.

(3) Súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v odseku 2, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa; súhlas odporcu alebo toho, kto má vstúpiť na jeho miesto, sa nevyžaduje. Právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú zachované.

(4) Za súhlasu účastníkov môže súd pripustiť, aby navrhovateľ alebo odporca z konania vystúpil a aby na jeho miesto vstúpil niekto iný. Ak má byť takto zamenený navrhovateľ, treba, aby s tým súhlasil i ten, kto má na jeho miesto vstúpiť.

§ 93

(1) Ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

(2) Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účasti súd rozhodne len na návrh.

(3) V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

§ 94

(1) V konaní, ktoré možno začať i bez návrhu, sú účastníkmi aj tí, o právach alebo povinnostiach ktorých sa má konať. Ak však ide o konanie o neplatnosť manželstva, sú účastníkmi len manželia.

(2) Ak sa niekto z tých, o právach a povinnostiach ktorých sa má konať, nezúčastní konania od jeho začatia, vydá súd, len čo sa o ňom dozvie, uznesenie, ktorým ho príberie do konania ako účastníka.

Úkony účastníkov vo veci samej

§ 95

(1) Navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

(2) Súd nepripustí zmenu návrhu, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Súd nepripustí zmenu návrhu ani v prípade, ak by na konanie o zmenenom návrhu bol vecne príslušný iný súd. V takom prípade pokračuje súd v konaní

o pôvodnom návrhu po právoplatnosti uznesenia.

§ 96

(1) Navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

(2) Súd konanie nezastaví, ak odporca so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí; v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní.

(3) Nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu nie je účinný, ak dôjde k späťvzatiu návrhu skôr, než sa začalo pojednávanie, alebo ak ide o späťvzatie návrhu na rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

§ 97

(1) Odporca môže za konania uplatniť svoje práva proti navrhovateľovi i vzájomným návrhom.

(2) Vzájomný návrh môže súd vylúčiť na samostatné konanie, ak by tu neboli podmienky pre spojenie vecí.

(3) Na vzájomný návrh sa primerane použijú ustanovenia o návrhu na začatie konania, jeho zmene a späťvzatí.

§ 98

Vzájomným návrhom je i prejav odporcu, ktorým proti navrhovateľovi uplatňuje svoju pohľadávku na započítanie, ale len pokiaľ navrhuje, aby bolo prisúdené viac, než čo uplatnil navrhovateľ. Inak súd posudzuje taký prejav len ako obranu proti návrhu.

§ 99

(1) Ak to povaha vecí pripúšťa, môžu účastníci skončiť konanie súdnym zmierom. O zmier sa má súd vždy pokúsiť.

(2) Súd rozhodne o tom, či zmier schvaľuje; neschváli ho, ak je v rozpore s právnymi predpismi. V takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní.

(3) Schválený zmier má účinky právoplatného rozsudku. Rozsudkom však môže súd zrušiť uznesenie o schválení zmiernu, ak je zmier podľa hmotného práva neplatný. Návrh možno podať do troch rokov od právoplatnosti uznesenia o schválení zmiernu.

Priebeh konania

§ 100

(1) Len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Pritom sa usiluje predovšetkým o to, aby sa spor vyriešil zmierne a aby konanie pôsobilo výchovne.

(2) V konaní o rozvod vedie súd manželov k odstráneniu príčin rozvratu a usiluje sa o ich zmierenie.

(3) Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého dieťaťa

súd zisťuje prostredníctvom jeho zástupcu alebo príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, alebo výsluchom maloletého dieťaťa aj bez prítomnosti rodičov alebo iných osôb zodpovedných za výchovu maloletého dieťaťa.

§ 101

(1) Účastníci sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú na pokyny súdu.

(2) Súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadala z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

(3) Ak súd vyzve účastníka, aby sa vyjadril o určitom návrhu, ktorý sa týka postupu a vedenia konania, môže pripojiť doložku, že ak sa účastník v určitej lehote nevyjadrí, bude sa predpokladať, že nemá námietky.

§ 102

(1) Ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne vydá predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

(2) V konaní, ktoré môže súd začať aj bez návrhu, úkony podľa odseku 1 vykoná aj bez návrhu.

Skúmanie podmienok konania

§ 103

Kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

§ 104

(1) Ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu; právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú pritom zachované.

(2) Ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd urobí pre to vhodné opatrenia. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodari nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví.

§ 104a

(1) Súd skúma vecnú príslušnosť prv, než začne konať o veci samej.

(2) Ak je súd, na ktorý sa účastník obrátil, toho názoru, že nie je vecne príslušný, neodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov.

(3) Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s jej postúpením nesúhlasí, predloží vec bez rozhodnutia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sú sudy nižšieho stupňa viazané.

(4) Právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú zachované.

§ 105

(1) Súd skúma miestnu príslušnosť prv, než začne konať o veci samej. Neskôr ju skúma len na námietku účastníka, ak sa uplatní pri prvom úkone, ktorý účastníkovi patrí.

(2) Ak je súd, na ktorý sa účastník obrátil, toho názoru, že nie je miestne príslušný, neodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov.

(3) Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s jej postúpením nesúhlasí a ide o súdy v obvode toho istého krajského súdu, rozhodne o miestnej príslušnosti tento krajský súd. V ostatných prípadoch rozhodne o miestnej príslušnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky. Rozhodnutím súdu vyššieho stupňa sú súdy nižšieho stupňa viazané.

(4) Právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú zachované.

§ 106

(1) Len čo súd k námietke odporcu uplatnenej najneskôr pri prvom jeho úkone vo veci samej zistí, že vec sa má podľa zmluvy účastníkov prejednať v rozhodcovskom konaní, nemôže vec ďalej prejednávať a konanie zastaví; vec však prejedná, ak účastníci vyhlásia, že na zmluve netrvajú alebo ak uznanie cudzieho rozhodcovského rozhodnutia bolo v Slovenskej republike odopreté. Súd prejedná vec aj vtedy, ak zistí, že vec nemôže byť podľa práva Slovenskej republiky podrobená rozhodcovskej zmluve, alebo že rozhodcovská zmluva je neplatná, prípadne že vôbec neexistuje alebo že jej prejednanie v rozhodcovskom konaní presahuje rámec právomoci priznanej im zmluvou, alebo že rozhodcovský súd odmietol vecou sa zaoberať.

(2) Ak bolo konanie pred súdom podľa odseku 1 zastavené a v tej istej veci bol podaný návrh na začatie rozhodcovského konania, zostávajú právne účinky pôvodného návrhu zachované, ak bude návrh na začatie rozhodcovského konania podaný do 30 dní od právoplatnosti uznesenia súdu o zastavení konania.

(3) Ak sa rozhodcovské konanie začalo skôr, než došlo k súdnemu konaniu, preruší súd konanie o neexistencii, neplatnosti alebo zániku zmluvy až do doby, než sa v rozhodcovskom konaní rozhodne o právomoci alebo vo veci samej.

Prekážky postupu konania**§ 107**

(1) Ak účastník stratí spôsobilosť byť účastníkom konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd posúdi podľa povahy veci, či má konanie zastaviť alebo prerušiť alebo či môže v ňom pokračovať.

(2) Konanie súd zastaví najmä vtedy, ak zomrie manžel pred právoplatným skončením konania o rozvod, o neplatnosť manželstva alebo o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je, pokiaľ Zákon o rodine nedovoľuje, aby sa v konaní pokračovalo.

(3) Konanie súd preruší najmä vtedy, ak ide o majetkovú vec a navrhovateľ alebo odporca zomrel; v konaní pokračuje s dedičmi účastníka, len čo sa skončí konanie o dedičstve, pokiaľ povaha veci nepripúšťa, aby sa s týmito dedičmi nepokračovalo skôr.

(4) Ak po začatí konania zanikne právnická osoba, súd pokračuje v konaní s jej právnym nástupcom, a ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

§ 108

Súd zastaví konanie o určenie otcovstva, ak došlo k určeniu otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov alebo k nezrušiteľnému osvojeniu dieťaťa.

§ 109

(1) Súd konanie preruší, ak

- a) účastník stratil spôsobilosť konať pred súdom a nie je zastúpený zástupcom s plnomocenstvom pre celé konanie;
- b) rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska,

(2) Pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak

- a) sa účastník nemôže konania zúčastniť pre prekážku trvalejšej povahy alebo preto, že jeho pobyt nie je známy;
- b) zákonný zástupca účastníka zomrel alebo stratil spôsobilosť konať pred súdom;
- c) prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

§ 110

Ak to účastníci zhodne navrhnú alebo ak sa neustanovia bez predchádzajúceho ospravedlnenia na pojednávanie, súd konanie preruší, ak sa to neprieči účelu konania. Ak ide o konanie o rozvod, preruší súd v týchto prípadoch konanie vždy.

§ 111

(1) Ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa pojednávania a neplynú lehoty podľa tohto zákona. Ak sa v konaní pokračuje, začínajú lehoty plynúť znova.

(2) Ak je konanie prerušené podľa § 109, súd urobí všetky potrebné opatrenia, aby sa odstránili prekážky, ktoré spôsobili prerušenie alebo pre ktoré prerušenie trvá. Len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, pokračuje súd v konaní i bez návrhu.

(3) Ak je konanie prerušené podľa § 110, súd v ňom pokračuje na návrh po uplynutí troch mesiacov; s výnimkou konania o rozvod môže súd na návrh pokračovať v konaní i pred uplynutím tejto lehoty, ak sú pre to závažné dôvody. Ak sa návrh na pokračovanie v konaní nepodá do jedného roka, súd konanie zastaví.

Spojenie vecí**§ 112**

(1) V záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa u neho začali a skutkove spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

(2) Ak sa v návrhu na začatie konania uvádzajú veci, ktoré sa na spojenie nehodia, alebo ak odpadnú dôvody, pre ktoré súd veci spojil, môže súd niektorú vec vylúčiť na samostatné konanie.

§ 113

(1) S konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom z ich manželstva na čas po rozvode.

(2) S konaním o určenie otcovstva je spojené konanie o výchove a výžive maloletého dieťaťa.

Príprava pojednávania**§ 114**

(1) Pojednávanie pripraví predseda senátu tak, aby bolo možné rozhodnúť o veci spravidla na jedinom pojednávaní.

(2) Predseda senátu s výnimkou vecí podľa § 120 ods. 2 a vecí podľa § 153b ods. 5 uloží uznesením odporcovi, aby sa k veci písomne vyjadril a aby v prípade, ak nárok uplatnený v návrhu v celom rozsahu neuzná, uviedol vo vyjadrení rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojil k vyjadreniu listiny, na ktoré sa odvoláva, označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd poučí účastníkov o možnosti uplatniť námietku zaujatosti podľa § 15a a vyzve ich, aby sa vyjadrili, či súhlasia s rozhodnutím o veci bez nariadenia pojednávania podľa § 115a. Na podanie vyjadrenia určí predseda senátu lehotu, ktorá nesmie byť kratšia ako 30 dní od doručenia uznesenia.

(3) Uznesenie podľa odseku 2 spolu s rovnopisom a prílohami návrhu sa doručí odporcovi do vlastných rúk.

(4) Ak odporca nesplní povinnosť uloženú uznesením vydaným podľa odseku 2, môže súd rozhodnúť o návrhu rozsudkom pre zmeškanie podľa § 153b; o tomto následku musí byť odporca poučený. Ustanovenia § 153b ods. 1 a 2 sa nepoužijú.

(5) Ak odporca z ospravedlniteľných dôvodov zmešká lehotu na podanie vyjadrenia podľa odseku 2, môže do nadobudnutia právoplatnosti rozsudku podať návrh na jeho zrušenie. Ak súd návrhu vyhovie, zruší rozsudok uznesením a začne vo veci opäť konať.

Pojednávanie**§ 115**

(1) Ak zákon neustanovuje inak, nariadi predseda senátu na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, prítomnosť ktorých je potrebná.

(2) Predvolanie sa musí účastníkom doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať.

§ 115a

Na prejednanie veci samej nie je potrebné nariaďovať pojednávanie, ak to nie je v rozpore s požiadavkou verejného záujmu a ak možno vo veci rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi a účastníci s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania súhlasia alebo sa výslovne práva na verejné prejednanie veci vzdali; to neplatí vo veciach uvedených v § 120 ods. 2.

§ 116

(1) Pojednávanie je verejné s výnimkou pojednávania vykonávaných notármi ako súdnymi

komisármi.

(2) Na zabezpečenie nerušeného priebehu pojednávania súd môže vykonať opatrenia potrebné na usmernenie správania prítomných osôb.

(3) Verejnosť možno pre celé pojednávanie alebo pre jeho časť vylúčiť, len keby verejné prejednanie veci ohrozilo ochranu utajovaných skutočností, obchodné tajomstvo, dôležitý záujem účastníkov konania alebo mravnosť.

(4) Ak bola verejnosť vylúčená podľa odseku 3, súd môže povoliť jednotlivým fyzickým osobám, aby boli prítomné na pojednávaní alebo jeho časti, pričom ich zároveň poučí o povinnosti zachovávať mlčanlivosť o všetkom, čo sa pri pojednávaní o utajovaných skutočnostiach, obchodných záujmoch a záujmoch účastníkov dozvedeli.

(5) Aj keď nebola verejnosť vylúčená, môže súd odoprieť prístup na pojednávanie maloletým a občanom, u ktorých je obava, že by mohli rušiť dôstojný priebeh pojednávania.

§ 117

(1) Pojednávanie vedie predseda senátu, a to tak, aby prispelo k spravodlivému rozhodnutiu, aby splnilo výchovný účel a aby prebiehalo dôstojne a nerušene. Robí vhodné opatrenia, aby zabezpečil splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov; dbá pritom aj na to, aby svedkovia, ktorí dosiaľ neboli vyslúchnutí, neboli prítomní na pojednávaní.

(2) Kto nesúhlasí s opatrením predsedu senátu, ktoré urobil na pojednávaní, môže žiadať, aby rozhodol senát.

§ 118

(1) Po začatí pojednávania účastníci prednesú alebo doplnia svoje návrhy a predseda senátu oznámi výsledky prípravy pojednávania.

(2) Ďalší priebeh pojednávania určuje predseda senátu podľa okolností prípadu.

(3) Na záver môžu účastníci zhrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci.

§ 119

(1) Pojednávanie môže sa odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

(2) Na začiatku nového pojednávania predseda senátu oznámi obsah prednesov a vykonaných dôkazov.

Druhá hlava DOKAZOVANIE

Dôkazná povinnosť

§ 120

(1) Účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

(2) Vo veciach, v ktorých konanie možno začať aj bez návrhu, ako aj v konaniach o povolenie uzavrieť manželstvo, o určenie a zapretie otcovstva, o osvojenie, vo veciach obchodného registra a v konaniach o niektorých otázkach obchodných spoločností a družstiev (§ 200e) súd je povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu, hoci ich účastníci nenavrhli.

(3) Ak nejde o veci uvedené v odseku 2, súd si môže osvojiť skutkové zistenia založené na zhodnom tvrdení účastníkov.

(4) Súd je povinný okrem vecí podľa § 120 ods. 2 poučiť účastníkov, že všetky dôkazy musia predložiť alebo musia označiť skôr, ako vyhlási rozhodnutie vo veci samej, pretože na dôkazy označené a predložené neskôr súd neprihliada.

§ 121

Netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti, ako aj právne predpisy uverejnené alebo oznámené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

Vykonávanie dôkazov

§ 122

(1) Súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

(2) Ak je to účelné, možno o vykonanie dôkazu dožiadať iný súd alebo vykonať dôkaz mimo pojednávania. Účastníci konania majú právo byť prítomní na takto vykonávanom dokazovaní. Súd oboznámi účastníkov s výsledkami dokazovania na pojednávaní okrem konania podľa § 115a a 153a ods. 4.

(3) Súd môže rozhodnúť, aby sa vykonané dôkazy doplnili alebo pred ním opakovali.

§ 123

Účastníci majú právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali.

§ 124

Dokazovanie treba vykonávať tak, aby sa zachovala povinnosť mlčanlivosti o utajovaných skutočnostiach chránených podľa osobitných zákonov a iná zákonom ustanovená alebo štátom uznaná povinnosť mlčanlivosti. V týchto prípadoch možno vykonávať výsluch len vtedy, ak výsluchaného oslobodil od povinnosti mlčanlivosti príslušný orgán alebo ten, v ktorého záujme má túto povinnosť. To platí primerane i tam, kde sa vykonáva dôkaz inak ako výsluchom.

Dôkazné prostriedky

§ 125

Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, zprávy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

§ 126

(1) Každá fyzická osoba je povinná ustanoviť sa na predvolanie na súd a vypovedať ako svedok.

Musí vypovedať pravdu a nič nezamlčovať. Výpoveď môže odoprieť len vtedy, keby ňou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo blízkym osobám; o dôvodnosti odopretia výpovede rozhoduje súd. Výpoveď môže odoprieť aj vtedy, ak by výpoveďou porušil spovedné tajomstvo alebo tajomstvo informácie, ktorá mu bola zverená ako osobe poverenej pastoračnou starostlivosťou ústne alebo písomne pod podmienkou zachovať mlčanlivosť.

(2) Na začiatku výsluchu treba zistiť totožnosť svedka a okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na jeho vierohodnosť. Ďalej treba poučiť svedka o význame svedeckej výpovede, o jeho právach a povinnostiach a o trestných následkoch krivej výpovede.

(3) Predseda senátu vyzve svedka, aby súvisle opísal všetko, čo vie o predmete výsluchu. Potom mu kladie otázky potrebné na doplnenie a vyjasnenie jeho výpovede. Otázky môžu dávať i členovia senátu a so súhlasom predsedu senátu i účastníci a znalci.

§ 127

(1) Ak závisí rozhodnutie od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, ustanoví súd po vypočutí účastníkov znalca. Súd znalca vyslúchne; znalcovi môže tiež uložiť, aby posudok vypracoval písomne. Ak je ustanovených niekoľko znalcov, môžu podať spoločný posudok. Namiesto výsluchu znalca môže sa súd v odôvodnených prípadoch uspokojiť s písomným posudkom znalca.

(2) Znalecký posudok možno dať preskúmať aj inému znalcovi, vedeckému ústavu alebo inej inštitúcii.

(3) Účastníkovi, prípadne i niekomu inému môže predseda senátu uložiť, aby sa ustanovil k znalcovi, predložil mu potrebné predmety, podal mu potrebné vysvetlenia, podrobil sa lekárskemu vyšetreniu, prípadne krvnej skúške, alebo aby niečo vykonal alebo znášal, ak je to na podanie znaleckého posudku potrebné.

(4) Namiesto posudku znalca možno použiť potvrdenie alebo odborné vyjadrenie príslušného orgánu, o správnosti ktorých nemá súd pochybnosti.

§ 128

Každý je povinný bez zbytočného odkladu na požiadanie súdu písomne oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie súdu, za náhradu vecných nákladov.

§ 129

(1) Dôkaz listinou sa vykoná tak, že ju alebo jej časť na pojednávaní predseda senátu prečíta alebo oznámi jej obsah.

(2) Predseda senátu môže uložiť tomu, kto má listinu potrebnú na dôkaz, aby ju predložil, alebo ju obstará sám od iného súdu, orgánu alebo právnickej osoby.

§ 130

(1) Ohliadka predmetu, ktorý možno dopraviť na súd, vykoná sa na pojednávaní. Za tým účelom môže predseda senátu uložiť tomu, kto má potrebný predmet, aby ho predložil.

(2) Inak sa ohliadka vykonáva na mieste. Treba na ňu predvolať tých, ktorí sa predvolávajú na pojednávanie.

§ 131

(1) Ak súd nariadi ako dôkaz výsluch účastníkov, účastníci sú povinní ustanoviť sa na výsluch; majú vypovedať pravdu a nič nezamlčovať. O tom musia byť poučení.

(2) Ustanovenie § 126 ods. 3 sa tu použije obdobne.

Hodnotenie dôkazov**§ 132**

Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

§ 133

Skutočnosť, pre ktorú je v zákone ustanovená domnienka, ktorá pripúšťa dôkaz opaku, má súd za preukázanú, pokiaľ v konaní nevyšiel najavo opak.

§ 134

Listiny vydané súdmi Slovenskej republiky alebo inými štátnymi orgánmi v medziach ich právomoci, ako aj listiny, ktoré sú osobitnými predpismi vyhlásené za verejné, potvrdzujú, že ide o nariadenie alebo vyhlásenie orgánu, ktorý listinu vydal, a ak nie je dokázaný opak, i pravdivosť toho, čo sa v nich osvedčuje alebo potvrdzuje.

§ 135

(1) Súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná [§ 109 ods. 1 písm. b)]. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihniteľný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti a o zápise základného imania;^{33b)} súd však nie je viazaný rozhodnutím v blokovanom konaní.

(2) Inak otázky, o ktorých patrí rozhodnúť inému orgánu, môže súd posúdiť sám. Ak však bolo o takejto otázke vydané príslušným orgánom rozhodnutie, súd z neho vychádza.

§ 136

Ak možno výšku nárokov zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ak ju nemožno zistiť vôbec, určí ju súd podľa svojej úvahy.

Tretia hlava**TROVY KONANIA****Druhy trov konania****§ 137**

Trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku,

ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát alebo komerčný právnik.

§ 138

(1) Na návrh môže predseda senátu priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne predseda senátu inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

(2) Priznané oslobodenie predseda senátu kedykoľvek za konania odníme, prípadne i so spätnou účinnosťou, ak sa do právoplatného skončenia konania ukáže, že pomery účastníka oslobodenie neodôvodňujú, prípadne neodôvodňovali.

(3) Ak bol účastníkovi oslobodenému od súdnych poplatkov ustanovený zástupca, vzťahuje sa oslobodenie v rozsahu, v akom bolo priznané, i na hotové výdavky zástupcu a na odmenu za zastupovanie.

§ 139

(1) Svedkovia majú právo na náhradu hotových výdavkov a ušlého zárobku (svedočné). Toto právo zaniká, ak sa neuplatní do troch dní od výsluchu alebo odo dňa, keď bolo svedkovi oznámené, že k výsluchu nedôjde. O tom súd musí svedka poučiť.

(2) Ak bol podaný znalecký posudok, vzniká právo na náhradu hotových výdavkov a na odmenu (znalečné). Osobitný zákon ustanovuje, komu sa znalečné vypláca.

(3) Ten, komu súd uložil pri dokazovaní nejakú povinnosť, najmä aby predložil listinu, má tie isté práva ako svedok, ak nie je účastníkom. Musí ich uplatniť za tých istých podmienok ako svedok.

Platenie trov konania

§ 140

(1) Každý účastník platí trovy konania, ktoré vznikajú jemu osobne, a trovy svojho zástupcu. Spoločné trovy platia účastníci podľa pomeru účastníctva na veci a na konaní.

(2) Ak bol účastníkovi ustanovený za zástupcu advokát, platí jeho hotové výdavky a odmenu za zastupovanie štát; ak je to dôvodné, poskytne súd advokátovi na jeho žiadosť primeraný preddavok.

(3) V konaní o dedičstve platí odmenu notára a jeho hotové výdavky dedič, ktorý nadobudol dedičstvo, ktoré nie je predĺžené; ak je dedičov niekoľko, platia tieto trovy podľa vzájomného pomeru čistej hodnoty ich dedičských podielov. V ostatných prípadoch platí tieto trovy štát.

§ 141

(1) Súd môže uložiť účastníkovi, u ktorého nie sú podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov, aby zložil preddavok na trovy dôkazu, ktorý navrhol alebo ktorý nariadil súd o skutočnostiach ním uvedených alebo v jeho záujme.

(2) Trovy dôkazov, ktoré nie sú kryté preddavkom, ako aj hotové výdavky ustanoveného

zástupcu, ktorý nie je advokátom, a trovy spojené s tým, že účastník koná vo svojej materčine, platí štát.

Náhrada trov konania

§ 142

(1) Účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. V konaní začatom na návrh prokurátora na zapretie otcovstva podľa § 62 Zákona o rodine prizná súd odporcovi náhradu týchto trov proti štátu.

(2) Ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

(3) Aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu.

§ 143

Odporca, ktorý nemal úspech vo veci, má právo na náhradu trov konania proti navrhovateľovi, ak svojím správaním nedal príčinu na podanie návrhu na začatie konania.

§ 144

Účastníci nemajú právo na náhradu trov konania o rozvod alebo neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. Súd však môže priznať i náhradu týchto trov alebo ich časti, ak to odôvodňujú okolnosti prípadu alebo pomery účastníkov.

§ 145

Účastníkovi, ktorému súd prizná náhradu trov konania, prizná aj náhradu trov predbežného opatrenia a zabezpečenia dôkazov.

§ 146

(1) Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie

- a) mohlo sa začať i bez návrhu;
- b) skončilo sa zmierom, pokiaľ v ňom nebolo o náhrade trov dojednané niečo iné;
- c) bolo zastavené.

(2) Ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

§ 147

(1) Účastníkovi alebo jeho zástupcovi môže súd uložiť, aby uhradili trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, ak ich spôsobili svojím zavinením alebo ak tieto trovy vznikli náhodou, ktorá sa im prihodila.

(2) Súd môže uložiť svedkom, znalcom alebo tým, ktorí pri dokazovaní mali nejakú povinnosť, ak zavinili trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, aby ich nahradili účastníkom.

§ 148

(1) Štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil, pokiaľ u nich nie sú predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov.

(2) Súd môže uložiť svedkom, znalcom alebo tým, ktorí pri dokazovaní mali nejakú povinnosť, aby nahradili štátu trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, ak ich zavinili.

§ 149

(1) Ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

(2) Ak ustanovený advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť štátu náhradu hotových výdavkov advokáta a odmenu za zastupovanie. Výška tejto odmeny sa určí podľa ustanovení osobitného predpisu³⁴⁾ o mimozmluvnej odmene.

(3) Ustanovenie odseku 1 platí obdobne, ak účastníka zastupoval komerčný právnik v rozsahu svojho oprávnenia ustanoveného osobitnými predpismi.

§ 150

Ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať.

Rozhodnutie o trovách konania**§ 151**

(1) O povinnosti na náhradu trov konania rozhoduje súd bez návrhu, a to spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie na ňom končí. Ak ide o prisúdenie trov konania podľa § 149 ods. 1 a 3, advokát alebo komerčný právnik je povinný trovy právneho zastúpenia vyčíslieť pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Predseda senátu môže v odôvodnených prípadoch umožniť vyčíslenie trov po vyhlásení rozsudku. O právach podľa § 139 rozhoduje predseda senátu.

(2) Aj keď sa o náhrade trov konania rozhodlo samostatným uznesením, plyní lehota na plnenie vždy až od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa náhrada trov konania priznala.

(3) Trovy konania určí súd podľa sadzobníkov a podľa zásad platných pre náhradu mzdy a hotových výdavkov. Určiť výšku trov môže i predseda senátu až v písomnom vyhotovení rozhodnutia.

§ 151a

(1) O tom, kto a v akej výške platí odmenu notára a jeho hotové výdavky, rozhodne súd v konaní o dedičstve spravidla v uznesení, ktorým sa konanie na ňom končí.

(2) Odmenu notára a jeho hotové výdavky v konaní o dedičstve ukončenom vydaním osvedčenia o dedičstve určuje osobitný predpis.^{34a)}

Štvrtá hlava
ROZHODNUTIE

Rozsudok

§ 152

(1) Rozsudkom rozhoduje súd o veci samej. Zákon ustanovuje, kedy súd rozhoduje vo veci samej uznesením.

(2) Rozsudkom má sa rozhodnúť o celej prejednávanej veci. Ak je to však účelné, môže súd rozsudkom rozhodnúť najskôr len o jej časti alebo len o jej základe.

§ 153

(1) Súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

(2) Súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, iba vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi.

§ 153a

(1) Ak počas konania žalovaný uzná pred súdom nárok uplatnený žalobou alebo jeho základ alebo ak sa žalobca vzdá pred súdom svojho nároku, súd rozhodne rozsudkom na základe uznania alebo vzdania sa nároku.

(2) Rozhodnúť spor rozsudkom na základe čiastočného uznania nároku možno len na návrh žalobcu a na základe úplného alebo čiastočného vzdania sa nároku len so súhlasom žalovaného.

(3) Rozsudkom na základe uznania alebo vzdania sa nároku nemožno rozhodnúť spor, ktorý účastníci nemôžu skončiť súdnym zmierom.

(4) Rozsudkom na základe uznania alebo vzdania sa nároku rozhoduje súd bez nariadenia pojednávania.

§ 153b

(1) Ak sú v rovnakom čase splnené súčasne všetky podmienky uvedené v odseku 2, súd môže rozhodnúť o žalobe rozsudkom pre zmeškanie.

(2) Rozsudkom pre zmeškanie možno spor rozhodnúť, ak

- a) žalovaný sa nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný (§ 79 ods. 3 a § 115 ods. 2) s poučením o následkoch nedostavenia sa vrátane možnosti rozhodnutia podľa odseku 1,
- b) žalovaný sa k žalobe a prílohám písomne nevyjadril do 15 dní odo dňa, keď mu boli doručené, hoci ho súd na to vyzval a poučil ho o následkoch nesplnenia tejto povinnosti (§ 114 ods. 2),
- c) žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami,

(3) Skutkovým základom rozsudku podľa odseku 1 je žalobcom tvrdený skutkový stav, ak ho súd považuje za nesporný.

(4) Ak sú v jednej veci niekoľkí žalovaní, rozsudkom podľa odseku 1 možno rozhodnúť len vtedy, ak každý z nich spĺňa podmienky uvedené v odseku 2.

(5) Rozsudkom pre zmeškanie nemožno rozhodnúť

- a) vtedy, ak by rozsudok spôsobil vznik, zmenu alebo zánik právneho vzťahu medzi účastníkmi,
- b) v spore vzniknutom z medzinárodného obchodného styku,
- c) v spore, ktorý účastníci nemôžu skončiť súdnym zmierom.

§ 153c

(1) Ak žalovaný z ospravedlniteľného dôvodu nebol prítomný na pojednávaní, na ktorom súd rozhodol rozsudkom podľa § 153b ods. 1, môže do nadobudnutia právoplatnosti rozsudku podať návrh na jeho zrušenie. Ak súd návrhu vyhovie, zruší rozsudok uznesením a začne vo veci opäť konať.

(2) Ak žalovaný zároveň s návrhom podľa odseku 1 podal proti rozsudku pre zmeškanie aj odvolanie a súd vyhovel návrhu podľa odseku 1, platí, že žalovaný odvolanie nepodal.

§ 154

(1) Pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

(2) Ak ide o opakujúce sa dávky, možno uložiť povinnosť i na plnenie dávok, ktoré sa stanú zročnými len v budúcnosti.

§ 155

(1) Obsah rozhodnutia vo veci samej vysloví súd vo výroku rozsudku. Vo výroku rozhodne tiež o povinnosti na náhradu trov konania, pokiaľ sa o nej nerozhoduje samostatne.

(2) Výrok rozsudku o plnení v peniazoch sa môže vyjadriť v cudzej mene, ak to neodporuje okolnostiam prípadu a ak

- a) predmet konania je vyjadrený v cudzej mene a účastník, ktorý má plniť, je devízovým tuzemcom a má účet v cudzej mene, alebo
- b) niektorý z účastníkov je devízovým cudzozemcom.

(3) Vo veciach ochrany práv porušených alebo ohrozených nekalým súťažným konaním a vo veciach ochrany práv spotrebiteľa môže súd priznať účastníkovi konania, ktorého návrhu vyhovel, právo na uverejnenie rozsudku. Vo výroku rozsudku určí na základe návrhu rozsah, formu a spôsob uverejnenia; trovy uverejnenia uhrádza neúspešný účastník konania.

§ 156

(1) Rozsudok sa vyhlasuje vždy verejne; vyhlasuje ho predseda senátu v mene Slovenskej republiky. Uvedie pritom výrok rozsudku spolu s odôvodnením a poučením o odvolaní a o možnosti výkonu rozhodnutia.

(2) Rozsudok sa vyhlasuje spravidla hneď po skončení konania, ktoré rozsudku predchádzalo; ak to nie je možné, súd na vyhlásenie rozsudku odročí konanie najdlhšie na päť dní. Ustanovenie § 119 ods. 2 sa v tomto prípade nepoužije.

(3) Len čo súd vyhlási rozsudok, je ním viazaný.

§ 157

(1) V písomnom vyhotovení rozsudku sa po slovách „V mene Slovenskej republiky“ uvedie označenie súdu, mená a priezviská sudcov a prísediacich, presné označenie účastníkov a ich zástupcov, účasť prokurátora, označenie prejednávanej veci, znenie výroku, odôvodnenie, poučenie o odvolaní a náležitostiach odvolania, poučenie o možnosti výkonu rozhodnutia a deň a miesto vyhlásenia.

(2) V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

(3) Ak je na pojednávaní vyhlásený rozsudok za prítomnosti všetkých účastníkov alebo ich zástupcov a tí sa vzdajú odvolania, súd v odôvodnení písomného vyhotovenia rozsudku uvedie iba predmet sporu, stručné dôvody, pre ktoré rozhodol, a ustanovenie zákona, podľa ktorého rozhodol, okrem konaní, ktoré možno začať aj bez návrhu, konaní o osobnom stave a konaní podľa ustanovení piatej časti tohto zákona.

(4) V odôvodnení rozsudkov podľa § 153a ods. 1 a § 153b ods. 1 uvedie súd iba predmet konania stručné dôvody, pre ktoré tak rozhodol, a ustanovenie zákona, podľa ktorého rozhodol.

§ 158

(1) Písomné vyhotovenie rozsudku podpisuje predseda senátu. Ak ho nemôže podpísať, podpíše ho iný člen senátu, a ak rozhodol samosudca, iný poverený sudca; dôvod sa na písomnom vyhotovení poznamená.

(2) Rovnopis písomného vyhotovenia rozsudku sa doručuje účastníkom, prípadne ich zástupcom do vlastných rúk.

(3) Súd doručí Komisii a protimonopolnému úradu kópiu rozsudku, ktorým uplatňoval ustanovenia osobitného predpisu,^{33ac)} bezodkladne po doručení rozsudku účastníkom konania.

(4) Ak predseda súdu zo závažných dôvodov nerozhodne inak, rozsudok sa vyhotoví a odošle do 30 dní odo dňa jeho vyhlásenia; vo veciach týkajúcich sa maloletých detí sa rozsudok vyhotoví a odošle do desiatich dní odo dňa jeho vyhlásenia.

§ 159

(1) Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný.

(2) Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého.

(3) Len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

§ 160

(1) Ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť lehotu dlhšiu alebo určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročností určí.

(2) Ak súd odsúdil na opakujúce sa plnenie v budúcnosti zročných dávok, treba ich plniť, len čo

sa podľa rozsudku stanú zročnými.

(3) Ak súd uložil povinnosť vypratať byt, za ktorý treba zabezpečiť bytovú náhradu, nie je účastník povinný byt vypratať, dokiaľ sa preňho nezabezpečí náhradný byt, prípadne náhradné ubytovanie tam, kde podľa ustanovení Občianskeho zákonníka náhradné ubytovanie postačí.

§ 161

(1) Rozsudok je vykonateľný, len čo uplynie lehota na plnenie.

(2) Ak nie je v rozsudku uložená povinnosť na plnenie, je rozsudok vykonateľný, len čo nadobudol právoplatnosť.

(3) Právoplatné rozsudky ukladajúce vyhlásenie vôle nahradzujú toto vyhlásenie.

§ 162

(1) Pri rozsudkoch predbežne vykonateľných plyní lehota na plnenie od ich doručenia.

(2) Predbežne vykonateľné sú rozsudky odsudzujúce na plnenie výživného alebo pracovnej odmeny za posledné tri mesiace pred vyhlásením rozsudku.

(3) Na návrh môže súd predbežnú vykonateľnosť rozsudku vysloviť, a to vo výroku rozsudku, ak by inak účastníkovi hrozilo nebezpečenstvo ťažko nahraditeľnej alebo značnej ujmy.

§ 163

(1) Rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno na návrh zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov.

(2) Rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o obmedzení rodičovských práv možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

§ 164

Súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejmé nesprávnosti. O oprave vydá opravné uznesenie, ktoré doručí účastníkom. Pritom môže odložiť vykonateľnosť rozsudku na čas, kým opravné uznesenie nenadobudne právoplatnosť.

§ 165

(1) Pokiaľ nemá odôvodnenie rozsudku podklad v zistení skutkového stavu, môže účastník pred tým, ako rozsudok nadobudne právoplatnosť, navrhnúť, aby odôvodnenie bolo opravené.

(2) Ak súd prvého stupňa nevyhovie návrhu, predloží vec odvolaciemu súdu, ktorý o oprave rozhodne.

(3) O oprave dôvodov rozhoduje súd uznesením. Pojednávanie netreba nariaďovať.

§ 166

(1) Ak nerozhodol súd v rozsudku o niektorej časti predmetu konania, o trovách konania alebo o predbežnej vykonateľnosti, môže účastník do pätnástich dní od doručenia rozsudku navrhnúť jeho doplnenie. Súd môže rozsudok, ktorý nenadobudol právoplatnosť, doplniť aj bez návrhu.

(2) Doplnenie urobí súd dopĺňacím rozsudkom, pre ktorý platia obdobne ustanovenia o rozsudku. Ak súd nevyhovie návrhu účastníka na doplnenie rozsudku, uznesením návrh zamietne.

(3) Návrh na doplnenie sa netýka právoplatnosti ani vykonateľnosti výrokov pôvodného rozsudku.

Uznesenie

§ 167

(1) Ak zákon neustanovuje inak, rozhoduje súd uznesením. Uznesením sa rozhoduje najmä o podmienkach konania, o zastavení alebo prerušení konania, o odmietnutí návrhu na začatie konania, o zmene návrhu, o späťvzatí návrhu, o zmieri, o trovách konania, ako aj o veciach, ktoré sa týkajú vedenia konania.

(2) Ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

§ 168

(1) Uznesenie vyhlasuje predseda senátu prítomným účastníkom.

(2) Uznesenie súd doručí účastníkom, ak je proti nemu odvolanie alebo ak to je pre vedenie konania potrebné alebo ak ide o uznesenie, ktorým sa účastníkom ukladá nejaká povinnosť.

§ 169

(1) V písomnom vyhotovení uznesenia sa uvedie, ktorý súd ho vydal, ďalej označenie účastníkov a veci, výrok, odôvodnenie, poučenie o odvolaní a deň a miesto vydania uznesenia.

(2) Písomné vyhotovenie uznesenia, ktorým sa celkom vyhovuje návrhu, ktorému nikto neodporoval, alebo uznesenia, ktoré sa týka vedenia konania, nemusí obsahovať odôvodnenie.

(3) Ak sa uznesenie nedoručuje, stačí v písomnom vyhotovení uviesť výrok a deň vydania.

§ 170

(1) Súd je viazaný uznesením, len čo ho vyhlásil; ak nedošlo k vyhláseniu, len čo bolo doručené, a ak netreba doručovať, len čo bolo vyhotovené.

(2) Uznesením, ktorým sa upravuje vedenie konania, nie je však súd viazaný.

§ 171

(1) Lehota na plnenie začína plynúť od doručenia uznesenia; jej uplynutím je uznesenie vykonateľné.

(2) Ak nebola v uznesení uložená povinnosť na plnenie, je uznesenie vykonateľné, len čo bolo doručené, a ak netreba doručovať, len čo bolo vyhlásené alebo vyhotovené.

(3) Ak je uznesenie podľa zákona alebo podľa rozhodnutia súdu vykonateľné až po právoplatnosti, plyní lehota na plnenie až od právoplatnosti uznesenia.

Platobný rozkaz

§ 172

(1) Súd môže aj bez výslovnej žiadosti navrhovateľa a bez vypočutia odporcu vydať platobný rozkaz, ak sa v návrhu uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy vyplývajúce zo skutočností uvedených navrhovateľom. V platobnom rozkaze uloží odporcovi, aby do 15 dní od doručenia platobného rozkazu zaplatil navrhovateľovi uplatnenú pohľadávku a trovy konania alebo aby v tej istej lehote podal odpor na súde, ktorý platobný rozkaz vydal. Odpor proti platobnému rozkazu sa musí odôvodniť. Ustanovenie § 43 sa nepoužije.

(2) Platobný rozkaz nemožno vydať, ak nie je známy pobyt odporcu alebo ak by sa mal platobný rozkaz doručiť do cudziny.

(3) Ak predseda senátu nevydá platobný rozkaz, nariadi pojednávanie.

(4) Platobný rozkaz možno vydať aj na cudziu menu za podmienok ustanovených v § 155 ods. 2.

§ 173

(1) Platobný rozkaz treba doručiť odporcovi do vlastných rúk, náhradné doručenie je vylúčené.

(2) Ak platobný rozkaz nemožno doručiť čo i len jednému z odporcov, súd ho uznesením zruší v plnom rozsahu. To neplatí, ak sa platobný rozkaz týka niekoľkých účastníkov, z ktorých každý koná sám za seba (§ 91 ods. 1).

§ 174

(1) Platobný rozkaz, proti ktorému nebol podaný odpor s odôvodnením, má účinky právoplatného rozsudku.

(2) Ak čo len jeden z odporcov podá včas odpor s odôvodnením vo veci samej, zrušuje sa tým platobný rozkaz v plnom rozsahu a predseda senátu nariadi pojednávanie. Opravným prostriedkom len proti výroku o trovách konania je odvolanie, o ktorom bez pojednávania rozhodne súd, ktorý vydal platobný rozkaz.

(3) Súd uznesením odmietne odpor, ktorý bol podaný

- a) oneskorene,
- b) bez odôvodnenia; o týchto následkoch musí byť účastník poučený v platobnom rozkaze,
- c) neoprávnenou osobou.

(4) Ak navrhovateľ vzal návrh v celom rozsahu späť po vydaní platobného rozkazu a v lehote podľa § 172 ods. 1, platobný rozkaz zruší a konanie zastaví súd, ktorý ho vydal. Rovnako postupuje súd, ktorý platobný rozkaz vydal, aj pri čiastočnom späťvzatí návrhu v časti, ktorej sa späťvzatie návrhu týka.

(5) Pri oprave chýb v písaní a počítaní, ako aj iných zrejmych nesprávností v platobnom rozkaze sa postupuje podľa § 164.

§ 175

(1) Ak navrhovateľ predloží v prvopise zmenku alebo šek, o pravosti ktorých niet dôvodu pochybovať, a ďalšie listiny potrebné na uplatnenie práva, predseda senátu krajského súdu činného v obchodných veciach vydá na jeho návrh zmenkový (šekový) platobný rozkaz, v ktorom

odporcovi uloží, aby do troch dní zaplatil požadovanú sumu a trovy konania alebo aby v tej istej lehote podal námietky, v ktorých musí uviesť všetko, čo proti platobnému rozkazu namieta. Zmenkový (šekový) platobný rozkaz musí sa doručiť do vlastných rúk odporcu. Ak nemožno návrhu na vydanie platobného rozkazu vyhovieť, nariadi predseda senátu pojednávanie.

(2) Ak odporca nepodá včas námietky alebo ak ich vezme späť, má zmenkový (šekový) platobný rozkaz účinky právoplatného rozsudku. Neskoro podané námietky alebo námietky, ktoré neobsahujú odôvodnenie, predseda senátu zamietne.

(3) Ak odporca podá včas námietky, predseda senátu nariadi na ich prejednanie pojednávanie; na námietky podané neskôr však už nemožno prihliadať. V rozsudku súd vysloví, či zmenkový (šekový) platobný rozkaz ponecháva v platnosti alebo či ho zrušuje a v akom rozsahu. Opravným prostriedkom len proti výroku o trovách konania je odvolanie.

(4) Predseda senátu postupuje podľa odsekov 1 až 3 aj vtedy, ak navrhovateľ predloží v prvopise oddelene prevedený záložný list skladiskového záložného listu alebo tovarový záložný list,^{34a)} o ktorých pravosti niet dôvodu pochybovať a ďalšie listiny potrebné na uplatnené práva.

PIATA HLAVA OSOBITNÉ USTANOVENIA

Konanie o dedičstve

§ 175a

(1) Príslušný orgán štátnej správy poverený vedením matriky oznámi úmrtie vo svojom matričnom obvode súdu príslušnému na prejednanie dedičstva.

(2) Súd začne konanie aj bez návrhu, len čo sa dozvie, že niekto zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho. Uznesenie o začatí konania netreba doručiť.

(3) Súd rozhoduje uznesením; uznesenie podľa § 175k ods. 1 a 2, § 175l, 175p, 175q a 175t sa doručuje do vlastných rúk.

§ 175b

Účastníkmi konania sú tí, o ktorých sa možno dôvodne domnievať, že sú poručiteľovými dedičmi, a ak takých osôb niet, štát. Poručiteľov veriteľ je účastníkom konania v prípade § 175p, v prípade, keď sa vyporiadava jeho pohľadávka, a pri likvidácii dedičstva. V konaní podľa § 175h ods. 2 je účastníkom konania iba ten, kto sa postaral o pohreb.

§ 175c

Súd bez meškania vykoná vyšetrenie v evidencii závetov uložených u notára v úschove, ktorá je vedená v Notárskom centrálnom registri závetov, či je v nej evidovaný závet poručiteľa, listina o vydedení alebo odvolanie týchto úkonov (ďalej len „závet“), a u ktorého notára je uložený.

§ 175d

(1) V predbežnom vyšetrení si súd najmä obstará údaje potrebné pre zistenie dedičov a pre zistenie poručiteľovho majetku a jeho dlhov a či dedičia, ktorým bol poručiteľ zákonným zástupcom, potrebujú ustanoviť opatrovníka.

(2) Ak poručiteľ zanechal závet, zistí súd jeho stav a obsah; na dožiadanie súdu tak urobí aj notár, ktorý má závet v úschove.

(3) Ak dôjde k zisteniu stavu a obsahu závetu, založí sa jeho originál, pokiaľ závet nie je spísaný vo forme notárskej zápisnice, do zbierky vyhlásených závetov vedenej na súde.

§ 175e

(1) Ak to vyžaduje všeobecný záujem alebo dôležitý záujem účastníkov, urobí súd aj bez návrhu neodkladné opatrenia, najmä zabezpečí dedičstvo, zverí veci osobnej potreby manželovi poručiteľa alebo inému členovi domácnosti, postará sa o predaj vecí, ktoré nemožno uschovať bez nebezpečenstva škody alebo nepomerných nákladov, prípadne ustanoví správcu dedičstva alebo jeho časti (ďalej len „správca“).

(2) Zabezpečenie dedičstva sa vykoná najmä jeho uložením na súde alebo u uschovávateľa, zapečatením v poručiťelovom byte alebo na inom vhodnom mieste, zákazom výplaty u dlžníka poručiťeľa alebo súpisom na mieste samom.

(3) Pri predaji hnuteľných vecí postupuje súd primerane podľa ustanovení o výkone rozhodnutia predajom hnuteľných vecí, ibaže by prikrečil k inému spôsobu predaja.

(4) Správcu ustanoví súd najmä z okruhu dedičov alebo z okruhu osôb blízkych poručiťelovi; za správcu môže byť ustanovený aj notár, pokiaľ v tomto konaní nie je súdnym komisárom. Ak je predmetom dedenia podnik, ustanoví súd za správcu osobu, ktorá má skúsenosť s vedením podniku. Za správcu možno ustanoviť iba toho, kto s ustanovením súhlasí.

(5) Neodkladné opatrenia môže vykonať podľa možnosti a potreby ktorýkoľvek súd.

§ 175f

(1) Správca robí po dobu konania o dedičstve úkony nevyhnutné na uchovanie majetkových hodnôt patriacich do dedičstva, a to v rozsahu vymedzenom súdom. Správca je povinný pri výkone funkcie postupovať s odbornou starostlivosťou a zodpovedá za škodu, ktorá vznikla porušením povinností, ktoré mu ukladá zákon alebo mu uloží súd. Ak to súd uloží, predkladá mu správca priebežné správy o svojej činnosti.

(2) Z dôležitých dôvodov môže súd zbaviť správcu funkcie. Podľa potreby ustanoví nového správcu. Zbavením funkcie nezaniká správcova zodpovednosť podľa odseku 1. Správca, ktorý bol funkcie zbavený, je povinný riadne informovať nového správcu a dať mu k dispozícii všetky doklady.

(3) Po skončení konania o dedičstve správca predloží dedičom prostredníctvom súdu konečnú správu o svojej činnosti. Súd potom rozhodne o odmene a náhrade hotových výdavkov správcu, ktoré platí dedič, ktorý nadobudol dedičstvo, ktoré nie je predĺžené; ak je dedičov niekoľko, platia tieto trovy podľa vzájomného pomeru čistej hodnoty ich dedičských podielov. V ostatných prípadoch platí tieto trovy štát.

§ 175g

Pri obstarávaní úplného podkladu pre rozhodnutie, pri predbežnom vyšetrení, zabezpečení dedičstva, najmä pri jeho ochrane proti neoprávneným zásahom, pri predaji vecí, zisťovaní hodnoty poručiťelovho majetku a súpise na mieste samom spolupôsobí na požiadanie súdu príslušný orgán štátnej správy alebo samosprávy.

§ 175h

(1) Ak poručiťeľ nezanechal majetok, súd konanie zastaví.

(2) Ak poručiteľ zanechal majetok nepatrnej hodnoty, môže ho súd vydať tomu, kto sa postaral o pohreb, a konanie zastaví.

(3) Proti uzneseniu podľa odsekov 1 a 2 sa nemožno odvolať.

§ 175i

(1) Ak konanie nebolo zastavené podľa § 175h, upovedomí súd tých, o ktorých sa možno dôvodne domnievať, že sú dedičmi, o ich dedičskom práve a o možnosti dedičstvo odmietnuť v lehote jedného mesiaca odo dňa, keď súd dediča o práve dedičstvo odmietnuť upovedomil; túto lehotu môže súd z dôležitých dôvodov predĺžiť. Súčasne dedičov poučí o náležitostiach a o účinkoch odmietnutia dedičstva.

(2) Upovedomenie včítane poučenia doručí súd do vlastných rúk alebo ho dá ústne a v zápisnici uvedie, že sa tak stalo.

§ 175j

Na prejednanie dedičstva nie je potrebné nariaďovať pojednávanie, ak súd potvrdí jeho nadobudnutie jedinému dedičovi, alebo ak dedičstvo pripadne štátu podľa § 462 Občianskeho zákonníka.

§ 175k

(1) Ak niekto pred potvrdením nadobudnutia dedičstva tvrdí, že je dedičom, a popiera dedičské právo iného dediča, ktorý dedičstvo neodmietol, vyšetrí súd podmienky dedičského práva oboch a koná ďalej s tým, u koho sa domnieva, že je dedičom.

(2) Ak však rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby svoje právo uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu. Ak žaloba nebude podaná v lehote, pokračuje súd v konaní bez zreteľa na tohto dediča.

(3) Ak sú aktíva a pasíva medzi účastníkmi sporné, obmedzí sa súd len na zistenie ich spornosti; pri výpočte čistého majetku na ne neprihliada.

§ 175l

(1) Ak mal poručiteľ v čase svojej smrti s pozostalým manželom majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve, o ktorého vyporiadaní sa nezačalo konanie na súde, vyporiada sa tento majetok v konaní o dedičstve podľa osobitného predpisu.^{34b)}

(2) Majetok uvedený v odseku 1 sa môže vyporiadať dohodou medzi pozostalým manželom a dedičmi uzavretou písomne alebo ústne do zápisnice. Ak medzi nimi nedôjde k dohode, vyporiada tento majetok súd príslušný na konanie o dedičstve. Ak rozhodnutie závisí od skutočnosti, ktorá zostala medzi účastníkmi sporná, postupuje súd podľa § 175k ods. 3.

(3) Dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo rozhodnutie súdu o vyporiadaní majetku podľa odseku 2 obsahuje vymedzenie rozsahu majetku poručiteľa a jeho dlhov s údajom o cene majetku a určenie, čo z tohto majetku patrí do dedičstva a čo patrí pozostalému manželovi.

(4) Ak sa zistí skôr, než je dedičské konanie právoplatne skončené, ďalší majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, pri jeho vyporiadaní sa postupuje podľa odseku 2.

(5) Podľa predchádzajúcich ustanovení sa postupuje aj v prípade, keď poručiteľ bol v čase smrti spoluvlastníkom majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, ktoré zaniklo inak než smrťou poručiteľa, ak toto spoluvlastníctvo nebolo ku dňu smrti poručiteľa vyporiadané a o jeho vyporiadaní sa nezačalo konanie na súde.

§ 175m

Súd zistí poručiteľov majetok a jeho dlhy a vykoná súpis aktív a pasív. Tým nie sú dotknuté ustanovenia § 175k ods. 3 a § 175l ods. 1 druhej vety.

§ 175n

Na návrh dedičov vydá súd uznesenie, v ktorom vyzve veriteľov, aby mu oznámili svoje pohľadávky v lehote, ktorú v uznesení určí, a poučí ich o tom, že dedičia nezodpovedajú veriteľom, ktorí svoje pohľadávky včas neoznámili, pokiaľ je uspokojením pohľadávok ostatných veriteľov vyčerpaná cena dedičstva, ktoré dedičia nadobudli. Uznesenie súd uverejní vyvesením na úradnej tabuli súdu.

§ 175o

(1) Na podklade zistenia podľa § 175m určí súd všeobecnú cenu majetku, výšku dlhov a čistú hodnotu dedičstva, prípadne výšku jeho predĺženia v čase smrti poručiteľa.

(2) Ak súd zistí skôr, než je dedičské konanie právoplatne skončené, nové skutočnosti, ktoré vyžadujú zmenu tohto uznesenia, vykoná potrebnú opravu novým uznesením.

§ 175p

(1) Účastníci sa môžu dohodnúť o tom, že predĺžené dedičstvo sa prenechá veriteľom na úhradu dlhov. Táto dohoda podlieha schváleniu súdu, ktorý dohodu schváli, ak neodporuje zákonu; ak dohodu neschváli, pokračuje v konaní po právoplatnosti rozhodnutia.

(2) Ak sa po právoplatnom skončení konania objaví ďalší majetok, postupuje sa podľa odseku 1. Ak zostane majetkový prebytok, prejedná ho súd ako dedičstvo.

§ 175q

(1) Súd v uznesení o dedičstve

- a) potvrdí nadobudnutie dedičstva jedinému dedičovi alebo
- b) potvrdí, že dedičstvo, ktoré nenadobudol žiadny dedič, pripadlo štátu, alebo
- c) schváli dohodu o vyporiadaní dedičstva alebo dohodu o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov alebo
- d) potvrdí nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov, ak medzi dedičmi nedôjde k dohode, alebo
- e) neschváli dohodu o vyporiadaní dedičstva a potvrdí nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov.

(2) Súčasťou uznesenia podľa odseku 1 môže byť aj uznesenie podľa § 175l a 175o.

§ 175r

Dedičia môžu veci patriace do dedičstva počas dedičského konania predať alebo urobiť iné

opatrenia presahujúce rámec obvyklého hospodárenia len s privolením súdu.

§ 175s

(1) Prejednanie dedičstva je skončené

- a) nadobudnutím právoplatnosti uznesenia vydaného podľa § 175p a 175q, alebo
- b) vydaním osvedčenia o dedičstve za podmienok uvedených v § 175zca.

(2) Po skončení prejednávania dedičstva súd zruší vykonané zabezpečenie dedičstva, ak k jeho zrušeniu nedošlo už v priebehu konania o dedičstve; zrušia sa najmä všetky zákazy výplaty vkladov, poisťiek a iných hodnôt, ktoré boli v konaní o dedičstve nariadené alebo podľa zákona vykonané. Zároveň sa upovedomí ten, u koho sú tieto hodnoty uložené, o tom, komu sa majú vydať; ak táto osoba nie je známa alebo jej pobyt nie je známy, postupuje sa primerane podľa § 185g.

(3) Lehota podľa § 185g ods. 1 začína plynúť odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie skončilo. Ak sa prejednanie dedičstva skončilo vydaním osvedčenia o dedičstve, lehota podľa § 185g ods. 1 začína plynúť odo dňa, keď osvedčenie o dedičstve nadobudlo účinky právoplatného uznesenia o dedičstve.

§ 175t

(1) Ak je dedičstvo predĺžené a ak nedôjde k dohode podľa § 175p, môže súd uznesením nariadiť likvidáciu dedičstva. Rozhodne o tom aj bez návrhu. Rovnako súd postupuje, ak štát navrhol likvidáciu dedičstva preto, že veriteľ odmietol prijať na úhradu svojej pohľadávky vec z dedičstva.

(2) O nariadení likvidácie vydá súd uznesenie, v ktorom vyzve veriteľov, aby mu oznámili svoje pohľadávky v lehote, ktorú v uznesení určí, a upozorní ich, že pohľadávky, ktoré nebudú pri likvidácii uspokojené, zaniknú. Toto uznesenie vyvesí na úradnej tabuli súdu.

(3) Len čo uznesenie o nariadení likvidácie dedičstva nadobudlo právoplatnosť, nepostupuje sa už podľa § 175p až 175s.

§ 175u

(1) Likvidáciu dedičstva súd vykoná speňažením všetkého poručiteľovho majetku podľa ustanovení o výkone rozhodnutia predajom hnuteľných vecí a nehnuteľností alebo predajom mimo dražby primerane podľa osobitného predpisu.^{34c)}

(2) O majetku poručiteľa, ktorý sa nepodarilo takto speňažiť, rozhodne súd, že pripadá štátu s účinnosťou ku dňu smrti poručiteľa.

§ 175v

(1) Súd vykoná rozvrh výťažku speňaženia majetku poručiteľa (ďalej len „výťažok“) medzi veriteľov.

(2) Z výťažku uhradí súd postupne pohľadávky podľa týchto skupín:

- a) náklady poručiteľovej choroby a primerané náklady jeho pohrebu, trovy konania a splatné výživné,
- b) dlžné dane a poplatky,
- c) ostatné pohľadávky.

(3) Ak úhrn pohľadávok prevyšuje v prvej skupine výťažok, uhradia sa tieto pohľadávky

pomerne. Obdobne sa postupuje v ďalších skupinách, pričom však v skupine c) sa uhradia pred ostatnými pohľadávkami pohľadávky zabezpečené obmedzením prevodu nehnuteľností alebo záložnými právami.

(4) Právoplatným skončením likvidácie zaniknú proti dedičom neuspokojené pohľadávky veriteľov. Ak však vyjde najavo ďalší poručiteľov majetok, rozdelí ho súd veriteľom do výšky ich neuspokojených pohľadávok bez zreteľa na tento zánik. Ak zostane majetkový prebytok, prejedná ho súd ako dedičstvo.

§ 175w

Ak sa dodatočne zistí, že poručiteľ žije, alebo ak bolo zrušené jeho vyhlásenie za mŕtveho, zruší súd uznesenie o dedičstve podľa § 175p a 175q.

§ 175x

(1) Ak sa objaví po právoplatnosti uznesenia, ktorým sa konanie o dedičstve skončilo, alebo po vydaní osvedčenia o dedičstve (§ 175zca) nejaký poručiteľov majetok, prípadne aj dlh, súd na návrh (§ 42 ods. 3 a § 79 ods. 1 a 2) vykoná o tomto majetku konanie o dedičstve. Ak sa objaví iba dlh poručiteľa, konanie o dedičstve sa nevykoná.

(2) V odôvodnených prípadoch, najmä na podnet súdu, notára, štátneho orgánu alebo orgánu územnej samosprávy, môže súd o majetku uvedenom v odseku 1 začať konanie aj bez návrhu.

§ 175y

(1) Nezaradenie majetku alebo dlhov do aktív a pasív dedičstva v dôsledku postupu podľa § 175k ods. 3 nebráni účastníkom konania, aby sa domáhali svojho práva žalobou mimo konania o dedičstve.

(2) Okrem prípadu, keď sa vykonala likvidácia dedičstva, nebráni uznesenie súdu tomu, kto nebol účastníkom konania o dedičstve, z ktorého uznesenie vzišlo, aby sa domáhal svojho práva žalobou.

§ 175z

(1) Ak prejednanie dedičstva nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, vykoná súd predbežné vyšetrenie a vydá účastníkom na ich žiadosť úradné potvrdenie o výsledku tohto vyšetrenia.

(2) Ak sa má majetok vydať do cudziny, upovedomí o tom súd tuzemských dedičov a veriteľov oznámením, ktoré sa vyvesí po dobu 15 dní na úradnej tabuli súdu; známym účastníkom sa toto oznámenie doručí.

Činnosť notárov v konaní o dedičstve

§ 175za

Notári so sídlom v obvode okresného súdu sú rovnomerne poverovaní úkonmi v konaní o dedičstve podľa rozvrhu, ktorý na návrh príslušnej notárskej komory vydá predseda krajského súdu na každý kalendárny rok.

§ 175zb

(1) Súd môže odňať vec poverenému notárovi, ak napriek predchádzajúcemu upozorneniu

spôsobí zbytočné prieťahy v súdnom konaní. Súd potom poverí úkonmi v konaní o dedičstve iného notára podľa rozvrhu práce.

(2) Odňatie veci podľa odseku 1 nie je súdnym rozhodnutím.

§ 175zc

(1) Ak v súlade s osobitným predpisom bude ustanovený zástupca, náhradník alebo bude vymenovaný nový notár, prevezme veci, v ktorých už súd udelil poverenie.

(2) Ak v súlade s osobitným predpisom bude ustanovený za zástupcu notársky kandidát, považuje sa na účely tohto zákona po dobu zastupovania za notára. Súd však rozhodne o odmene a náhrade hotových výdavkov notára, ktorého zástupca zastupuje. Osobitný predpis ustanovuje, akým spôsobom sa určí podiel zástupcu na odmene notára.

§ 175zca

Osvedčenie o dedičstve

(1) Notár poverený súdom (§ 38 ods. 1) vydá osvedčenie o dedičstve, ak

- a) dedičstvo nadobudol jediný dedič, ktorý nesmie byť maloletý, ani osobou, ktorá musí mať opatrovníka podľa zákona,
- b) dedičstvo, ktoré nenadobudol žiadny dedič, pripadlo štátu,
- c) dedičia sa vypořádali medzi sebou dohodou,
- d) dedičia uzavreli s veriteľmi poručiteľa dohodu o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov.

(2) Osvedčenie o dedičstve obsahuje najmä

- a) označenie súdneho komisára,
- b) označenie dedičskej veci,
- c) označenie účastníkov a ich zástupcov,
- d) vyhlásenie dedičov o spôsobe a obsahu vypořádania bezpodielového spoluvlastníctva manželov zaniknutého smrťou poručiteľa,
- e) obsah osvedčovanej skutočnosti,
- f) ak ide o spoluvlastníkov, výšku ich spoluvlastníckych podielov vyjadrených zlomkom z celku,
- g) ďalšie údaje, najmä údaje potrebné na zápis právnych vzťahov k nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností a údaje nevyhnutné na zistenie základu dane podľa osobitného predpisu,^{34d)}
- h) podpisy účastníkov a ich vyhlásenie, že súhlasia s obsahom osvedčenia,
- i) poučenie o tom, že účastník konania môže do 15 dní od prevzatia osvedčenia o dedičstve požiadať súd o pokračovanie v konaní o dedičstve podľa § 175l až 175z,
- j) miesto a dátum vydania osvedčenia o dedičstve,
- k) odtlačok úradnej pečiatky notára a jeho podpis.

(3) Pri vydávaní osvedčenia o dedičstve sa postupuje primerane podľa § 175b až 175q. Osvedčenie o dedičstve vydá notár prítomným účastníkom alebo ich zástupcom.

(4) Účastník môže do 15 dní od prevzatia osvedčenia o dedičstve požiadať súd o pokračovanie v konaní o dedičstve podľa § 175l až 175z. Ak žiadosť nie je včas podaná, osvedčenie o dedičstve nadobudne účinky právoplatného uznesenia o dedičstve [§ 175q ods. 1 písm. a) až c), § 175l a 175o]; včas podanou žiadosťou osvedčenie o dedičstve stráca platnosť a súd pokračuje v konaní

bez zreteľa na jeho vydanie.

(5) Účastník sa môže vzdať práva na podanie žiadosti podľa odseku 4. V tomto prípade dňom vzdania sa práva na podanie žiadosti všetkými účastníkmi nadobudne osvedčenie o dedičstve účinky právoplatného uznesenia o dedičstve.

(6) Na opravu osvedčenia o dedičstve sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu.^{34e)}

§ 175zd

(1) Ak sa prejednanie dedičstva neskončilo vydaním osvedčenia o dedičstve, notár pripraví všetky potrebné podklady na vydanie uznesenia súdu a návrh na uznesenie súdu a vyúčtuje svoju odmenu a hotové výdavky.^{34f)} Ak podklady nie sú úplné alebo návrh na uznesenie súdu nie je po vecnej stránke správny, súd môže vec vrátiť notárovi s pokynom na doplnenie konania alebo na zmenu návrhu uznesenia; pokynom súdu je notár viazaný.

(2) Notár má právo podať odvolanie proti výroku o odmene a hotových výdavkoch.

Starostlivosť súdu o maloletých

§ 176

(1) Vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa vo veci samej rozhoduje rozsudkom o výchove a výžive maloletých detí, o styku rodičov s nimi, o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv, o schválení dôležitých úkonov maloletého a o záležitostiach, o ktorých sa rodičia nemôžu dohodnúť. Okrem toho sa rozhoduje rozsudkom o predĺžení ústavnej výchovy po dosiahnutí plnoletosti a o zrušení takého opatrenia.

(2) O ostatných veciach sa rozhoduje uznesením.

(3) O návrhu vo veci náhradnej rodinnej starostlivosti, najmä o zverení dieťaťa do výchovy iného občana než rodiča a o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti, rozhodne súd bez zbytočného odkladu najneskôr do jedného roka od podania návrhu na zverenie dieťaťa do výchovy iného občana než rodiča alebo návrhu na zverenie dieťaťa do pestúnskej starostlivosti. Predĺžiť konanie možno, len ak z objektívnych príčin nie je možné vykonať dôkazy.

§ 177

(1) Ak nie je príslušný súd známy alebo ak nemôže včas zakročiť, zakročí súd, v obvode ktorého sa maloletý zdržuje. Len čo je to však možné, postúpi vec príslušnému súdu.

(2) Ak sa zmenia okolnosti, podľa ktorých sa posudzuje príslušnosť, môže príslušný súd preniesť svoju príslušnosť na iný súd, ak je to v záujme maloletého. Ak tento súd nesúhlasí s prenesením príslušnosti, rozhodne jeho nadriadený súd.

§ 178

(1) Súd vedie rodičov, prípadne opatrovníkov maloletých k riadnemu plneniu povinností pri starostlivosti o maloletého. Vybavuje podnety a upozornenia fyzických osôb a právnických osôb ohľadne výchovy maloletého a robí vhodné opatrenia.

(2) O vhodnosti a účelnosti navrhnutých alebo zamýšľaných opatrení súd spravidla zistí názor orgánu starostlivosti o deti, orgánu obce, prípadne aj fyzických osôb a právnických osôb, ktoré sú oboznámené s pomermi. Ak je to vhodné, vyslúchne o nich aj maloletého.

§ 179

Ak je pre platnosť právneho úkonu, ktorý urobil zákonný zástupca za maloletého, potrebné schválenie súdu, súd ho schváli, ak je to v záujme maloletého.

§ 180

(1) Súdom ustanovený opatrovník maloletého zloží do rúk predsedu senátu sľub, že bude riadne vykonávať svoje povinnosti a že bude pritom dbať na pokyny súdu. Po zložení sľubu mu predseda senátu vydá listinu obsahujúcu poverenie na výchovu a zastupovanie dieťaťa a vymedzenie rozsahu práv a povinností vyplývajúcich z tohto poverenia.

(2) Súd dohliada na správu majetku maloletého zastúpeného opatrovníkom a robí potrebné a vhodné opatrenia na zistenie a zabezpečenie jeho majetku.

(3) Opatrovník predloží súdu po skončení zastupovania záverečný účet zo správy majetku; súd mu môže tiež uložiť, aby mu počas zastupovania podával pravidelné správy o svojej činnosti.

Konanie o osvojenie**§ 181**

(1) Účastníkmi konania sú osvojované dieťa, jeho rodičia, osvojiteľ a jeho manžel.

(2) Rodičia osvojovaného dieťaťa však nie sú účastníkmi konania, ak sú pozbavení rodičovských práv alebo ak nemajú spôsobilosť na právne úkony, ako aj v prípadoch, keď na osvojenie nie je potrebný ich súhlas, hoci sú zákonnými zástupcami osvojovaného dieťaťa.

(3) Manžel osvojiteľa nie je účastníkom konania, ak nie je na osvojenie potrebný jeho súhlas.

(4) O osvojení rozhodne súd bez zbytočného odkladu najneskôr do jedného roka od podania návrhu na osvojenie. Predĺžiť konanie možno, len ak z objektívnych príčin nie je možné vykonať dôkazy.

§ 182

(1) Osvojované dieťa súd vyslúchne, len ak toto dieťa je schopné pochopiť význam osvojenia a výsluch nie je v rozpore s jeho záujmom. Ak sa nemá osvojované dieťa vyslúchnuť, nepredvoláva sa na pojednávanie.

(2) Ostatných účastníkov musí súd vždy vyslúchnuť, a to podľa možnosti osobne.

§ 183

(1) Na základe lekárskeho vyšetrenia súd zistí, či sa zdravotný stav osvojovaného dieťaťa i osvojiteľa neprieči účelu osvojenia. S výsledkami vyšetrenia súd oboznámi účastníkov.

(2) Účastníkov súd poučí o význame osvojenia z hľadiska záujmu spoločnosti i z hľadiska záujmu osvojovaného dieťaťa, ako aj o tom, aké povinnosti má osvojiteľ.

§ 184

V rozsudku, ktorým sa vyslovuje osvojenie, súd uvedie i priezvisko, ktoré bude osvojenec mať.

§ 185

O zrušení osvojenia platia primerane ustanovenia § 181 až 184. Návrh však môže podať aj osvojenec.

Konanie o úschovách**§ 185a**

(1) Na súde možno zložiť do úschovy peniaze, cenné papiere a iné hnutelné veci hodiace sa na úschovu za účelom splnenia záväzku.

(2) Návrh na prijatie do úschovy musí obsahovať vyhlásenie toho, kto peniaze, cenné papiere alebo iné veci do úschovy skladá (ďalej len „zložiteľ“), že záväzok, ktorého predmetom sú hodnoty skladané do úschovy, nemožno splniť, pretože veriteľ je neprítomný alebo je v omeškaní alebo že zložiteľ má odôvodnené pochybnosti, kto je veriteľom, alebo že zložiteľ veriteľa nepozná.

(3) Súd rozhoduje bez pojednávania uznesením, ktoré doručí účastníkom do vlastných rúk.

§ 185b

Účastníkom konania je zložiteľ a po prijatí úschovy aj ten, pre koho sú peniaze, cenné papiere alebo iné veci určené (ďalej len „príjemca“). Po právoplatnosti uznesenia o prijatí do úschovy je účastníkom konania aj ten, kto uplatňuje právo na predmet úschovy.

§ 185c

Ak si úschova vyžiada trovy, uloží súd zložiteľovi, aby zložil primeraný preddavok na trovy. Ak sa preddavok v určenej lehote nezaplatí, súd návrh na prijatie úschovy zamietne; súd takisto zamietne návrh na prijatie úschovy, ak sa vec nehodí na úschovu vôbec alebo ak sa nenájde vhodný spôsob úschovy.

§ 185d

(1) Predmet úschovy vydá súd príjemcovi na jeho žiadosť. Ak k zloženiu došlo preto, že niekto iný než príjemca uplatňuje právo na vydanie predmetu úschovy alebo že niekto iný, koho súhlas je potrebný, nesúhlasí s vydaním predmetu úschovy príjemcovi, je na vydanie predmetu úschovy potrebný súhlas všetkých účastníkov konania a osoby, pre ktorej nesúhlas s plnením došlo k zloženiu do úschovy. Súhlas zložiteľa je však potrebný len vtedy, ak bolo plnenie zložené pre neznámeho veriteľa.

(2) Zložiteľovi vydá súd predmet úschovy na jeho žiadosť,

- a) ak príjemca prejaví s týmto postupom súhlas, alebo
- b) ak vyhlási príjemca súdu, že predmet úschovy neprijíma, alebo
- c) ak sa príjemca nevyjadrí v lehote určenej súdom, hoci bol na také následky upozornený.

(3) Inej osobe, než ktorá je uvedená v odsekoch 1 a 2, žiadajúcej o vydanie predmetu úschovy, ho vydá súd len so súhlasom zložiteľa a príjemcu.

§ 185e

Ak bol súhlas s vydaním predmetu úschovy odopretý, možno ho nahradiť právoplatným rozhodnutím súdu, ktorým bolo rozhodnuté, že ten, kto vydaniu odporoval, je povinný súhlasiť

s vydaním predmetu úschovy žiadateľovi.

§ 185f

Ak súd prijíma do úschovy veci v prípadoch ustanovených osobitnými zákonnými predpismi, spravuje sa ustanoveniami príslušného predpisu, a ak ich niet, ustanoveniami § 185a až 185h, a to primerane podľa povahy úschovy a jej účelu.

§ 185g

(1) Ak uplynula lehota troch rokov od právoplatnosti uznesenia o prijatí do úschovy, prípadne odo dňa, keď predmet úschovy mal byť podľa návrhu vydaný zložiteľovi, rozhodne súd, že predmet úschovy prípadne štátu, ak sa oň nikto neprihlási do troch rokov odo dňa vyhlásenia tohto uznesenia. Toto uznesenie súd vyvesí na úradnej tabuli súdu.

(2) Ak po vydaní rozhodnutia v lehote podľa odseku 1 dôjde žiadosť o vydanie predmetu úschovy, postupuje súd podľa § 185d.

(3) Uplynutím lehoty uvedenej v uznesení podľa odseku 1, ak sa v tejto lehote žiadosť o vydanie predmetu úschovy nepodala, prípadne predmet úschovy štátu. Uplynutím tejto lehoty nadobudne štát predmet úschovy aj vtedy, ak sa podanej žiadosti právoplatným uznesením nevyhovelo.

§ 185h

Ak predmet úschovy prípadne štátu, zaniknú práva účastníkov i iných osôb k predmetu úschovy.

Konanie o umorenie listín

§ 185i

(1) Umořit možno stratenú alebo zničenú listinu, ktorú treba predložiť na uplatnenie práva.

(2) V konaní pred súdom nemožno umoriť také listiny, ktoré podľa zákona je oprávnená umoriť právnická osoba, ktorá ich vystavila.

(3) Umoreniu nepodliehajú peniaze, lotériové žreby, tikety, lístky a známky denného obehu (vstupenky, cestovné lístky a pod.), kupóny a talóny cenných papierov, listiny, s ktorými je spojené právo uhrádzať určitej právnickej osobe v tuzemsku cenu tovaru a služieb, ako aj listiny, na ktorých podklade možno uplatniť len nárok na vedľajšie plnenie.

§ 185j

(1) Návrh na umorenie listiny môže podať každý, kto má na jej umorenie právny záujem.

(2) Súd rozhoduje bez pojednávania uznesením, ktoré doručí do vlastných rúk.

§ 185k

Účastníkmi konania sú navrhovateľ, ten, kto je podľa listiny povinný plniť, ten, kto má listinu v držbe, a ten, kto podal námietky podľa § 185m ods. 2.

§ 185l

(1) V návrhu na umorenie listiny treba uviesť skutočnosti, z ktorých vyplýva, že z listiny alebo na jej základe možno uplatniť nejaké právo. K návrhu treba predložiť odpis listiny alebo označiť

listinu, jej vystaviteľa, prípadne aj iné osoby podľa listiny zaviazané, ako aj také údaje, ktoré listinu odlišujú od iných listín toho istého druhu.

(2) Ak je v listine uvedená určitá suma, treba uviesť i tento údaj.

§ 185m

(1) Ak súd zistí, že listina, ktorej umorenie bolo navrhnuté, nebola vystavená alebo že nie je stratená ani zničená, návrh zamietne.

(2) Inak súd vydá rozhodnutie obsahujúce výzvu, aby sa ten, kto má listinu, prihlásil do jedného roka od vydania uznesenia na súde, ktorý uznesenie vydal, a podľa možnosti predložil listinu alebo aby podal proti návrhu námietky. Toto uznesenie sa vyvesí na úradnej tabuli súdu.

(3) Ak sa umoruje zmenka alebo šek, určí súd v uznesení podľa odseku 2 lehotu dvoch mesiacov a súčasne zakáže, aby sa podľa umorovaných listín platilo.

(4) Lehota podľa odseku 3 sa počíta, ak umorovaná listina nie je ešte splatná, od prvého dňa jej splatnosti. Ak je umorovaná listina už splatná, počíta sa táto lehota odo dňa vyvesenia uznesenia.

§ 185n

Ak ide o listinu na doručiteľa, s výnimkou poistiek na doručiteľa, skončí sa lehota podľa § 185m až za jeden rok po splatnosti pohľadávky z listiny.

§ 185o

(1) Od začatia konania až do jeho právoplatného skončenia neplynie proti navrhovateľovi premlčacia doba, lehota pre zánik práva ani lehota určená na výplatu peňažnej sumy podľa umorovanej listiny.

(2) Ten, komu bolo uznesenie doručené alebo kto sa o ňom mohol pri náležitej starostlivosti dozvedieť, nesmie pod následkami neplatenosti nakladať s právami z umorovanej listiny, robiť výplaty alebo iné plnenia podľa nej, previesť ju alebo vykonať na nej zmeny. Ten, kto je podľa listiny zaviazaný, je povinný zadržať predloženú listinu a oznámiť súdu, kto ju predložil.

§ 185p

Ak sa začalo umorovacie konanie o zmenke alebo šeku, je navrhovateľ, ktorý sa preukáže uznesením, oprávnený žiadať zaplatenie zmenky alebo šeku, ak dá primeranú zábezpeku, dokiaľ zmenka alebo šek nie sú vyhlásené za umorené. Ak túto zábezpeku nedá, môže žalobou požadovať, aby dlžná suma bola zložená do úschovy súdu.

§ 185q

Súd preskúma prihlášku toho, kto má listinu, a zistí jeho námietky. Ak zistí, že listina nie je stratená alebo zničená, návrh zamietne.

§ 185r

(1) Ak uplynula lehota podľa § 185m ods. 2 alebo 3 a ak nedôjde k zamietnutiu návrhu, vyhlási súd na ďalší návrh listinu za umorenú.

(2) Ak ďalší návrh podľa odseku 1 nie je podaný do jedného mesiaca od uplynutia lehoty uvedenej v § 185m ods. 2 alebo 3, súd konanie zastaví. Na tento následok treba navrhovateľa upozorniť v uznesení podľa § 185m ods. 2 alebo 3.

§ 185s

Uznesenie o umorení listiny nahrádza umorenú listinu,okiaľ ten, kto je podľa listiny zaviazaný, nevydá za ňu oprávnenému náhradnú listinu.

Konanie o spôsobilosti na právne úkony**§ 186**

(1) Návrh na začatie konania o spôsobilosti na právne úkony (pozbavenie, obmedzenie alebo vrátenie spôsobilosti na právne úkony) môže podať aj zdravotnícke zariadenie, ktoré je v takom prípade účastníkom konania.

(2) Ak nepodal návrh na začatie konania štátny orgán alebo zdravotnícke zariadenie, môže súd uložiť navrhovateľovi, aby do primeranej lehoty predložil lekárske vysvedčenie o duševnom stave vyšetrovaného; ak sa v tejto lehote nepredložilo lekárske vysvedčenie, súd zastaví konanie.

(3) Návrh na vrátenie spôsobilosti na právne úkony môže podať i ten, kto bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Ak však súd jeho návrh zamietol a ak nemožno očakávať zlepšenie jeho stavu, môže súd rozhodnúť, že mu toto právo po primeraný čas, najdlhšie však po dobu troch rokov, nepatrí.

§ 187

(1) Tomu, o ktorého spôsobilosti na právne úkony ide, ustanoví predseda senátu opatrovníka pre konanie.

(2) Od výsluchu vyšetrovaného môže súd upustiť, ak nemožno tento výsluch vykonať vôbec alebo bez ujmy na zdravotnom stave vyšetrovaného.

(3) O zdravotnom stave vyšetrovaného súd vylúchne vždy znalca. Na návrh znalca môže súd nariadiť, aby vyšetrovaný bol po čas najviac troch mesiacov vyšetrovaný v zdravotníckom zariadení, ak je to nevyhnutne potrebné na vyšetrenie zdravotného stavu.

§ 188

(1) Ak sú síce podmienky pre obmedzenie spôsobilosti na právne úkony pre nadmerné užívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov, ale ak možno očakávať, že sa stav vyšetrovaného zlepší, môže súd prerušiť konanie na čas, ktorý zároveň určí; pritom môže rozhodnúť, že vyšetrovaný je povinný podrobiť sa potrebnému liečeniu.

(2) Pred uplynutím určeného času pokračuje súd v konaní len vtedy, ak sa ukáže, že nedochádza k zlepšeniu.

§ 189

(1) Z dôvodov vhodnosti nemusí predseda senátu nariaďovať pojednávanie.

(2) Súd môže rozhodnúť, že upustí od doručenia rozhodnutia o spôsobilosti na právne úkony, ak by doručenie mohlo na adresáta pre jeho duševnú poruchu pôsobiť nepriaznivo alebo ak adresát nie je schopný význam rozhodnutia pochopiť.

§ 190

Vydaný rozsudok súd zruší, ak sa neskôr ukáže, že pre pozbavenie alebo obmedzenie

spôsobilosti na právne úkony neboli podmienky.

§ 191

(1) Trovy konania platí štát. Ak to možno spravodlivo žiadať, prizná súd štátu ich náhradu proti tomu, o ktorého spôsobilosť na právne úkony v konaní šlo.

(2) Ten, kto podá zjavne bezdôvodný návrh na pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, je povinný nahradiť ujmy, ktoré vyšetrovanému, jeho zástupcovi a štátu konaním vznikli.

Konanie o vyslovenie prípustnosti prevzatia alebo držania v ústave zdravotníckej starostlivosti

§ 191a

(1) Ústav vykonávajúci zdravotnícku starostlivosť (ďalej len „ústav“), v ktorom sú umiestňované osoby z dôvodov uvedených v osobitnom predpise, je povinný oznámiť do 24 hodín súdu, v ktorého obvode ústav je, prevzatie každého, kto v ňom bol umiestnený bez svojho písomného súhlasu (ďalej len „chorý“).

(2) Ak je osoba, ktorá bola prijatá do zdravotníckej starostlivosti so svojim písomným súhlasom, obmedzená vo voľnom pohybe alebo styku s vonkajším svetom až v priebehu liečenia, je ústav povinný urobiť oznámenie podľa odseku 1 do 24 hodín po tom, čo k takému obmedzeniu došlo.

§ 191b

(1) O každom, o ktorom je ústav povinný urobiť oznámenie podľa § 191a, začne súd, v ktorého obvode je ústav, konanie o vyslovenie prípustnosti prevzatia do ústavu, ibaže prevzatie a držanie nariadil súd v inom konaní.

(2) Ak ten, koho ústav prevzal, nemá iného zástupcu, ustanoví mu súd pre toto konanie opatrovníka.

(3) Súd vykoná dôkazy potrebné na posúdenie, či k prevzatiu (§ 191a ods. 1 a 2) došlo zo zákonných dôvodov, vyslúchne chorého a ošetrojúceho lekára. Pojednávanie spravidla nie je potrebné nariaďovať.

(4) Do piatich dní odo dňa, keď došlo k obmedzeniu podľa § 191a, súd uznesením rozhodne, či k prevzatiu došlo zo zákonných dôvodov (§ 191a ods. 1).

§ 191c

(1) Uznesenie podľa § 191b ods. 4 sa doručí umiestnenému, ibaže podľa vyjadrenia ošetrojúceho lekára nie je schopný chápať obsah takého rozhodnutia, ďalej jeho zástupcovi (opatrovníkovi) a ústavu. Umiestnenému a ústavu sa uznesenie doručí do 24 hodín od rozhodnutia, najneskôr však v lehote piatich dní odo dňa, keď došlo k obmedzeniu podľa § 191a. Ak sa rozhodnutie umiestnenému nedoručuje, musí byť v ustanovenej lehote doručené jeho zástupcovi (opatrovníkovi).

(2) Odvolanie proti tomuto uzneseniu nemá odkladný účinok. Odvolať sa môže aj ústav, ak bolo vyslovené, že prevzatie sa nestalo v súlade so zákonnými dôvodmi.

(3) Ústav môže umiestneného prepustiť, aj keď súd vyslovil, že k prevzatiu došlo v súlade so zákonnými dôvodmi.

§ 191d

(1) Ak súd vyslovil, že prevzatie bolo v súlade so zákonnými dôvodmi a umiestnený je obmedzený alebo vylúčený zo styku s vonkajším svetom, pokračuje súd v konaní o vyslovenie prípustnosti jeho ďalšieho držania v ústave.

(2) Na zistenie zdravotného stavu umiestneného súd ustanoví znalca. Úlohou znalca je vyjadrenie o tom, či ďalšie držanie umiestneného v ústave pri obmedzení alebo vylúčení styku s vonkajším svetom je alebo nie je potrebné. Za znalca nemôže byť ustanovený lekár, ktorý pracuje v ústave, v ktorom je umiestnený držaný.

(3) Súd nariadi pojednávanie, na ktoré prizve umiestneného (pokiaľ podľa vyjadrenia ošetrojúceho lekára alebo písomného znaleckého posudku je umiestnený schopný vnímať priebeh a význam pojednávania) a jeho zástupcu (opatrovníka). Na pojednávaní vyslúchne znalca, podľa okolností ošetrojúceho lekára, umiestneného a vykoná prípadne ďalšie vhodné dôkazy.

(4) V rozsudku, ktorý musí byť vyhlásený do troch mesiacov od výroku o prípustnosti prevzatia do ústavu, rozhodne súd, či ďalšie držanie je prípustné a na akú dobu. Ustanovenia § 191c ods. 2 a 3 platia tu obdobne.

§ 191e

(1) Účinnosť rozsudku podľa § 191d ods. 4 zanikne uplynutím doby jedného roka odo dňa jeho vyhlásenia, ak v ňom nebola určená kratšia lehota. Ak sa má držanie v ústave predĺžiť nad túto dobu, treba vykonať nové vyšetrenie a súd musí o povolení ďalšieho držania znova rozhodnúť. Ustanovenia § 191c ods. 2 a 3 tu platia obdobne.

(2) Rozsudok podľa odseku 1 nebráni tomu, aby ústav prepustil osobu držanú v ústave pred uplynutím doby uvedenej v odseku 1, ani tomu, aby opatrovnícky súd urobil iné opatrenie.

§ 191f

Osoba držaná v ústave, ak je spôsobilá na právne úkony, jej zástupca (opatrovník) a osoby jej blízke môžu ešte pred uplynutím doby, do ktorej je držanie prípustné, žiadať o nové vyšetrenie a rozhodnutie o prepustení, ak je odôvodnená domnienka, že ďalšie držanie v ústave nie je dôvodné. Ak súd zamietne návrh na prepustenie, môže rozhodnúť, že nebude konať ďalšie vyšetrovanie pred uplynutím doby, po ktorú bolo držanie v ústave povolené.

§ 191g

Trovy konania platí štát. Neplatí však trovy právneho zastúpenia, s výnimkou prípadov uvedených v § 30 ods. 2 tohto zákona.

Opatrovnícke konanie**§ 192**

(1) Predseda senátu je povinný postarať sa o to, aby bol ustanovený opatrovník osobám, ktoré ho podľa zákona musia mať.

(2) V uznesení, ktorým súd ustanovuje opatrovníka, uvedie i rozsah opatrovníckych práv a povinností.

§ 193

Ustanovenia § 176 až 180 platia obdobne.

Konanie o povolenie uzavrieť manželstvo**§ 194**

(1) O povolení uzavrieť manželstvo rozhoduje súd na návrh, na ktorý je oprávnený ten, kto hodlá uzavrieť manželstvo.

(2) Ten, kto hodlá uzavrieť manželstvo, a jeho zákonní zástupcovia sú účastníkmi konania. Pred rozhodnutím treba vyslychnúť toho, kto hodlá uzavrieť manželstvo, v neprítomnosti iných osôb o tom, či skutočne chce vstúpiť do manželstva, a vyslychnúť i toho, s kým sa má manželstvo uzavrieť.

(3) Rozsudok, ktorým sa povoľuje uzavrieť manželstvo, musí obsahovať i presné označenie toho, s kým sa má manželstvo uzavrieť.

Konanie o vyhlásenie za mŕtveho**§ 195**

(1) Návrh môže podať, kto má na veci právny záujem.

(2) Ak súd uzná, že podľa údajov návrhu tu sú podmienky pre vyhlásenie nezvestného za mŕtveho, ustanoví nezvestnému opatrovníka.

§ 196

(1) Súd vyhláškou alebo iným vhodným spôsobom vyzve nezvestného, aby sa do jedného roka prihlásil, a každého, kto o ňom vie, aby o ňom podal v tej istej lehote zpravu súdu alebo opatrovníkovi, prípadne zástupcovi nezvestného, uvedenému vo vyhláške. Zároveň súd vykoná všetky potrebné vyšetrenia o nezvestnom.

(2) Vo vyhláške súd uvedie podstatné okolnosti prípadu a oznámi, že po uplynutí lehoty uvedenej vo vyhláške rozhodne o vyhlásení za mŕtveho, ak sa nezvestný neprihlási alebo ak nedôjde zpráva o tom, že je nažive. Lehotu určí súd na jeden rok od uverejnenia vyhlášky. Vo vyhláške treba uviesť deň, kedy sa lehota končí.

§ 197

Ak súd zistí počas konania, že nie sú splnené podmienky vyhlásenia za mŕtveho, zastaví konanie.

§ 198

Po uplynutí lehoty určenej vo vyhláške vydá súd rozsudok o vyhlásení za mŕtveho. Uvedie v ňom deň, ktorý platí za deň smrti nezvestného, prípadne deň, ktorý nezvestný neprežil.

§ 199

(1) Ak súd zistí, že ten, kto bol vyhlásený za mŕtveho, je nažive alebo žil v deň, od ktorého dosiaľ neuplynul čas primeraný na to, aby nezvestný mohol byť vyhlásený za mŕtveho, zruší svoje

rozhodnutie o vyhlásení za mŕtveho.

(2) Na návrh účastníka súd opraví deň, ktorý je uvedený v jeho rozhodnutí ako deň smrti, ak dodatočne zistí, že ten, kto bol vyhlásený za mŕtveho, zomrel iného dňa alebo sa toho dňa nemohol dožiť, alebo ho prežil. Súd tak môže urobiť aj bez návrhu.

§ 200

Ak je isté, že občan zomrel, ale jeho smrť nemožno preukázať ustanoveným spôsobom, súd vydá rozhodnutie, ktorým vyhlási občana za mŕtveho.

Konanie vo veciach obchodného registra a rozhodovanie o námietkach proti odmietnutiu vykonania zápisu

§ 200a

(1) Konanie vo veciach obchodného registra je konanie, ktorým sa má dosiahnuť zhoda medzi zápisom v obchodnom registri a skutočným stavom inak ako na základe návrhu na zápis, zmenu zápisu alebo výmaz údajov podľa osobitného zákona.^{34fa)}

(2) Konanie vo veciach obchodného registra môže registrový súd začať aj bez návrhu.

(3) Ak sa konanie vo veciach obchodného registra začína na návrh, tento návrh musí byť doložený listinami preukazujúcimi skutočnosti, ktoré sa majú do obchodného registra zapísať. Podanie, ktoré nemá náležitosti návrhu, sa považuje za podnet na začatie konania bez návrhu.

(4) Súd a iné orgány vždy upozornia registrový súd na nezhodu medzi skutočným právnym stavom a stavom zápisov v obchodnom registri, ak táto skutočnosť pri ich činnosti vyjde najavo.

(5) Ak registrový súd vydá uznesenie o začatí konania podľa odseku 2, doručí ho zapísanej osobe a postupuje podľa § 120 ods. 2. Vo veci samej rozhoduje registrový súd uznesením, na ktorého základe vykoná zápis.

§ 200b

(1) Navrhovateľ môže podať písomne námietky proti odmietnutiu vykonania zápisu podľa osobitného zákona^{34fa)} do 15 dní odo dňa vydania alebo doručenia oznámenia o odmietnutí vykonania zápisu na registrovom súde, ktorý vykonanie zápisu odmietol. Späťvzatie námietok sa nepripúšťa.

(2) O námietkach rozhoduje sudca registrového súdu v lehote piatich dní od ich doručenia. Odmietnutie vykonania zápisu preskúma len z hľadiska splnenia podmienok podľa osobitného zákona.^{34fb)}

(3) Ak sudca námietkam vyhovie, vykoná zápis. Ak návrh na zápis obsahuje deň, ku ktorému má byť navrhovaný údaj zapísaný, sudca zapíše navrhovaný údaj k tomuto dňu. Ak sudca vykonáva zápis neskôr alebo ak návrh na zápis neobsahuje deň, ku ktorému má byť navrhovaný údaj zapísaný, sudca zapíše navrhovaný údaj ku dňu nasledujúcemu po dni vykonania zápisu.

(4) O vykonaní zápisu registrový súd vydá potvrdenie, ktoré bez zbytočného odkladu odošle navrhovateľovi. V potvrdení uvedie obsah vykonaného zápisu. Po zápise vydá registrový súd výpis z obchodného registra, ktorý bez zbytočného odkladu odošle navrhovateľovi. Námietky proti vykonaniu zápisu sudcom nie sú prípustné.

(5) Sudca vykoná zápis aj v prípade, ak navrhovateľ podal námietky a súčasne v celom rozsahu odstránil nedostatky, pre ktoré bolo vykonanie zápisu odmietnuté.

(6) Po preskúmaní námietok môže sudca námietky zamietnuť. O zamietnutí námietok sudca rozhoduje uznesením. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

§ 200c

(1) Na konanie vo veciach obchodného registra a na rozhodovanie o námietkach proti odmietnutiu vykonania zápisu je príslušný registrový súd.^{34fba)}

(2) Na konanie vo veciach obchodného registra a na rozhodovanie o námietkach proti odmietnutiu vykonania zápisu je príslušný registrový súd, v ktorého obvode má osoba, ktorá sa zapisuje do obchodného registra, sídlo. Ak osoba, ktorá sa zapisuje do obchodného registra, nemá sídlo, je príslušný registrový súd podľa miesta podnikania; ak nemá ani miesto podnikania, je príslušný registrový súd podľa miesta bydliska tejto osoby.

(3) Ak ide o odštepny závod alebo inú organizačnú zložku podniku, je na konanie vo veciach obchodného registra a na rozhodovanie o námietkach proti odmietnutiu vykonania zápisu príslušný registrový súd, v ktorého registri je podľa sídla, prípadne miesta podnikania alebo bydliska podnikateľ zapísaný, a registrový súd, v ktorého obvode je odštepny závod alebo iná organizačná zložka podniku umiestnená, ak je umiestnená v obvode iného registrového súdu.

(4) Ak ide o zahraničnú osobu, je na konanie vo veciach obchodného registra a na rozhodovanie o námietkach proti odmietnutiu vykonania zápisu príslušný registrový súd, v ktorého obvode je umiestnený podnik zahraničnej osoby alebo jeho organizačná zložka, ak medzinárodná zmluva uverejnená v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, ktorou je Slovenská republika viazaná, neustanovuje inak.

§ 200e

Konanie o niektorých otázkach obchodných spoločností a družstiev

(1) Registrový súd, v ktorého obvode je právnická osoba zapísaná, je príslušný na konanie

- a) o zrušení obchodnej spoločnosti, zrušení družstva a nariadení ich likvidácie,
- b) o vymenovaní likvidátora, jeho odvolaní alebo nahradení inou osobou, ako aj na rozhodovanie o odmene likvidátora,
- c) o návrhu na vyhlásenie uznesenia členskej schôdze družstva o rozdelení likvidačného zostatku za neplatné,
- d) o neplatnosti obchodnej spoločnosti,^{34fc)}
- e) o vymenovaní audítora na posúdenie návrhu zmluvy o splynutí, zmluvy o zlúčení alebo projektu rozdelenia obchodnej spoločnosti podľa osobitného zákona,^{34fd)}
- f) o poverení zvolať valné zhromaždenie podľa osobitného zákona.^{34fe)}

(2) Konanie podľa odseku 1 písm. a) a b) možno začať aj bez návrhu.

ŠTVRTÁ ČASŤ
OPRAVNÉ PROSTRIEDKY

Prvá hlava
ODVOLANIE

Podanie odvolania

§ 201

Účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník.

§ 202

(1) Odvolanie nie je prípustné proti rozsudku vydanému na základe uznania alebo vzdania sa nároku a proti rozsudku pre zmeškanie okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia, alebo z dôvodu, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie nie je prípustné ani proti uzneseniu v exekučnom konaní podľa osobitného zákona,^{34h)} ak tento osobitný zákon neustanovuje inak, a ani proti uzneseniu v konaní o vymáhanie súdnych pohľadávok podľa osobitného zákona.³⁴ⁱ⁾

(3) Odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým

- a) sa upravuje vedenie konania;
- b) bol na konanie pribratý ďalší účastník podľa § 94 ods. 2;
- c) sa začalo konanie bez návrhu;
- d) súd úplne vyhovel návrhu podľa § 138 ods. 1;
- e) sa odpustilo zmeškanie lehoty;
- f) sa pripustila alebo nepripustila zmena návrhu;
- g) sa rozhodlo o svedočnom alebo o nárokoch podľa § 139 ods. 3;
- h) bol schválený zmier;
- i) sa rozhodlo o návrhu občana na vykonanie opravy alebo doplnenie voličského zoznamu;
- j) sa vyhovie návrhu podľa § 153c ods. 1;
- k) sa rozhoduje podľa § 17 ods. 2;
- l) sa rozhodlo o podaní podľa § 43 ods. 1;
- m) sa rozhoduje o odvolaní podľa § 174 ods. 2.
- n) súd poveril účastníka zvolaním valného zhromaždenia podľa osobitného zákona.^{34fe)}

(4) Odvolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

§ 204

(1) Odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia uznesenia a do 30 dní od doručenia rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty podľa odseku 1 preto, že sa odvolateľ spravoval nesprávnym poučením súdu o odvolaní. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o odvolaní alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do troch mesiacov od doručenia.

(3) Odpustenie zmeškania lehoty na odvolanie nie je prípustné, ak ide o odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo vyslovené, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je. V týchto prípadoch neplatí tiež ustanovenie odseku 2 druhej vety.

§ 205

(1) V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

(2) Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené podmienky konania, rozhodol vecne nepríslušný súd prvého stupňa, rozhodnutie súdu prvého stupňa vyniesol vylúčený sudca alebo súd prvého stupňa bol nesprávne obsadený; to neplatí, ak senát rozhodoval namiesto samosudcu,
- b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- g) súd prvého stupňa neprihliadol na námietky odvolateľa napriek tomu, že na to neboli splnené podmienky podľa § 175 ods. 3, časť prvej vety za bodkočiarkou.

(3) Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

§ 205a

(1) Skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

- a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,
- d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2.

§ 206

(1) Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd.

(2) Ak sa však rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých účastníkov, z ktorých každý koná v konaní sám za seba (§ 91 ods. 1), a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektorých účastníkov, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí v prípadoch, keď od rozhodnutia o napadnutom výroku je závislý výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi.

(3) Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá aj vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej zročnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti rozsudku.

Vzdanie sa odvolania a jeho späťvzatie**§ 207**

(1) Vzdať sa odvolania možno len voči súdu, a to až po vyhlásení rozhodnutia.

(2) Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak niekto vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova.

(3) Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví.

§ 208

Ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník z vážnych dôvodov s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

Úkony súdu prvého stupňa**§ 209**

Súd prvého stupňa vyzve toho, kto podal odvolanie, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné odvolanie doplnil alebo opravil. Ak sa aj napriek výzve súdu v lehote desiatich dní odvolanie neopraví alebo nedoplní, predloží súd prvého stupňa odvolanie na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

§ 210

(1) Súd doručí odvolanie, ktoré smeruje proti rozsudku, ostatným účastníkom.

(2) Po uplynutí lehoty na podanie odvolania predloží súd vec odvolaciemu súdu do desiatich dní.

(3) Ak súd postupuje podľa § 209, predloží vec odvolaciemu súdu do desiatich dní od uplynutia lehoty podľa § 209.

§ 210a

Uznesenie o povinnosti zaplatiť súdny poplatok alebo uznesenie, z ktorého nenadobudla dosiaľ práva iná osoba ako odvolateľ, alebo uznesenie, ktorým bolo uložené poriadkové opatrenie (§ 53), môže na odvolanie zmeniť priamo súd prvého stupňa, pokiaľ odvolaniu v celom rozsahu vyhovie.

Konanie na odvolacom súde**§ 211**

Pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa, pokiaľ nie je ustanovené niečo iné.

§ 212

(1) Odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

(2) Súd nie je viazaný rozsahom odvolania

- a) vo veciach, v ktorých možno začať konanie bez návrhu,
- b) v prípadoch, keď od rozhodnutia o napadnutom výroku je závislý výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý,
- c) v prípadoch, keď ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že rozhodnutie sa musí vzťahovať na všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane, a kde platia úkony jedného z nich aj pre ostatných (§ 91 ods. 2), hoci odvolanie podal len niektorý z účastníkov,
- d) ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi.

(3) Na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

(4) Odvolací súd môže rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť, aj keď sa navrhuje zmena, a naopak.

§ 213

(1) Odvolací súd nie je viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvého stupňa.

(2) Odvolací súd môže opakovať dokazovanie alebo ho doplniť za splnenia podmienok podľa § 205a, ak ho možno vykonať bez prieťahov. Dokazovanie doplní buď sám alebo prostredníctvom súdu prvého stupňa alebo dožiadaného súdu.

§ 214

(1) Na prejednanie odvolania nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie.

(2) Pojednávanie netreba nariaďovať, ak

- a) sa odmieta odvolanie podľa § 218;
- b) sa zastavuje alebo prerušuje konanie;
- c) odvolanie smeruje proti uzneseniu;
- d) ide o rozhodnutie o spôsobilosti na právne úkony, o vyslovení prípustnosti prevzatia alebo držania v ústave zdravotníckej starostlivosti alebo o vyhlásení za mŕtveho;
- e) sa zrušuje rozhodnutie podľa § 221 ods. 1;

- f) odvolanie sa týka len trov konania, príslušenstva pohľadávky alebo jej zročnosti alebo predbežnej vykonateľnosti rozsudku;
- g) odvolanie smeruje proti rozsudku, ktorý rozhodol len o výžive maloletého dieťaťa.
- h) odvolanie bolo podané len z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. e).

§ 215

Na začiatku pojednávania podá predseda alebo poverený člen senátu zpravu o doterajšom priebehu konania. Potom sa vyjadria účastníci a prednesú svoje návrhy.

§ 216

(1) Ustanovenia § 92 ods. 1 a 4, § 97 a 98 pre odvolacie konanie neplatia.

(2) Nie je dôvodom pre prerušenie konania, ak sa účastníci neustanovia na pojednávanie na odvolacom súde.

§ 217

Súd rozhodne o odvolaní proti rozhodnutiu o návrhu na vydanie predbežného opatrenia podľa § 76 ods. 1 písm. b) a g) do siedmich dní od predloženia veci odvolaciemu súdu; o odvolaní proti rozhodnutiu o návrhu na vydanie predbežného opatrenia podľa § 75a súd rozhodne najneskôr do 24 hodín od predloženia veci odvolaciemu súdu.

Rozhodnutie o odvolaní

§ 218

(1) Odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré

- a) bolo podané oneskorene;
- b) bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený;
- c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné;
- d) nemá náležitosti podľa § 205 ods. 1;
- e) rozhodnutie napadnuté odvolaním zaniklo inak.

(2) Ako oneskorené nemožno odmietnuť odvolanie, ktoré bolo v lehote podané na odvolacom súde alebo do zápisnice na nepríslušnom okresnom súde.

§ 219

Odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vecne správne.

§ 220

(1) Odvolací súd zmení rozhodnutie, ak súd prvého stupňa rozhodol nesprávne, hoci správne zistil skutkový stav.

(2) Odvolací súd môže zmeniť rozhodnutie i vtedy, ak po doplnení dokazovania je skutkový stav veci zistený tak, že možno o veci rozhodnúť.

§ 221

(1) Ak nie sú podmienky ani pre potvrdenie, ani pre zmenu rozsudku, súd rozhodnutie zruší. Najmä ho zruší, ak

- a) je odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. c) alebo e) a doplnenie dokazovania nemožno vykonať bez prieťahov (§ 213 ods. 2),
- b) sú tu také vady, že konanie nemalo pre nedostatok podmienok konania prebehnúť alebo že rozhodoval vylúčený sudca alebo že súd nebol správne obsadený; ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.
- c) rozsudok nie je preskúmateľný pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov;
- d) súd nepribral za účastníka toho, kto mal byť účastníkom.

(2) Ak odvolací súd zruší rozhodnutie, vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie alebo zastaví konanie, prípadne postúpi vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

§ 222

(1) Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo.

(2) Odvolanie môže odvolací súd vybaviť aj tak, že pripustí vzatie návrhu na začatie konania späť, alebo schváli zmier.

(3) Za podmienok § 164 môže odvolací súd nariadiť aj opravu napadnutého rozhodnutia.

§ 223

Odvolací súd rozhoduje rozsudkom, ak potvrdzuje alebo mení rozsudok; inak rozhoduje uznesením.

Trovy odvolacieho konania**§ 224**

(1) Ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

(2) Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o trovách konania na súde prvého stupňa.

(3) Ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Ďalší priebeh konania**§ 225**

Súd prvého stupňa doručí rozhodnutie o odvolaní, pokiaľ ho nedoručil odvolací súd priamo.

§ 226

Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Druhá hlava OBNOVA KONANIA

Prípustnosť

§ 228

(1) Právoplatný rozsudok môže účastník napadnúť návrhom na obnovu konania:

- a) ak sú tu skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, pokiaľ môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci;
- b) ak možno vykonať dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní, pokiaľ môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci;
- c) ak bolo rozhodnuté v jeho neprospech v dôsledku trestného činu sudcu.

(2) Návrh na obnovu konania má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) obsahovať označenie rozsudku, proti ktorému smeruje, dôvod obnovy, skutočnosti, ktoré svedčia o tom, že návrh je podaný včas, dôkazy, ktorými sa má dôvodnosť návrhu preukázať, ako aj to, čoho sa navrhovateľ domáha.

§ 229

Obnova nie je prípustná proti rozsudkom

- a) ktorými sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že tu nie je;
- b) ktorých zrušenie alebo zmenu možno dosiahnuť inak.

§ 230

(1) Návrh na obnovu konania treba podať v lehote troch mesiacov od toho času, keď ten, kto obnovu navrhuje, sa dozvedel o dôvode obnovy, alebo od toho času, keď ho mohol uplatniť.

(2) Po troch rokoch od právoplatnosti rozsudku môže sa návrh podať len pre dôvod uvedený v § 228 ods. 1 písm. c). Návrh sa môže podať i po uplynutí tejto lehoty, ak trestný rozsudok, na podklade ktorého sa v občianskom súdnom konaní priznalo právo, bol neskôr podľa trestnoprávných predpisov zrušený.

(3) Navrátenie lehoty na obnovu konania nie je prípustné.

§ 231

(1) Návrhom na obnovu konania možno napadnúť i uznesenie, ktorým bol schválený zmier, ak možno dôvody obnovy vzťahovať i na predpoklady, za ktorých sa zmier schvaľoval; to platí obdobne aj pre platobný rozkaz.

(2) Návrhom na obnovu konania možno napadnúť aj rozhodnutie vydané v konaní o dedičstve s výnimkou tých rozhodnutí, ktorých zrušenie alebo zmenu možno dosiahnuť podľa tohto zákona inak.

Konanie o obnove

§ 232

(1) Návrh na obnovu konania prejedná súd, ktorý o veci rozhodoval v prvom stupni.

(2) Pre konanie o obnove platia primerane ustanovenia o konaní v prvom stupni.

§ 233

Ak je pravdepodobné, že sa návrhu na obnovu konania vyhovie, môže súd nariadiť odklad vykonateľnosti rozhodnutia o veci.

§ 234

(1) Návrh na obnovu konania súd uznesením buď zamietne alebo obnovu konania povolí.

(2) Ak súd zamietla návrh na obnovu konania preto, že nie je prípustný, alebo preto, že ho podal niekto, kto naň nebol oprávnený, alebo preto, že je zrejme oneskorený, nemusí nariaďovať pojednávanie.

(3) Povolením obnovy konania odkladá sa vykonateľnosť rozhodnutia o veci.

§ 235

(1) Len čo nadobudne rozhodnutie o povolení obnovy právoplatnosť, súd bez ďalšieho návrhu vec znova prejedná. Pritom prihliadne na všetko, čo vyšlo najavo ako pri pôvodnom konaní, tak aj pri prejednávaní obnovy.

(2) Ak súd zistí, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne, zamietne uznesením návrh na jeho zmenu. Ak súd napadnuté rozhodnutie vo veci samej zmení, nové rozhodnutie nahradí pôvodné rozhodnutie.

(3) V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd o náhrade trov pôvodného konania i konania o obnove.

(4) Právne vzťahy niekoho iného než účastníka konania nemôžu byť novým rozhodnutím dotknuté.

**Tretia hlava
DOVOLANIE****Prípustnosť dovolania****§ 236**

(1) Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

(2) Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

§ 237

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,

g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

§ 238

(1) Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

(2) Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci.

(3) Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd

- a) vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu,
- b) potvrdil rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté inak než v prvom rozsudku, pretože súd prvého stupňa bol viazaný právnym názorom súdu, ktorý prvšie rozhodnutie zrušil.

(4) Dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených Zákonom o rodine, ibaže ide o rozsudok o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv, určení (popretí) otcovstva alebo o nezrušiteľné osvojenie.

(5) Dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

§ 239

(1) Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa.

(2) Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak

- a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu,
- b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia,
- c) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia podľa § 268 ods. 1 písm. g) a h).
- d) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušenosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znaleckom, tlmočnom a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Podanie dovolania

§ 240

(1) Účastník môže podať dovolanie do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia

odvolacieho súdu na súde, ktorý rozhodoval v prvom stupni. Ak odvolací súd vydal opravné uznesenie, plyní táto lehota od doručenia opravného uznesenia.

(2) Zmeškanie lehoty uvedenej v odseku 1 nemožno odpustiť. Lehota je však zachovaná, ak sa dovolanie podá v lehote na odvolacom alebo dovolacom súde.

§ 241

(1) V dovolaní sa musí popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu a z akých dôvodov sa toto rozhodnutie napadá, prípadne ktoré dôkazy by sa mali vykonať na preukázanie dôvodov dovolania a čoho sa dovolateľ domáha. Dovolateľ musí byť zastúpený advokátom alebo komerčným právnikom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná.

(2) Dovolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237,
- b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

(3) Ustanovenia § 209 a 210 platia obdobne.

(4) Súd prvého stupňa vyzve toho, kto podal dovolanie, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné dovolanie alebo dovolanie, ktoré neobsahuje náležitosti podľa odseku 1, v určenej lehote doplnil alebo opravil. Ak sa aj napriek výzve súdu v lehote desiatich dní dovolanie neopraví alebo nedoplní, predloží súd prvého stupňa dovolanie na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

§ 242

(1) Dovolací súd preskúma rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý. Ak nejde o vady uvedené v § 237, neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, ibaže tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

(2) Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov

- a) vo veciach, v ktorých možno začať konanie bez návrhu,
- b) v prípadoch, keď od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý dovolaním nebol dotknutý,
- c) v prípadoch, kde ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa rozhodnutie musí vzťahovať na všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane, a kde platia úkony jedného z nich aj pre ostatných (§ 91 ods. 2), napriek tomu, že dovolanie podal len niektorý z účastníkov,
- d) ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vypořádania vzťahu medzi účastníkmi.

(3) Účastníci môžu po dobu trvania lehoty na dovolanie meniť rozsah, v ktorom rozhodnutie odvolacieho súdu napadajú. Na zmenu dovolacieho návrhu nie je potrebný súhlas súdu.

§ 243

Pred rozhodnutím o dovolaní môže súd, ktorý o ňom má rozhodnúť, odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

§ 243a

(1) Dovolací súd spravidla nariadi pojednávanie o dovolaní proti rozsudku; pojednávanie nenariadi, ak ide o prípady uvedené v § 237, v § 241 ods. 2 písm. b) a d).

(2) Ak dovolací súd nariadi pojednávanie, postupuje obdobne podľa § 215 a § 216 ods. 2. Dokazovanie však nevykonáva.

(3) O dovolaní proti uzneseniu sa rozhoduje vždy bez pojednávania.

§ 243b

(1) Dovolací súd dovolanie rozsudkom zamietne, ak dôjde k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je správne; inak napadnuté rozhodnutie rozsudkom zruší.

(2) Ak dovolací súd zruší rozhodnutie odvolacieho súdu, vráti mu vec na ďalšie konanie. Ak má aj rozhodnutie súdu prvého stupňa vady, pre ktoré sa zrušilo rozhodnutie odvolacieho súdu, zruší dovolací súd aj toto rozhodnutie a vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prípadne postúpi vec orgánu, do ktorého právomoci patrí.

(3) Ak dovolací súd zruší rozhodnutie odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa z dôvodov uvedených v § 237 písm. a), b), d) a e), rozhodne svojim uznesením tiež o zastavení konania.

(4) Ustanovenia § 218 ods. 1, § 224 ods. 1, § 225 a 226 platia pre konanie na dovolacom súde obdobne. Ak dovolateľ vezme dovolanie späť, dovolací súd konanie uznesením zastaví.

(5) Ak rozhodnutie dovolacieho senátu nebolo prijaté jednomyselne, sudca, ktorý nesúhlasí s väčšinovým rozhodnutím dovolacieho senátu, má právo, aby sa jeho odlišné stanovisko pripojilo k rozhodnutiu a aby sa doručilo účastníkom konania.

§ 243c

Pre konanie na dovolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa, pokiaľ nie je ustanovené niečo iné; ustanovenia § 92 ods. 1 a 4 a 95 však pre konanie na dovolacom súde neplatia.

§ 243d

(1) Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania.

(2) Právne vzťahy niekoho iného než účastníka konania nemôžu byť novým rozhodnutím dotknuté.

ŠTVRTÁ HLAVA MIMORIADNE DOVOLANIE

§ 243e

(1) Ak generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

(2) Mimoriadne dovolanie možno podať len proti tomu výroku súdneho rozhodnutia, ktoré účastník konania, osoba dotknutá týmto rozhodnutím alebo osoba poškodená týmto rozhodnutím súdu namieta.

(3) Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov (§ 242 ods. 2).

(4) Bez podnetu je generálny prokurátor oprávnený podať mimoriadne dovolanie v prípadoch uvedených v § 35 ods. 1 a 2, a to aj vtedy, ak prokurátor do začatého konania nevstúpil.

§ 243f

(1) Mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237,
- b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Mimoriadne dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu súdu, ktorým sa rozhodlo

- a) vo veciach upravených Zákonom o rodine s výnimkou rozhodnutia o obmedzení rodičovských práv alebo o pozbavení rodičovských práv, o určení (popretí) otcovstva alebo o nezrušiteľnom osvojení,
- b) o podmienkach konania, o zastavení alebo o prerušení konania, alebo ktorými sa upravuje vedenie konania,
- c) o dovolaní alebo o mimoriadnom dovolaní,

§ 243g

Mimoriadne dovolanie podáva generálny prokurátor na dovolacom súde do jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia súdu.

§ 243h

(1) V mimoriadnom dovolaní sa musí popri všeobecných náležitostiach podania (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu a z akých dôvodov sa toto rozhodnutie napáda.

(2) Rozsah mimoriadneho dovolania možno meniť len v lehote uvedenej v § 243g. Dôvody možno meniť až do vyhlásenia rozhodnutia.

§ 243i

(1) Mimoriadne dovolanie doručí dovolací súd účastníkom konania na vyjadrenie.

(2) V konaní o mimoriadnom dovolaní platia primerane ustanovenia o konaní na dovolacom súde (§ 242 až 243c), ak tento zákon neustanovuje niečo iné.

§ 243j

Rozhodnutie o mimoriadnom dovolaní doručí dovolací súd účastníkom konania a generálnemu prokurátorovi.

PIATA ČASŤ
SPRÁVNE SÚDNICTVO

Prvá hlava
VŠEOBECNÉ USTANOVENIA O SPRÁVNOM SÚDNICTVE

§ 244

(1) V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

(2) V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“).

(3) Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

(4) Sudy rozhodujú o návrhoch na uloženie povinnosti orgánom verejnej správy konať o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy a o opatreniach na vynútenie plnenia svojich rozhodnutí postupom uvedeným v § 250b a 250u.

(5) Sudy rozhodujú v prípadoch, ak osobitný zákon zveruje súdom preskúmanie postupov, opatrení, pokynov, donútení alebo iných zásahov (ďalej len „zásah“) orgánov verejnej správy, alebo rozhodnutí orgánov verejnej správy alebo ak také preskúmanie vyplýva z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná.

§ 245

(1) Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu posúdi súd i zákonnosť prv urobeného správneho rozhodnutia, o ktoré sa preskúmané rozhodnutie opiera, ak bolo preň prv urobené rozhodnutie záväzné a ak nie je na jeho preskúmanie určený osobitný postup.

(2) Pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia.

§ 246

(1) Na preskúmanie rozhodnutí a postupov sú vecne príslušné krajské sudy, ak zákon neustanovuje inak.

(2) Najvyšší súd Slovenskej republiky je vecne príslušný na preskúmanie rozhodnutí a postupov

- a) ústredných orgánov štátnej správy, ak osobitný zákon neustanovuje inak, ak osobitný zákon neustanovuje inak,
- b) iných orgánov s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky, ak príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ustanovuje osobitný zákon.

(3) Okresné sudy sú vecne príslušné na preskúmanie rozhodnutí a postupov o priestupkoch

a v prípadoch, keď to ustanovuje zákon.

§ 246a

(1) Miestne príslušným je súd, v ktorého obvode má sídlo správny orgán, ktorého rozhodnutie a postup sa preskúmava, ak nie je ustanovené inak. Ak ide o rozhodnutie orgánu s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky, miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode je všeobecný súd navrhovateľa.

(2) V konaní podľa tretej hlavy tejto časti je miestne príslušný všeobecný súd navrhovateľa alebo krajský súd, v ktorého obvode je tento súd.

(3) Namiesto súdu príslušného podľa odseku 2 je na konanie príslušný súd, v obvode ktorého je nehnuteľnosť, ak sa konanie týka práva k nej.

§ 246b

(1) Pri preskúšaní rozhodnutí a postupov správnych orgánov súdy konajú a rozhodujú v senátoch zložených z predsedu a dvoch sudcov, ak nie je ustanovené inak.

(2) Samosudca koná a rozhoduje o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam

- a) podľa tretej hlavy tejto časti,
- b) vo veciach, na ktorých prejednanie sú vecne príslušné okresné sudy,
- c) vo veciach, pri ktorých to výslovne ustanovuje zákon.

(3) Najvyšší súd Slovenskej republiky koná a rozhoduje o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam krajských súdov a proti rozhodnutiam orgánov verejnej správy v senáte zloženom z predsedu a dvoch sudcov. O opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky koná a rozhoduje iný senát tohto súdu zložený z predsedu a štyroch sudcov.

§ 246c

Pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Druhá hlava

ROZHODOVANIE O ŽALOBÁCH PROTI ROZHODNUTIAM A POSTUPOM SPRÁVNÝCH ORGÁNOV

§ 247

(1) Podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

(2) Pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

(3) Predmetom preskúmania môže byť za podmienok ustanovených v odsekoch 1 a 2 aj rozhodnutie, proti ktorému zákon nepripúšťa opravný prostriedok, ak sa stalo právoplatným.

§ 248

Súdy nepreskúmajú

- a) rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania,
- b) rozhodnutia, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak samy osebe neznameniajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania alebo podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti,
- c) rozhodnutia o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti právnickým osobám alebo fyzickým osobám, ak samy osebe neznameniajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,
- d) rozhodnutia správnych orgánov, ktorých preskúmanie vylučujú osobitné zákony.

§ 249

(1) Konanie sa začína na návrh, ktorý sa nazýva žalobou.

(2) Žaloba musí okrem všeobecných náležitostí podania obsahovať označenie rozhodnutia a postupu správneho orgánu, ktoré napadá, vyjadrenie, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie a postup napadá, uvedenie dôvodov, v čom žalobca vidí nezákonnosť rozhodnutia a postupu správneho orgánu, a aký konečný návrh robí.

(3) Prokurátor pri podaní návrhu podľa § 35 ods. 1 písm. b) (ďalej len „žaloba“) dbá o to, aby práva nadobudnuté v dobrej viere boli čo najmenej dotknuté.

§ 250

(1) Účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný.

(2) Žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. Podatť žalobu môže aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konať malo.

(3) Ak sa rozhodnutím a postupom správneho orgánu cítia na svojich právach ukrátené viaceré osoby, môžu podať spoločnú žalobu. Účastníkmi konania sú tiež tí, na ktorých sa pre nerozlučné spoločenstvo práv so žalobcom musí tiež vzťahovať rozhodnutie súdu (§ 91 ods. 2).

(4) Pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je žalovaným správny orgán, ktorý rozhodol v poslednom stupni.

(5) Návrh podľa § 92 ods. 2 možno v konaní podľa tejto časti podať, len ak neuplynula lehota podľa § 250b ods. 1.

(6) Účastníkom konania o žalobe prokurátora je prokurátor, účastníci správneho konania a správny orgán podľa odseku 4.

§ 250a

Žalobca musí byť zastúpený advokátom alebo komerčným právnikom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý zaňho na súde koná; to neplatí vo veciach, v ktorých je daná vecná príslušnosť okresného súdu, alebo ak ide o preskúmanie rozhodnutia a postupu vo veciach zdravotného poistenia, sociálneho zabezpečenia vrátane nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, štátnych sociálnych dávok, sociálnej pomoci a poistenia v nezamestnanosti, aktívnej politiky trhu práce a garančného fondu, poskytovania zdravotnej starostlivosti a vo veciach žiadateľov o priznanie postavenia utečenca.

§ 250b

(1) Žaloba sa musí podať do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Zameškanie lehoty nemožno odpustiť.

(2) Ak žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie správneho orgánu nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom konania malo konať, súd overí správnosť tohto tvrdenia a uloží správne orgánu doručiť tomuto účastníkovi správne rozhodnutie a podľa okolností odloží jeho vykonateľnosť. Týmto stanoviskom súdu je správny orgán viazaný. Po uskutočnenom doručení predloží správny orgán spisy súdu na rozhodnutie o žalobe. Ak sa v rámci správneho konania po vykonaní pokynu súdu na doručenie správneho rozhodnutia začne konanie o opravnom prostriedku, správny orgán o tom súd bez zbytočného odkladu upovedomí.

(3) Súd postupuje podľa odseku 2, len ak od vydania rozhodnutia, ktoré nebolo žalobcovi doručené, neuplynula lehota troch rokov.

(4) Ak správny orgán nedodrží súdom určenú lehotu na doručenie správneho rozhodnutia alebo ak vec nepredloží súdu na konanie ani po opakovanej výzve, súd môže rozhodnúť o uložení pokuty správne orgánu až do 50 000 Sk, a to aj opakovane.

(5) Prokurátor môže žalobu podať do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým nebolo vyhovieť protestu, najneskôr však do jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia správneho orgánu.

§ 250c

Žaloba nemá odkladný účinok na vykonateľnosť rozhodnutia správneho orgánu, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje niečo iné. Na žiadosť účastníka môže predseda senátu uznesením vykonateľnosť rozhodnutia odložiť, ak by okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia hrozila závažná ujma. Ak predseda senátu nevyhovie žiadosti, upovedomí o tom účastníka.

§ 250d

(1) Predseda senátu vyžiada spisy žalovaného správneho orgánu, ktorý je povinný bez meškania ich predložiť spolu so spismi správneho orgánu prvého stupňa.

(2) Ak predseda senátu zistí, že súd nie je vecne alebo miestne príslušný, postúpi vec uznesením príslušnému súdu.

(3) Súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmavania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

§ 250e

Ak nedôjde k vybaveniu žaloby spôsobom uvedeným v § 250d ods. 2 a 3, doručí súd žalovanému rovnopis žaloby. Predseda senátu môže nariadiť žalovanému, aby sa k obsahu žaloby vyjadril v lehote, ktorú zároveň určí.

§ 250f

(1) Súd môže rozhodnúť o žalobe bez pojednávania rozsudkom, ak to účastníci konania zhodne navrhli alebo ak s tým súhlasia a nie je to v rozpore s verejným záujmom.

(2) Súd môže vyzvať účastníka, aby sa vyjadril k prejednávaniu veci bez nariadenia pojednávania do 15 dní od doručenia výzvy. Súd môže k výzve pripojiť doložku, že ak sa účastník v určitej lehote nevyjadrí, bude sa predpokladať, že nemá námietky.

§ 250g

(1) Ak nedôjde k vybaveniu žaloby spôsobom uvedeným v § 250f, predvolá predseda senátu na pojednávanie účastníkov; naň si môže vyžiadať potrebné podklady, prípadne aj ďalšie písomné vyjadrenia účastníkov.

(2) Ak sa účastníci na pojednávanie nedostavia, môže sa vec prejednať v ich neprítomnosti; konanie sa nesmie z tohto dôvodu prerušiť.

§ 250h

(1) Až do rozhodnutia súdu môže žalobca rozsah napadnutia správneho rozhodnutia obmedziť; rozšíriť ho môže len v lehote podľa § 250b.

(2) Až do rozhodnutia súdu môže žalobca vziať žalobu späť; ak žalovanému medzitým vznikli trovy konania, rozhodne súd o ich náhrade.

§ 250i

(1) Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

(2) Ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúvaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy.

(3) Pri preskúvaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

(4) Ak rozhodnutie správneho orgánu bolo medzitým napadnuté protestom prokurátora, súd konanie o žalobe preruší až do jeho vybavenia; ak napadnuté rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené, súd konanie o žalobe zastaví. Obdobne sa postupuje, ak pred podaním žaloby na súd sa proti právoplatnému rozhodnutiu správneho orgánu podal mimoriadny opravný prostriedok.

§ 250j

(1) Ak súd dôjde k záveru, že napadnuté rozhodnutie a postup je v súlade so zákonom, vysloví rozsudkom, že sa žaloba zamietá.

(2) Ak súd dôjde k záveru, že správne rozhodnutie posúdilo vec po právnej stránke nesprávne alebo že zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo správne rozhodnutie, je v rozpore s obsahom spisov alebo že zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci, zruší

rozsudkom napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a podľa okolností aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a vráti vec žalovanému správne mu orgánu na ďalšie konanie. Súd zruší napadnuté rozhodnutia aj vtedy, ak sa ukáže až na pojednávaní, že sú nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov a uvedie to vo výroku.

(3) Správne orgány sú viazané právnym názorom súdu.

(4) Proti rozhodnutiu súdu podľa odseku 1 je prípustné odvolanie. Proti rozhodnutiu súdu podľa odseku 2 nie je prípustné odvolanie, ak bolo rozhodnutie zrušené len pre nedostatočné zistenie skutkového stavu potrebného na posúdenie veci, nepreskúmateľnosť, nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov správneho rozhodnutia. Obnova konania, dovolanie a mimoriadne dovolanie nie sú prípustné.

(5) Vo veciach uvedených v § 250i ods. 2 môže súd rozhodnúť rozsudkom o náhrade škody, peňažnom plnení alebo o peňažnej sankcii, ak na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že o spore alebo inej právnej veci alebo o rozhodnutí o uložení sankcie má byť rozhodnuté inak, ako rozhodol správny orgán. Rozsudok súdu nahrádza rozhodnutie správneho orgánu v takom rozsahu, v akom je rozsudkom súdu rozhodnutie správneho orgánu dotknuté. Tento rozsah musí byť uvedený vo výroku rozsudku. Súd rozhodne o trovách konania vrátane trov, ktoré vznikli pred správnym orgánom.

(6) Proti rozsudku podľa odseku 5 je prípustný opravný prostriedok podľa štvrtej časti.

§ 250k

(1) Ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania. Môže tiež rozhodnúť, že sa náhrada trov celkom alebo sčasti neprizná, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

(2) Ak po zrušení rozhodnutia správneho orgánu došlo k vydaniu nového rozhodnutia, ktoré sa k novej žalobe opäť zrušilo preto, že sa správny orgán odchyľil od právneho názoru vysloveného v prvom rozsudku súdu bez toho, aby došlo k zmene skutkového alebo právneho stavu, uloží súd správne mu orgánu, aby žalobcovi nahradil všetky trovy súdneho konania.

Tretia hlava

ROZHODOVANIE O OPRAVNÝCH PROSTRIEDKoch PROTI ROZHODNUTIAM SPRÁVNÝCH ORGÁNOV

§ 250l

(1) Podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.³⁵⁾

(2) Pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

§ 250m

(1) Konanie sa začína na návrh, ktorým je opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu.

(2) Návrh sa podáva na príslušnom súde v lehote tridsiatich dní od doručenia rozhodnutia, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje niečo iné. Návrh je podaný včas aj vtedy, ak bol podaný v lehote na orgáne, ktorý vydal rozhodnutie. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o opravnom prostriedku alebo ak obsahuje nesprávne poučenie, možno ho napadnúť do šiestich mesiacov od

jeho doručenia.

(3) Účastníkmi konania sú tí, ktorí nimi sú v konaní na správnom orgáne, a správny orgán, ktorého rozhodnutie sa preskúmava.

§ 250n

Ak to povaha veci nevylučuje, môže ten, kto podáva opravný prostriedok, navrhnúť, aby bola odložená vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia. Súd môže tomuto návrhu vyhovieť, ak by vykonaním napadnutého rozhodnutia bol zmarený účel jeho preskúmania.

§ 250o

Ak správny orgán, ktorého rozhodnutie súd preskúmava, vydá nové rozhodnutie, ktorým návrhu celkom vyhovie, súd uznesením konanie zastaví.

§ 250p

Ak je návrh podaný oneskorene alebo ho podá ten, kto naň nie je oprávnený, alebo ak sa napadá rozhodnutie, ktoré preskúmaniu nepodlieha, alebo ak navrhovateľ neodstránil vady, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu návrhu, súd uznesením opravný prostriedok odmietne.

§ 250q

(1) Ak nedôjde k vybaveniu opravného prostriedku spôsobom uvedeným v § 250f, 250o alebo 250p, nariadi súd pojednávanie. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

(2) O opravnom prostriedku rozhodne súd rozsudkom, ktorým preskúmané rozhodnutie buď potvrdí, alebo ho zruší a vráti na ďalšie konanie.

§ 250r

Ak súd zruší rozhodnutie správneho orgánu, je správny orgán pri novom prejednaní viazaný právnym názorom súdu.

§ 250s

(1) Proti rozhodnutiu súdu, ktorým potvrdí rozhodnutie správneho orgánu, je prípustné odvolanie. Proti rozhodnutiu súdu, ktorým zruší rozhodnutie správneho orgánu okrem prípadov podľa odseku 2, nie je prípustné odvolanie, ak bolo rozhodnutie zrušené len pre nedostatočné zistenie skutkového stavu potrebného na posúdenie veci, nepreskúmatelnosť, nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov správneho rozhodnutia. Obnova konania, dovolanie a mimoriadne dovolanie nie sú prípustné.

(2) Vo veciach dôchodkového zabezpečenia možno podať proti rozhodnutiu krajského súdu odvolanie, o ktorom rozhodne Najvyšší súd Slovenskej republiky; dovolanie je prípustné. Na odvolacie konanie sa použijú primerane ustanovenia prvej hlavy štvrtej časti tohto zákona a na konanie o dovolaní sa použijú primerane ustanovenia tretej hlavy štvrtej časti tohto zákona; pojednávanie netreba nariaďovať.

Štvrtá hlava**KONANIE PROTI NEČINNOSTI ORGÁNU VEREJNEJ SPRÁVY****§ 250t**

(1) Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

(2) Orgán verejnej správy, proti ktorému návrh smeruje, je povinný bezodkladne po doručení návrhu predložiť súdu vyjadrenie k návrhu a príslušný spis. K rozhodnutiu o návrhu si súd môže vyžiadať stanovisko nadriadeného správneho orgánu.

(3) Súd o návrhu rozhodne bez pojednávania uznesením. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania a primeranú lehotu, nie však dlhšiu ako tri mesiace, v ktorej je orgán verejnej správy povinný rozhodnúť. Súd môže na návrh orgánu verejnej správy túto lehotu predĺžiť. Nedôvodný alebo neprípustný návrh súd zamietne.

(4) Navrhovateľ má právo na náhradu trov konania, ak súd návrhu vyhovel.

(5) Predseda senátu konanie zastaví, ak odpadli dôvody na ďalšie konanie, a zároveň rozhodne o trovách konania.

(6) Proti rozhodnutiu súdu nie je prípustný opravný prostriedok.

(7) Na konanie podľa tejto hlavy sa použijú ustanovenia prvej a druhej hlavy tejto časti primerane, ak v tejto hlave nie je ustanovené inak.

§ 250u

Za nedodržanie lehoty uvedenej v uznesení súdu podľa § 250t môže súd na opakovaný návrh účastníka, ak je správny orgán naďalej nečinný, uložiť pokutu do 100 000 Sk, a to aj opakovane. Pred rozhodnutím o pokute si súd vyžiada stanovisko nadriadeného správneho orgánu.

Piata hlava**KONANIE O OCHRANE PRED NEZÁKONNÝM ZÁSAHOM ORGÁNU VEREJNEJ SPRÁVY****§ 250v**

(1) Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

(2) Orgán, proti ktorému návrh smeruje, je orgán, ktorý podľa tvrdenia uvedeného v návrhu vykonal zásah; v prípade zásahu ozbrojených síl, ozbrojeného zboru alebo iného verejného zboru je to orgán, ktorý tento zbor riadi, alebo ktorému je taký zbor podriadený.

(3) Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, alebo ak sa navrhovateľ domáha len určenia, že zásah bol alebo je nezákonný. Návrh musí byť podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela,

najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nemu došlo.

(4) Súd o takom návrhu rozhodne rozsudkom. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku rozsudku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania a lehotu, v ktorej má orgán verejnej správy túto povinnosť vykonať. Povinnosť spočíva v zákaze pokračovať v porušovaní práva navrhovateľa a v príkaze, ak je to možné, obnoviť stav pred zásahom. Ustanovenie § 250u platí rovnako. Súd návrh zamietne, ak nie je dôvodný alebo návrh nie je prípustný.

(5) Navrhovateľ má právo na náhradu trov konania, ak súd návrhu vyhovel.

(6) Predseda senátu konanie zastaví, ak odpadli dôvody na ďalšie konanie, a zároveň rozhodne o trovách konania.

(7) Proti rozhodnutiu súdu nie je prípustný opravný prostriedok.

(8) Na konanie podľa tejto hlavy sa použijú ustanovenia prvej a druhej hlavy tejto časti primerane, ak v tejto hlave nie je ustanovené inak.

Šiesta hlava

VYKONATELNOSŤ ROZHODNUTÍ CUDZÍCH SPRÁVNÝCH ORGÁNOV

§ 250w

(1) Ak medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, obsahuje záväzok vykonávať rozhodnutia cudzích správnych orgánov a rozhodnutia cudzích súdov vo veciach, o ktorých rozhodujú správne orgány (ďalej len „cudzie rozhodnutie“), možno nariadiť výkon cudzieho rozhodnutia, len ak krajský súd na návrh osoby, o ktorej právo v cudzom rozhodnutí ide, rozhodol, že cudzie rozhodnutie je vykonateľné.

(2) Miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode je všeobecný súd osoby, o ktorej povinnosť v cudzom rozhodnutí ide.

(3) Účastníkmi konania sú navrhovateľ a osoba, o ktorej povinnosť v cudzom rozhodnutí ide.

(4) Súd o návrhu na rozhodnutie o vykonateľnosti rozhodnutia cudzieho správneho orgánu rozhoduje uznesením bez nariadenia pojednávania a bez vypočutia osoby, o ktorej povinnosť v cudzom rozhodnutí ide. Proti uzneseniu je prípustné odvolanie.

§ 250x

Súd rozhodne, že cudzie rozhodnutie je vykonateľné v Slovenskej republike, ak

- a) je vykonateľné v štáte, v ktorom bolo vydané,
- b) rozhodovanie vo veci nepatrilo do právomoci správnych orgánov Slovenskej republiky,
- c) osobe, o ktorej povinnosť v cudzom rozhodnutí ide, nebola postupom cudzieho orgánu odňatá možnosť riadne sa zúčastniť na konaní, najmä ak bola riadne oboznámená o začatí konania a predvolaná na vypočutie,
- d) sa v ňom ukladá plnenie, ktoré je podľa právneho poriadku Slovenskej republiky prípustné alebo vykonateľné, alebo nie je inak v rozpore s verejným poriadkom.

§ 250y

Cudzie rozhodnutie, o ktorom súd rozhodol, že je vykonateľné, sa vykoná ako rozhodnutie správneho orgánu. Potvrdenie o vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia nie je potrebné, ak súd už rozhodol o jeho vykonateľnosti.

Siedma hlava
OSOBITNÉ KONANIA

Konanie vo volebných veciach

§ 250z

Konanie vo veciach zoznamov voličov a zoznamov oprávnených osôb na hlasovanie v referende

(1) Ak obec sama neodstráni chyby alebo nedostatky v stálom zozname voličov alebo v zozname oprávnených osôb na hlasovanie v referende, môže sa občan tým dotknutý obrátiť na okresný súd príslušný podľa volebného okrsku s návrhom na vydanie rozhodnutia o vykonaní opravy alebo o doplnení zoznamu.

(2) Účastníkmi konania sú navrhovateľ a obec.

(3) Súd rozhodne bez pojednávania uznesením do troch dní od podania návrhu. Rozhodnutie treba doručiť účastníkom v deň rozhodnutia.

(4) Proti rozhodnutiu súdu nie je prípustný opravný prostriedok.

§ 250za

Konanie vo veciach registrácie kandidátnych listín

(1) Ak volebná komisia príslušná podľa osobitného zákona^{34j}) rozhodla

- a) o registrácii kandidátnej listiny, môže sa politická strana alebo koalícia obrátiť na Najvyšší súd Slovenskej republiky s návrhom na zrušenie registrácie kandidátnej listiny,
- b) o registrácii kandidátnej listiny s úpravou vykonanou podľa osobitného zákona,^{34j}) môže sa politická strana alebo koalícia obrátiť na Najvyšší súd Slovenskej republiky s návrhom na vydanie rozhodnutia o ponechaní kandidáta na kandidátnej listine,
- c) o odmietnutí registrácie kandidátnej listiny, môže sa politická strana alebo koalícia obrátiť na Najvyšší súd Slovenskej republiky s návrhom na vydanie rozhodnutia o zaregistrovaní tejto kandidátnej listiny.

(2) Účastníkmi konania sú politická strana alebo koalícia, ktorá podala návrh podľa odseku 1, politická strana alebo koalícia, proti registrácii kandidátnej listiny ktorej bol podaný návrh podľa odseku 1 písm. a) alebo písm. b), alebo politická strana, alebo koalícia, o ktorú ide pri návrhu v prípade rozhodnutia o odmietnutí registrácie jej kandidátnej listiny podľa odseku 1 písm. c), a Ústredná volebná komisia.

(3) Súd rozhodne uznesením do piatich dní od podania návrhu.

(4) Proti rozhodnutiu súdu nie je prípustný opravný prostriedok.

§ 250zb

Konanie vo veciach registrácie kandidátnych listín pre voľby do orgánov samosprávy obcí

(1) Ak volebná komisia rozhodla o registrácii kandidáta alebo o nezaregistrovaní kandidáta pre voľby do orgánov samosprávy obcí, môže sa politická strana, politické hnutie alebo nezávislý kandidát do troch dní odo dňa rozhodnutia miestnej (mestskej) volebnej komisie obrátiť na okresný súd s návrhom na vydanie rozhodnutia o zrušení registrácie kandidáta alebo s návrhom na vydanie rozhodnutia o zaregistrovaní kandidáta.

(2) Účastníkmi konania sú politická strana, politické hnutie alebo nezávislý kandidát, ktorí návrh podali, miestna volebná komisia a kandidát, politická strana, politické hnutie alebo nezávislý kandidát, proti ktorým návrh smeruje.

(3) Súd rozhodne uznesením do troch dní odo dňa podania návrhu.

(4) Proti rozhodnutiu súdu nie je prípustný opravný prostriedok.

§ 250zc

Konanie vo veciach prijatia návrhu na kandidáta na funkciu prezidenta Slovenskej republiky

(1) Ak predseda Národnej rady Slovenskej republiky rozhodol o odmietnutí návrhu na kandidáta na funkciu prezidenta Slovenskej republiky, môže sa dotknutý kandidát obrátiť na Najvyšší súd Slovenskej republiky s návrhom na vydanie rozhodnutia o prijatí jeho návrhu na kandidáta na funkciu prezidenta Slovenskej republiky.

(2) Účastníkmi konania sú dotknutý kandidát a predseda Národnej rady Slovenskej republiky.

(3) Súd rozhodne uznesením do piatich dní od podania návrhu.

(4) Proti rozhodnutiu súdu nie je prípustný opravný prostriedok.

§ 250zd

Konanie vo veciach registrácie kandidátnych listín pre voľby do orgánov samosprávneho kraja

(1) Ak volebná komisia príslušná podľa osobitného zákona rozhodla^{34k}) o vyčiarknutí kandidáta pre voľby do orgánov samosprávneho kraja alebo registráciu kandidátnej listiny odmietla, môže sa dotknutá politická strana alebo dotknutý kandidát do 24 hodín od doručenia rozhodnutia volebnej komisie samosprávneho kraja obrátiť na okresný súd v sídle volebnej komisie samosprávneho kraja s návrhom na vydanie rozhodnutia o povinnosti volebnej komisie samosprávneho kraja ponechať kandidáta na kandidátnej listine alebo vykonať registráciu kandidátnej listiny.

(2) Účastníkmi konania sú dotknutá politická strana, dotknutý kandidát a volebná komisia samosprávneho kraja.

(3) Súd rozhodne uznesením do troch dní od podania návrhu.

(4) Proti rozhodnutiu súdu nie je prípustný opravný prostriedok.

§ 250ze

Konanie vo veciach združovania v politických stranách a politických hnutiach

(1) Ak prípravný výbor politickej strany alebo politického hnutia nesúhlasí s upozornením príslušného ministerstva, že návrh na registráciu nemá náležitosti požadované zákonom alebo že v návrhu sú neúplné alebo nepresné údaje, môže sa prípravný výbor domáhať určenia, že návrh na registráciu nemá nedostatky.

(2) Účastníkmi konania sú prípravný výbor a príslušné ministerstvo.

(3) Príslušný na rozhodnutie je krajský súd, v ktorého obvode má sídlo prípravný výbor.

(4) Súd rozhoduje bez pojednávania uznesením. Odvolanie proti rozhodnutiu nie je prípustné.

§ 250zf**Konanie o preskúmaní zákonnosti uznesení obecného zastupiteľstva, mestského zastupiteľstva, miestneho zastupiteľstva alebo zastupiteľstva vyššieho územného celku**

(1) Ak obecné zastupiteľstvo, mestské zastupiteľstvo, miestne zastupiteľstvo alebo zastupiteľstvo vyššieho územného celku nezruší na základe protestu prokurátora svoje uznesenie, ktoré je v rozpore so zákonom, môže prokurátor podať na súd návrh na zrušenie tohto uznesenia.

(2) Účastníkmi konania sú obec, mesto, mestská časť alebo vyšší územný celok a ten, kto podal návrh na začatie konania.

(3) Príslušný na rozhodnutie je krajský súd, v ktorého obvode sa nachádza obec, mesto, mestská časť alebo sídlo vyššieho územného celku.

(4) Proti rozhodnutiu súdu nie je prípustný opravný prostriedok.

§ 250zg**Konanie vo veciach dohôd obcí o spolupráci s územnými celkami alebo orgánmi iných štátov a členstva v medzinárodnom združení**

(1) Krajský úrad môže podať na súd z dôvodu nesplnenia podmienok ustanovených zákonom návrh na určenie povinnosti obci alebo vyššiemu územnému celku vypovedať dohodu o spolupráci uzavretú s inou obcou, s iným vyšším územným celkom alebo uzavretú s územným a správnym celkom iného štátu, alebo s orgánom, alebo s úradom iného štátu vykonávajúcimi regionálne funkcie. Rovnako môže krajský úrad podať návrh na určenie povinnosti vypovedať členstvo obce v združení obcí, členstvo vyššieho územného celku v združení vyšších územných celkov alebo ich členstvo v medzinárodnom združení územných celkov alebo územných orgánov.

(2) Účastníkmi konania sú obec alebo vyšší územný celok a krajský úrad.

(3) O návrhu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode sa nachádza obec alebo je sídlo vyššieho územného celku.

(4) Súd rozhoduje bez pojednávania uznesením.

(5) Proti rozhodnutiu súdu nie je prípustný opravný prostriedok.

ŠIESTA ČASŤ**VÝKON ROZHODNUTIA****Prvá hlava****NARIADENIE A USKUTOČNENIE VÝKONU ROZHODNUTIA****Predpoklady výkonu rozhodnutia****§ 251**

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.^{34h)}

§ 252

(1) Na výkon rozhodnutia je vecne príslušný okresný súd, ak zákon neustanoví inak.

(2) Nariadiť a uskutočniť výkon rozhodnutia je príslušný všeobecný súd povinného.

(3) Ak nemá povinný všeobecný súd v Slovenskej republike, je príslušný súd, v obvode ktorého má povinný majetok; ak ide o výkon rozhodnutia prikázaním pohľadávky, je príslušný všeobecný súd dlžníka povinného.

(4) Ak sa výkon rozhodnutia týka nehnuteľnosti, je však vždy príslušný súd, v obvode ktorého je nehnuteľnosť.

(5) Ak ide o výkon rozhodnutia na vymożenie výživného maloletého dieťaťa, je na nariadenie a vykonanie výkonu vždy príslušný súd, v obvode ktorého má maloletý na základe dohody rodičov alebo rozhodnutia súdu, prípadne iných rozhodujúcich skutočností svoje bydlisko. Príslušný súd môže zo závažných dôvodov preniesť svoju príslušnosť na iný súd, ak je to v záujme maloletého. Ak tento súd nesúhlasí s prenesením príslušnosti, rozhodne jeho nadriadený súd. Toto ustanovenie sa nepoužíje na výkon rozhodnutia na vymożenie výživného maloletého dieťaťa, ktoré má bydlisko v cudzine.

§ 253

(1) Výkon rozhodnutia nariadi predseda senátu, a to spravidla bez vypočutia povinného.

(2) Predseda senátu nariadi pojednávanie, len ak to považuje za potrebné alebo ak to ustanovuje zákon.

§ 254

(1) Na výkon rozhodnutia sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak nie je v tejto časti ustanovené inak. Rozhoduje sa však vždy uznesením.

(2) Ak osobitný zákon^{35a)} neustanovuje inak, výkon rozhodnutia nemožno prerušiť, nemožno odpustiť zmeškanie lehôt a po skončení výkonu rozhodnutia nemožno podať návrh na obnovu výkonu rozhodnutia.

(3) Na exekučné konanie podľa osobitného predpisu^{34h)} sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak. Rozhoduje sa však vždy uznesením.

Účastníci konania

§ 255

(1) Účastníkmi konania sú pri výkone rozhodnutia oprávnený a povinný.

(2) Ak sú nariadeným výkonom rozhodnutia postihnuté veci v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, je účastníkom konania, pokiaľ ide o tieto veci, i manžel povinného.

§ 256

(1) Proti inému, než kto je v rozhodnutí označený ako povinný, alebo v prospech iného, než kto je v rozhodnutí označený ako oprávnený, možno nariadiť a uskutočniť výkon rozhodnutia, len ak je preukázané, že na neho prešla povinnosť alebo právo z rozhodnutia.

(2) Prechod povinnosti alebo práva možno preukázať len listinou vydanou alebo overenou štátnym orgánom, pokiaľ nevyplýva priamo z právneho predpisu.

Spôsoby výkonu rozhodnutia

§ 257

Nariadiť a uskutočniť výkon rozhodnutia možno len spôsobmi uvedenými v tomto zákone.

§ 258

(1) Výkon rozhodnutia ukladajúceho zaplatenie peňažnej sumy možno uskutočniť zrážkami zo mzdy, prikázaním pohľadávky, predajom hnutelných vecí a nehnuteľností.

(2) Výkon rozhodnutia ukladajúceho inú povinnosť než zaplatenie peňažnej sumy sa spravuje povahou uloženej povinnosti. Možno ho uskutočniť vypratáním, odobratím vecí, rozdelením spoločnej veci, uskutočnením prác a výkonov.

(3) Ak ide o vymáhanie pohľadávky zabezpečenej záložným právom, možno ho uskutočniť aj predajom zálohu.

Činnosť súdu pred nariadením výkonu rozhodnutia

§ 259

Ak o to požiada oprávnený pred podaním návrhu na výkon rozhodnutia alebo pri podaní tohto návrhu a ak to považuje predseda senátu za účelné, predvolá povinného a vyzve ho na dobrovoľné splnenie povinnosti, ktorú mu ukladá rozhodnutie a na vyhlásenie o svojom majetku.

§ 260

(1) Ak ide o vymáhanie výživného pre maloleté dieťa, poskytne súd na žiadosť účastníka pomoc pri zisťovaní bydliska toho, komu z rozhodnutia vyplýva povinnosť. Súd pritom postupuje v súčinnosti s inými štátnymi orgánmi.

(2) Na žiadosť účastníka, ktorému rozhodnutie priznáva právo na zaplatenie peňažnej sumy, opýta sa predseda senátu toho, komu je zaplatenie peňažnej sumy uložené, či a od koho poberá mzdu alebo iný pravidelný príjem, prípadne v ktorom peňažnom ústave má účet a aké je číslo tohto účtu.

(3) Opýtaný je povinný odpovedať súdu do jedného týždňa od doručenia dotazu. Ak túto povinnosť nesplní alebo ak v odpovedi úmyselne uvedie nepravdivé alebo neúplné údaje, môže mu súd uložiť poriadkovú pokutu (§ 53).

Nariadenie výkonu rozhodnutia

§ 261

(1) Výkon rozhodnutia možno nariadiť len na návrh oprávneného. V návrhu na výkon rozhodnutia ukladajúceho zaplatenie peňažnej sumy oprávnený uvedie, akým spôsobom sa má výkon rozhodnutia uskutočniť. Ak oprávnený navrhuje výkon rozhodnutia zrážkami zo mzdy, označí v návrhu toho, voči komu má povinný nárok na mzdu (platiteľ mzdy). Ak navrhuje oprávnený výkon rozhodnutia prikázaním pohľadávky, označí v návrhu fyzickú alebo právnickú osobu, voči ktorým má povinný pohľadávku (dlžník povinného) a uvedie dôvod pohľadávky; ak ide o pohľadávku z účtu v peňažnom ústave, oprávnený podľa možnosti označí v návrhu i číslo účtu, z ktorého sa má pohľadávka odpísať.

(2) K návrhu na výkon rozhodnutia treba pripojiť rovnopis rozhodnutia opatrený potvrdením o jeho vykonateľnosti. Potvrdením o vykonateľnosti opatrí rozhodnutie súd, ktorý o veci rozhodoval ako súd prvého stupňa. Rovnopis rozhodnutia netreba pripojiť, ak sa návrh na výkon rozhodnutia podáva na súde, ktorý o veci rozhodoval ako súd prvého stupňa.

(3) K návrhu na výkon cudzieho rozhodnutia oprávnený pripojí aj listiny uvedené v osobitnom predpise.^{35aa)}

(4) Ak oprávnený podá návrh na výkon rozhodnutia na súde, ktorý o veci rozhodoval ako súd prvého stupňa, potvrdí tento súd vykonateľnosť rozhodnutia priamo na návrhu, a ak nie je sám príslušný na výkon rozhodnutia, postúpi návrh príslušnému súdu.

§ 262

(1) Ak je to, čo ukladá rozhodnutie povinnému, viazané na splnenie podmienky alebo na splnenie vzájomnej povinnosti oprávneného, možno nariadiť výkon rozhodnutia, len ak oprávnený preukáže, že sa podmienka splnila alebo že sám svoju vzájomnú povinnosť voči povinnému už splnil, prípadne jej splnenie aspoň zabezpečil.

(2) V prípadoch uvedených v odseku 1 treba k potvrdeniu o vykonateľnosti rozhodnutia pripojiť listinu vydanú alebo overenú štátnym orgánom, z ktorej je zjavné, že sa splnila podmienka alebo že oprávnený splnil, prípadne aspoň zabezpečil splnenie svojej vzájomnej povinnosti.

§ 262a

Nariadiť výkon rozhodnutia na vec, právo, inú majetkovú hodnotu, byt alebo nebytový priestor, ktoré sú predmetom záložného práva, možno, len ak je oprávneným záložný veriteľ podľa osobitného predpisu alebo ak záložný veriteľ s výkonom rozhodnutia súhlasí.

§ 263

(1) Výkon rozhodnutia možno nariadiť len v takom rozsahu, aký stačí na uspokojenie oprávneného.

(2) Ak oprávnený navrhne na vymoženie svojej peňažnej pohľadávky výkon rozhodnutia niekoľkými spôsobmi zároveň, hoci by na jej uspokojenie zrejme stačil len niektorý z nich, nariadi predseda senátu výkon rozhodnutia len tým spôsobom, ktorý stačí na uspokojenie pohľadávky oprávneného.

§ 264

(1) Ak oprávnený navrhne výkon rozhodnutia spôsobom, ktorý je zrejme nevhodný, najmä vzhľadom na nepomer výšky pohľadávky oprávneného a ceny predmetu, z ktorého sa má uspokojenie tejto pohľadávky dosiahnuť, môže predseda senátu nariadiť, a to po vypočutí oprávneného, výkon rozhodnutia iným vhodným spôsobom.

(2) Výkon rozhodnutia proti právnickej osobe možno nariadiť iným spôsobom než prikázaním pohľadávky z účtu v peňažnom ústave, len pokiaľ pohľadávka oprávneného nemohla byť uspokojená z prostriedkov povinnej právnickej osoby na účte v peňažnom ústave.

(3) Predseda senátu zamietne návrh na výkon rozhodnutia, ak je už z návrhu zjavné, že by výťažok, ktorý by sa dosiahol, nepostačil ani na krytie trov výkonu rozhodnutia.

Uskutočnenie výkonu rozhodnutia

§ 265

(1) Po nariadení výkonu rozhodnutia sa predseda senátu postará o jeho uskutočnenie.

(2) Jednoduchými úkonmi pri uskutočňovaní výkonu rozhodnutia môže predseda senátu poveriť pracovníka súdu (vykonávateľ), ktorý sa pri svojej činnosti spravuje jeho pokynmi. Upustiť od ďalšieho uskutočňovania výkonu rozhodnutia bez príkazu predsedu senátu môže vykonávateľ len vtedy, ak s tým oprávnený súhlasí alebo ak povinný dobrovoľne splní, čo mu ukladá rozhodnutie.

§ 266

(1) Na návrh môže predseda senátu odložiť uskutočnenie výkonu rozhodnutia, ak sa povinný bez svojej viny ocitol prechodne v takom postavení, že by neodkladný výkon rozhodnutia mohol mať pre neho alebo pre príslušníkov jeho rodiny zvlášť nepriaznivé následky a oprávnený by nebol odkladom výkonu rozhodnutia vážne poškodený.

(2) Súd môže na návrh povinného odložiť uskutočnenie výkonu cudzieho rozhodnutia aj vtedy, ak bolo v štáte, v ktorom bolo vydané, napadnuté opravným prostriedkom, až do právoplatného rozhodnutia o opravnom prostriedku.

(3) Aj bez návrhu povinného môže predseda senátu odložiť uskutočnenie výkonu rozhodnutia, ak možno očakávať, že výkon rozhodnutia bude zastavený (§ 268).

§ 267

(1) Právo na vec, ktoré nepripúšťa výkon rozhodnutia, možno uplatniť voči oprávnenému návrhom na vylúčenie veci z výkonu rozhodnutia v konaní podľa tretej časti tohto zákona.

(2) Návrhom podľa tretej časti treba tiež uplatniť zapretie pravosti, výšky alebo poradia niektorých z pohľadávok prihlásených na rozvrh výťažku tam, kde bol nariadený výkon rozhodnutia prikázaním pohľadávky, prípadne predajom hnuteľných vecí a nehnuteľností.

Zastavenie výkonu rozhodnutia

§ 268

(1) Výkon rozhodnutia sa zastaví, ak

- a) bol nariadený, hoci sa rozhodnutie dosiaľ nestalo vykonateľným;
- b) rozhodnutie, ktoré je podkladom výkonu, bolo po nariadení výkonu zrušené alebo sa stalo neúčinným;
- c) zastavenie výkonu rozhodnutia navrhol ten, kto navrhol jeho nariadenie,
- d) výkon rozhodnutia postihuje veci, ktoré sú z neho podľa § 262a, 321 a 322 vylúčené;
- e) priebeh výkonu rozhodnutia ukazuje, že výťažok, ktorý sa ním dosiahne, nepostačí ani na krytie jeho trov;
- f) bolo právoplatne rozhodnuté, že výkon rozhodnutia postihuje vec, na ktorú má niekto právo nepripúšťajúce výkon rozhodnutia (§ 267);
- g) po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané;
- h) výkon rozhodnutia bol súdom vyhlásený za neprípustný, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý rozhodnutie nemožno vykonať.

(2) Ak sa nariadeného výkonu rozhodnutia týka niektorý z dôvodov zastavenia len sčasti alebo ak bol výkon rozhodnutia nariadený v rozsahu širšom, než aký stačí na uspokojenie oprávneného, bude výkon rozhodnutia zastavený čiastočne.

§ 269

(1) Nariadený výkon rozhodnutia zastaví predseda senátu na návrh alebo aj bez návrhu.

(2) V prípadoch uvedených v § 268 ods. 1 písm. g) a h) sa rozhoduje spravidla po predošlom pojednávaní

(3) Ako dôvod zastavenia výkonu rozhodnutia nemožno uplatňovať, že sa zmenili okolnosti rozhodujúce pre výšku a trvanie dávok alebo splátok (§ 163 ods. 1).

Trovy výkonu rozhodnutia

§ 270

(1) Spolu s nariadením výkonu rozhodnutia uloží predseda senátu i povinnosť na náhradu trov výkonu rozhodnutia bez toho, aby určil lehotu na ich zaplatenie. Nariadenie výkonu rozhodnutia sa vzťahuje i na tieto trovy.

(2) Oprávnený má nárok na náhradu všetkých účelných trov výkonu rozhodnutia.

(3) Pre náhradu trov výkonu rozhodnutia použijú sa aj ustanovenia § 147 až 150.

§ 271

Ak dôjde k zastaveniu nariadeného výkonu rozhodnutia, súd rozhodne o náhrade trov, ktoré účastníkom uskutočňovaním výkonu rozhodnutia vznikli, podľa toho, z akého dôvodu k zastaveniu výkonu rozhodnutia došlo. Môže tiež zrušiť dosiaľ vydané rozhodnutia o trovách výkonu, prípadne uložiť oprávnenému, aby vrátil, čo mu povinný na trovy výkonu rozhodnutia už zaplatil.

Výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí

§ 272

(1) Ustanovenia § 252 až 271 sa nepoužijú, ak ide o výkon rozhodnutia alebo schválenej dohody o výchove maloletých detí a o úpravu styku s nimi; o účastníkoch platia ustanovenia § 94.

(2) Pred nariadením výkonu rozhodnutia predseda senátu písomne vyzve toho, kto odmieta podrobiť sa súdnemu rozhodnutiu alebo neplní súdom schválenú dohodu o výchove maloletých detí a o úprave styku s nimi, aby sa súdnemu rozhodnutiu podrobil alebo aby súdom schválenú dohodu plnil. V tejto výzve upozorní tiež na následky neplnenia povinností ustanovených v rozhodnutí alebo v dohode.

(3) Predseda senátu spravidla požiada tiež príslušný orgán obce a orgán starostlivosti o deti, aby viedli povinného k dobrovoľnému plneniu súdneho rozhodnutia alebo súdom schválenej dohody o výchove maloletých detí o úprave styku s nimi bez toho, aby bolo treba nariaďovať výkon rozhodnutia.

§ 273

(1) Ak výzva predsedu senátu podľa § 272 ods. 2 zostane bezvýsledná, ukladá predseda senátu tomu, kto neplní dobrovoľne súdne rozhodnutie alebo súdom schválenú dohodu o výchove

maloletých detí, prípadne o úprave styku s nimi, postupne pokuty. Jednotlivé pokuty nesmú prevyšovať 2 000,- Sk a pripadajú štátu.

(2) Predseda senátu môže v súčinnosti s príslušným orgánom obce, prípadne aj so štátnymi orgánmi zariadiť odňatie dieťaťa tomu, u koho podľa rozhodnutia alebo dohody nemá byť, a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia alebo dohody zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie alebo dohoda priznávajú právo na styk s dieťaťom po obmedzený čas.

(3) Príslušný na výkon súdneho rozhodnutia alebo súdom schválenej dohody o výchove maloletých detí a o úprave styku s nimi je všeobecný súd dieťaťa.

§ 273a

(1) Ustanovenia § 272 a § 273 ods. 2 a 3 sa použijú primerane aj na výkon rozhodnutia vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná.

(2) Ak výzva podľa § 272 ods. 2 zostane bezvýsledná, predseda senátu vykoná v súčinnosti so štátnymi orgánmi odňatie dieťaťa tomu, u koho nemá byť, a zabezpečí jeho odovzdanie tomu, komu má byť podľa rozhodnutia vrátené alebo komu bolo podľa rozhodnutia zverené.

§ 273b

(1) Aj bez návrhu súd konanie o nariadení výkonu cudzieho rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa alebo o úprave styku s ním preruší, ak bol podaný návrh na jeho uznanie, až do právoplatného rozhodnutia o uznaní.

(2) Na návrh môže súd prerušiť konanie o nariadení výkonu cudzieho rozhodnutia alebo odložiť uskutočnenie výkonu cudzieho rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa alebo o úprave styku s ním, ak bolo v štáte, v ktorom bolo vydané, napadnuté opravným prostriedkom, až do právoplatného rozhodnutia o opravnom prostriedku.

§ 273c

(1) Ak súd vydal predbežné opatrenie, aby bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti určenej fyzickej osoby alebo zariadenia sociálnych služieb (§ 75a), zabezpečí, aby toto rozhodnutie bolo bez zbytočného odkladu vykonané.

(2) Výkon rozhodnutia sa uskutoční tak, že súd v súčinnosti s príslušnými štátnymi orgánmi odovzdá maloleté dieťa do starostlivosti určenej fyzickej osoby alebo zariadenia sociálnych služieb. Ustanovenia § 272 ods. 2 a 3 a § 273 sa nepoužijú.

Použitie ustanovení o výkone rozhodnutia

§ 274

Ustanovenia § 251 až 271 sa použijú i na výkon

- b) vykonateľných rozhodnutí súdov a iných orgánov činných v trestnom konaní, pokiaľ priznávajú právo alebo postihujú majetok;
- c) vykonateľných rozhodnutí a zmierov nimi schválených;
- d) osvedčení o dedičstve, vykonateľných rozhodnutí bývalých štátnych notárstiev a dohôd nimi schválených,
- e) notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých sú vyznačené oprávnená a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila;

- f) vykonateľných rozhodnutí orgánov štátnej správy a územnej samosprávy včítane blokov na pokutu nezaplatenú na mieste, platobných výmerov, výkazov nedoplatkov vo veciach daní a poplatkov, ako aj zmierov schválených týmito orgánmi;
- g) vykonateľných rozhodnutí a výkazov nedoplatkov vo veciach nemocenského poistenia a sociálneho zabezpečenia;
- h) iných vykonateľných rozhodnutí a schválených zmierov, súdny výkon ktorých pripúšťa zákon.

§ 275

(1) Potvrdením o vykonateľnosti opatrí rozhodnutie, prípadne výkazy nedoplatkov ten orgán, ktorý ich vydal, pri zmieroch a dohodách ten orgán, ktorý ich schválil.

(2) Súd je však vždy oprávnený pred nariadením výkonu rozhodnutia preskúmať správnosť potvrdenia o vykonateľnosti všetkých titulov na výkon rozhodnutia.

(3) Pred zastavením výkonu rozhodnutia súd v prípadoch uvedených v § 274 spravidla si vyžiada vyjadrenie orgánu, ktorý vydal rozhodnutie, prípadne výkaz nedoplatkov, alebo ktorý schválil zmier alebo dohodu, o výkon ktorých ide.

Druhá hlava ZRÁŽKY ZO MZDY

Rozsah zrážok

§ 276

Zrážky zo mzdy možno vykonávať len do výšky rozhodnutím priznanej pohľadávky s príslušenstvom.

§ 277

(1) Zrážky sa vykonávajú z čistej mzdy, ktorá sa vypočíta tak, že sa od mzdy odpočíta daň z príjmov fyzických osôb.

(2) Do čistej mzdy sa započítavajú aj čisté odmeny za vedľajšiu činnosť, ktorú pracovník vykonáva u toho, u koho je v pracovnom pomere. Nezapočítavajú sa však do nej prídavky na deti a sumy poskytované na náhradu nákladov spojených s pracovným výkonom, a to najmä pri pracovných cestách.

§ 278

Povinnému sa nesmie zraziť z mesačnej mzdy základná suma s výnimkou povinného podľa osobitného predpisu^{35aa}); spôsoby jej výpočtu ustanoví nariadením vláda Slovenskej republiky.

§ 279

(1) Z čistej mzdy, ktorá zostáva po odpočítaní základnej sumy a ktorá sa zaokrúhli smerom dolu na sumu deliteľnú tromi a vyjadrenú v celých korunách, možno zraziť na vymoženie pohľadávky oprávneného len jednu tretinu. Pre prednostné pohľadávky uvedené v odseku 2 sa zrážajú dve tretiny. Prednostné pohľadávky sa uspokojujú najprv z druhej tretiny a až vtedy, ak táto tretina na ich úhradu nestačí, uspokojujú sa spolu s ostatnými pohľadávkami z prvej tretiny.

(2) Prednostnými pohľadávkami sú

- a) pohľadávky výživného;

- b) pohľadávky náhrady škody spôsobenej poškodenému ublížením na zdraví;
- c) pohľadávky náhrady škody spôsobenej úmyselnými trestnými činmi;
- d) súdne pohľadávky;³⁴ⁱ⁾
- e) pohľadávky daní a poplatkov, pohľadávky na poistnom voči osobám, ktoré sú povinné platiť poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie podľa osobitného predpisu,^{35ab)} pohľadávky náhrady preplatkov na dávkach nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia a zdravotného poistenia, pohľadávky náhrady za príspevok na výživu dieťaťa a príspevok na úhradu potrieb dieťaťa zvereného do pestúnskej starostlivosti a pohľadávky úhrady za sociálne služby poskytované štátnymi orgánmi sociálnej pomoci a obcami a pohľadávky úhrady za sociálne služby poskytované právnickými osobami a fyzickými osobami podľa osobitného predpisu,^{35b)} pohľadávky na príspevku na poistenie v nezamestnanosti voči osobám, ktoré sú povinné platiť príspevok na poistenie v nezamestnanosti podľa osobitného predpisu,^{35c)} a pohľadávky náhrady preplatkov na podpore v nezamestnanosti.

(3) Vláda Slovenskej republiky ustanoví nariadením sumu, nad ktorú sa zrazí zvyšok čistej mzdy vypočítanej podľa odseku 1 prvej vety bez obmedzenia.

§ 280

(1) Ak sa zrážky zo mzdy vykonávajú na vymoženie niekoľkých pohľadávok, uspokoja sa jednotlivé pohľadávky z prvej tretiny zvyšku čistej mzdy podľa svojho poradia bez ohľadu na to, či ide o prednostné pohľadávky alebo o ostatné pohľadávky.

(2) Ak podľa § 279 ods. 1 dochádza k zrážkam z druhej tretiny zvyšku čistej mzdy, uspokoja sa z nej bez zreteľa na poradie najskôr pohľadávky výživného a len potom podľa poradia (odsek 3) ostatné prednostné pohľadávky. Ak nepostačí suma zrazená z druhej tretiny na uspokojenie všetkých pohľadávok výživného, uspokojí sa najprv bežné výživné všetkých oprávnených a len potom nedoplatky za skorší čas, a to podľa pomeru bežného výživného. Ak by však nebolo sumou zrazenou z druhej tretiny kryté ani bežné výživné všetkých oprávnených, rozdelí sa medzi nich suma zrazená z druhej tretiny pomerne podľa výšky bežného výživného bez ohľadu na výšku nedoplatkov.

(3) Poradie pohľadávok sa spravuje dňom, keď sa platiteľovi mzdy doručilo nariadenie výkonu rozhodnutia. Ak sa mu doručilo toho istého dňa nariadenie výkonu rozhodnutia pre niekoľko pohľadávok, majú tieto pohľadávky rovnaké poradie; ak nestačí suma na ne pripadajúca na ich plné uspokojenie, uspokoja sa pomerne.

§ 281

Vykonávať zrážky zo mzdy vo väčšom rozsahu, ako dovoľujú ustanovenia tohto zákona, je neprípustné, a to i keď s tým povinný súhlasí.

Nariadenie a vykonávanie zrážok

§ 282

(1) V nariadení výkonu rozhodnutia prikáže súd platiteľovi mzdy, aby po tom, keď sa mu nariadenie výkonu doručí, vykonával zo mzdy povinného určené zrážky a nevyplácal zrazené sumy povinnému.

(2) Súd doručí nariadenie výkonu rozhodnutia oprávnenému, povinnému a platiteľovi mzdy. Povinnému a platiteľovi mzdy ho doručí do vlastných rúk.

(3) Povinný stráca dňom, keď sa platiteľovi mzdy doručí nariadenie výkonu rozhodnutia alebo uznesenie obsahujúce upovedomenie o nariadení výkonu rozhodnutia (§ 294 ods. 3), právo na vyplatenie tej časti mzdy, ktorá zodpovedá určenej výške zrážok.

§ 283

Len čo nadobudne nariadenie výkonu rozhodnutia právoplatnosť, súd upovedomí o tom platiteľa mzdy, ktorý je potom povinný vyplácať oprávnenému sumy zrazené zo mzdy povinného.

§ 284

(1) Platiteľ mzdy prestane vykonávať zrážky, len čo je pohľadávka oprávneného uspokojená (§ 276).

(2) Ak sa vykonáva rozhodnutie, v ktorom sa oprávnenému priznáva právo na opakujúce sa dávky, vzťahuje sa nariadenie výkonu rozhodnutia i na dávky, ktoré sa stanú zročnými len v budúcnosti. To isté platí, ak sa v rozhodnutí povinnému uložilo zaplatiť peňažnú sumu v splátkach.

(3) Ak počas výkonu rozhodnutia dôjde k takej zmene rozsudku podľa § 163, ktorá spočíva vo zvýšení výživného, vzťahuje sa nariadenie výkonu rozhodnutia aj na všetky sumy zvýšeného výživného; zvýšené výživné má rovnaké poradie ako zvyšok pohľadávky.

§ 285

(1) Ak vypláca platiteľ mzdy mesačnú mzdu na dvakrát (ako preddavok a vyúčtovanie), môže primerané zrážky vykonať povinnému už z preddavku. Výplatu zrážok oprávnenému vykoná však vždy až po uplynutí príslušného mesiaca.

(2) Ak sa nariadenie výkonu rozhodnutia doručí platiteľovi mzdy až po tom, keď už bola časť mesačnej mzdy povinnému vyplatená, neprihliada sa na vykonanú výplatu a zrážky sa vykonajú tak, ako keby povinný mal za celý mesiac právo len na mzdu, ktorá mu ešte nebola vyplatená.

(3) Ak sa preddavok vypláca za obdobie dlhšie ako jeden mesiac, vypočíta sa, koľko pripadá z poskytnutého preddavku na jednotlivé mesiace, a z takto vypočítanej mesačnej odmeny sa povinnému vykonávajú zrážky. Celková odmena povinného za uplynulý rok sa rozvrhne rovnomerne na jednotlivé mesiace. Z mesačnej odmeny sa potom vypočítajú s konečnou platnosťou zrážky a oprávnenému sa vyplatí rozdiel medzi sumami, ktoré sa mali povinnému zraziť v jednotlivých mesiacoch, a sumami, ktoré sa skutočne z preddavkov oprávnenému už vyplatili.

§ 286

Ak dochádza k výplate mzdy za niekoľko mesiacov naraz, treba vypočítat zrážky za každý mesiac osobitne.

§ 287

(1) Ak sa dohodne oprávnený s povinným, že sa uspokojí s nižšími zrážkami, ako ustanovuje § 277 až 280, a ak to obaja oznámia súdu, vyzve súd platiteľa mzdy, aby zrážal zo mzdy povinného mesačne len sumu, s ktorou sa oprávnený uspokojí, ak táto suma neprevýši v príslušnom výplatnom období prípustnú výšku zrážok podľa tohto zákona. Ak ju prevýši, vykoná platiteľ mzdy v príslušnom výplatnom období zrážky len v rozsahu dovolenom ustanoveniami § 277 až 280.

(2) Oprávnený môže kedykoľvek oznámiť súdu, že svoj súhlas s vykonávaním nižších zrážok

podľa odseku 1 odvoláva. Predseda senátu o tom upovedomí povinného a platiteľa mzdy.

(3) Výzva súdu na vykonávanie nižších zrážok stráca účinnosť dňom, keď sa platiteľovi mzdy doručí ďalšie nariadenie výkonu rozhodnutia zrážkami zo mzdy povinného alebo upovedomenie súdu, že oprávnený odvolal svoj súhlas s vykonávaním nižších zrážok. Od tohto dňa vykonáva platiteľ mzdy zrážky podľa skoršieho nariadenia výkonu rozhodnutia v plnom rozsahu.

§ 288

Ak o to požiada platiteľ mzdy, oprávnený alebo povinný, súd určí, aká suma sa má v príslušnom výplatnom období zo mzdy povinného zrážať, a ak je viac oprávnených, koľko z nej pripadne na každého z nich.

Odklad a zastavenie výkonu rozhodnutia

§ 289

(1) Ak súd povolí odklad výkonu rozhodnutia podľa § 266 ods. 1, nevykonáva platiteľ mzdy zo mzdy povinného zrážky odo dňa, keď sa mu doručilo uznesenie o povolení odkladu, dokiaľ sa mu nedoručí príkaz súdu, aby sa v zrážkach pokračovalo.

(2) Ak súd povolí odklad výkonu rozhodnutia podľa § 266 ods. 2, platiteľ mzdy vykonáva zrážky ďalej, ale nevypláca ich oprávnenému, dokiaľ sa odklad výkonu nezruší. Ak súd zastaví výkon rozhodnutia, vyplatí platiteľ mzdy zrazené sumy povinnému.

§ 290

(1) Predseda senátu zastaví na návrh platiteľa mzdy, oprávneného alebo povinného nariadený výkon rozhodnutia zrážkami zo mzdy, keď povinný po dobu jedného roka nepoberá mzdu aspoň v takej výške, aby sa z nej mohli zrážky vykonávať.

(2) Na návrh povinného môže predseda senátu zastaviť nariadený výkon rozhodnutia zrážkami zo mzdy, ak sa zrážky vykonávajú už len pre bežné výživné a možno predpokladať, že povinný vzhľadom na svoje správanie i pomer k práci bude výživné plniť ďalej dobrovoľne.

Výplata vykonaných zrážok

§ 291

(1) Zrazenú sumu vyplatí platiteľ mzdy priamo oprávnenému. Ak sa však má z vykonaných zrážok uspokojiť niekoľko pohľadávok, môže platiteľ mzdy zaslať zrazenú sumu súdu, ktorý ju rozvrhne medzi oprávnených a sám vykoná výplatu. Platiteľ mzdy je povinný zaslať zrazenú sumu súdu, ak mu to na žiadosť niektorého z oprávnených nariadi predseda senátu.

(2) Zrazenú sumu je platiteľ mzdy povinný oprávnenému vyplatiť, i keď sám má voči nemu peňažnú pohľadávku, ktorú by si inak mohol započítať.

§ 292

Ak platiteľ mzdy nevykoná zo mzdy povinného zrážky riadne a včas, ak ich vykoná v menšom ako určenom rozsahu alebo ak nevyplatí zrážky oprávnenému bez odkladu po tom, keď sa mu doručilo upovedomenie, že nariadenie výkonu rozhodnutia nadobudlo právoplatnosť alebo keď sa stali zročními ďalšie mesačné sumy mzdy, môže oprávnený uplatniť proti platiteľovi mzdy na súde právo na vyplatenie súm, ktoré sa mali zo mzdy povinného zrážať.

Zmena platiteľa mzdy**§ 293**

(1) Ak sa po nariadení výkonu rozhodnutia platiteľ mzdy zmení, vzťahuje sa nariadenie výkonu rozhodnutia zrážkami zo mzdy i na mzdu povinného u nového platiteľa mzdy.

(2) Povinnosť vykonávať zrážky vzniká novému platiteľovi mzdy už dňom, keď sa od povinného alebo od doterajšieho platiteľa mzdy dozvie, že bol súdom nariadený výkon rozhodnutia zrážkami zo mzdy povinného a pre aké pohľadávky; ak sa nedozvie o týchto okolnostiach nový platiteľ mzdy už skôr, vzniká mu táto povinnosť dňom, keď sa mu doručilo uznesenie podľa § 294 ods. 3. Poradie, ktoré získala pohľadávka oprávneného podľa § 280 odsek 3, zostáva jej zachované aj u nového platiteľa mzdy.

(3) Za zmenu platiteľa mzdy podľa odseku 1 sa nepovažuje, ak povinný po nariadení výkonu rozhodnutia získa nárok na peňažnú dávku nemocenského poistenia nahrádzajúcu mzdu a ak mu dávku vypláti platiteľ mzdy.

§ 294

(1) Ten, kto prijíma občana do práce, je povinný vyžiadať si od neho potvrdenie vystavené tým, u koho občan naposledy pracoval, o tom, či bol nariadený výkon rozhodnutia zrážkami z jeho mzdy, ktorým súdom a v či prospech. Také potvrdenie je povinný každý zamestnávateľ vydať občanovi, ktorý u neho prestal pracovať.

(2) Ak zistí ten, u koho povinný nastúpil novo do práce, že bol nariadený výkon rozhodnutia zrážkami z jeho mzdy, oznámi to bez odkladu súdu, ktorý výkon nariadil.

(3) Súd tomu, u koho povinný nastúpil novo do práce, doručí do vlastných rúk uznesenie, v ktorom ho upovedomí o nariadení výkonu rozhodnutia zrážkami zo mzdy, oboznámi ho s doterajším priebehom výkonu rozhodnutia, najmä s výškou doteraz vykonaných zrážok, uvedie, aká vysoká je pohľadávka, pre ktorú sa majú zrážky ďalej vykonávať, a aké je jej poradie; vyzve ho, aby odo dňa, keď sa mu uznesenie podľa tohto odseku doručí, v zrážkach zo mzdy povinného pokračoval, a upozorní ho na všetky jeho povinnosti pri výkone rozhodnutia zrážkami zo mzdy.

§ 295

(1) Ak povinný prestal pracovať u doterajšieho platiteľa mzdy, musí to oznámiť do jedného týždňa súdu, ktorý nariadil výkon rozhodnutia zrážkami zo mzdy. Do jedného týždňa musí povinný súdu takisto oznámiť, že nastúpil prácu u iného platiteľa mzdy.

(2) Platiteľ mzdy musí oznámiť súdu do jedného týždňa, že povinný u neho prestal pracovať. Zároveň zašle súdu vyúčtovanie zrážok, ktoré zo mzdy povinného vykonal a vyplatil oprávneným a oznámi súdu, pre ktoré pohľadávky bol nariadený výkon rozhodnutia zrážkami zo mzdy a aké poradie majú tieto pohľadávky.

§ 296

(1) Ak niektorý platiteľ mzdy nesplní povinnosť, uvedenú v § 294 ods. 1 a 2 alebo v § 295 ods. 2, môže sa oprávnený domáhať, aby mu platiteľ mzdy vyplatil sumy, na ktoré by mal právo, keby bol platiteľ mzdy uvedené povinnosti splnil.

(2) Za nesplnenie povinností uvedených v § 294 a 295 môže súd uložiť povinnému i platiteľovi mzdy poriadkovú pokutu (§ 53).

Niekoľko platiteľov mzdy**§ 297**

(1) Ak povinný poberá mzdu od niekoľkých platiteľov mzdy, vzťahuje sa nariadenie výkonu rozhodnutia na všetky jeho mzdy.

(2) Zrážky zo mzdy je každý platiteľ mzdy povinný vykonávať odo dňa, keď sa mu doručilo nariadenie výkonu rozhodnutia.

(3) Ak občan nastupuje do práce bez toho, že by pritom opúšťal doterajšieho platiteľa mzdy, použijú sa obdobne ustanovenia § 293, 294 a 296.

§ 298

(1) Ak súd nariaďuje vykonávanie zrážok zo mzdy niekoľkým platiteľom mzdy, určí im jednotlivo, akú časť základnej sumy (§ 278) nemajú zrážať. Keby príjem povinného nedosahoval u niektorého platiteľa mzdy ani uvedenú časť základnej sumy, je platiteľ mzdy povinný oznámiť to súdu. Súd potom znova určí, akú časť základnej sumy má každý platiteľ mzdy zrážať. Súd môže tiež určiť, najmä ak sa vykonávajú zrážky už len pre bežné výživné, aby ich vykonával len niektorý z platiteľov mzdy a aby ostatní vo vykonávaní zrážok zatiaľ nepokračovali.

(2) Ak vykonáva zrážky niekoľko platiteľov mzdy zároveň, zašlú zrážky vždy súdu. Súd preverí, či celkove zrazená suma neprevyšuje pohľadávku oprávneného. Ak ju neprevyšuje, vyplatí celú zrazenú sumu oprávnenému. Ak ju prevyšuje, vyplatí súd zo zrazenej sumy oprávnenému len toľko, koľko zodpovedá jeho pohľadávke, a zvyšok vráti povinnému.

Zrážky z iných príjmov**§ 299**

(1) Ustanovenia o výkone rozhodnutia zrážkami zo mzdy sa použijú i na výkon rozhodnutia zrážkami z pracovnej odmeny členov družstiev a z príjmov, ktoré povinnému nahrádzujú odmenu za prácu, najmä z dôchodku, nemocenského, peňažnej pomoci v materstve, dávky sociálnej pomoci, ak ide o výživné pre maloleté dieťa, štipendia, náhrady uchádzajúceho zárobku, náhrady poskytovanej za výkon spoločenských funkcií a z hmotného zabezpečenia uchádzača o zamestnanie.

(2) Ak ide o výkon rozhodnutia zrážkami z dôchodku občana, ktorý z tohto dôchodku platí náklady za pobyt v ústave sociálnej starostlivosti, nepodlieha výkonu rozhodnutia suma potrebná na úhradu pobytu a suma rovnajúca sa výške vreckového v takom ústave.

(3) Ustanovenia o výkone rozhodnutia zrážkami zo mzdy sa použijú aj na výkon rozhodnutia zrážkami z odmeny plynúcej z dohody o pracovnej činnosti.

(4) Za iný príjem podľa odseku 1 nemožno považovať odmeny za vykonanie práce podľa § 236 Zákonníka práce bez ohľadu na to, čo sa dojednálo o splatnosti odmeny.

§ 300

Ak sa vyplácajú preddavky členom družstiev za obdobie dlhšie ako jeden mesiac, vypočíta sa, koľko pripadá z poskytnutého preddavku na jednotlivé mesiace, a z takto vypočítanej mesačnej odmeny sa povinnému vykonávajú zrážky.

§ 301

(1) Pokiaľ sa v ustanoveniach o výkone rozhodnutia zrážkami zo mzdy hovorí o platiteľovi mzdy, vzťahujú sa príslušné ustanovenia tiež na právnickú a fyzickú osobu, voči ktorým má povinný nárok na niektoré z príjmov uvedených v § 299.

(2) Do čistého príjmu sa nezapočítava výchovné vyplácané k dôchodku zo sociálneho zabezpečenia, ani zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť.

§ 302

(1) Ak má povinný popri práve na mzdu i právo na iný príjem uvedený v § 299, postupuje sa tak, ako keby šlo o niekoľko miezd.

(2) Ak povinný po nariadení výkonu rozhodnutia zrážkami zo mzdy získa namiesto mzdy alebo popri nej právo na niektorý z príjmov uvedených v § 299, vzťahuje sa nariadenie výkonu rozhodnutia i na tento príjem.

Tretia hlava**PRIKÁZANIE POHLADÁVKY****Prikázanie pohľadávky z účtu v peňažnom ústave****§ 303**

(1) Výkon rozhodnutia prikázaním pohľadávky z účtu v tuzemskom peňažnom ústave sa uskutoční jej odpísaním z účtu do výšky prisúdenej pohľadávky s príslušenstvom.

(2) Ustanovenia o prikázaní pohľadávky z účtu nemožno použiť, ak ide o vklady na vkladných knižkách.

§ 305

Na návrh oprávneného súd rozhodne o nariadení výkonu rozhodnutia uznesením, v ktorom

- a) prikáže peňažnému ústavu, aby po tom, čo sa mu doručí nariadenie výkonu rozhodnutia, zablokoval sumu zodpovedajúcu pohľadávke s príslušenstvom z účtu povinného a uhradil ju po právoplatnosti uznesenia oprávnenému,
- b) zakáže povinnému, aby po tom, čo sa mu doručí nariadenie výkonu rozhodnutia, nakladal s prostriedkami na účte až do výšky vykonateľnej pohľadávky a jej príslušenstva.

§ 306

Nariadenie výkonu rozhodnutia sa doručí oprávnenému, povinnému a peňažnému ústavu; peňažnému ústavu sa doručí do vlastných rúk.

§ 307

(1) O tom, že uznesenie o nariadení výkonu súdu nadobudlo právoplatnosť, súd upovedomí peňažný ústav; toto upovedomenie súd doručí peňažnému ústavu do vlastných rúk.

(2) Peňažný ústav vyplatí potom pohľadávku z účtu povinného.

§ 308

Pre poradie úhrady pohľadávok, pre ktoré sa výkon rozhodnutia nariadil, je rozhodujúci deň,

keď bolo nariadenie výkonu rozhodnutia doručené peňažnému ústavu; ak sa mu toho istého dňa doručilo nariadenie výkonu rozhodnutia pre niekoľko pohľadávok a prostriedky na účte povinného nestačia na uspokojenie všetkých pohľadávok, uhradia sa jednotlivé pohľadávky, pre ktoré došlo nariadenie výkonu rozhodnutia toho istého dňa, pomerne; ustanovenia § 316 ods. 2 a 3 tu platia obdobne.

§ 309

Nariadenie výkonu rozhodnutia sa vzťahuje i na sumy, ktoré dôjdu na účet povinného po tom, keď sa peňažnému ústavu doručilo nariadenie výkonu rozhodnutia.

§ 310

Predpisy vylučujúce alebo obmedzujúce použitie pohľadávok právnickými osobami z účtu v peňažnom ústave na iný než určený účel nie sú dotknuté ustanovením o prikázaní pohľadávky z účtu v peňažnom ústave.

§ 311

Ak peňažný ústav nepostupuje tak, ako mu to ukladajú ustanovenia § 305, 308 a 309, môže sa oprávnený domáhať, a to aj vtedy, keď už na účte povinného nie je dostatok prostriedkov, aby mu peňažný ústav zaplatil sumu, na ktorú by mal právo, keby peňažný ústav postupoval správne.

Prikázanie iných peňažných pohľadávok

§ 312

(1) Výkon rozhodnutia prikázaním inej peňažnej pohľadávky než pohľadávky z účtu v peňažnom ústave sa uskutoční zákazom výplaty pohľadávky povinnému.

(2) Takto sa postupuje aj v prípade, že pohľadávka povinného sa stane splatnou až v budúcnosti, ako aj v prípade, že povinnému budú čiastkové pohľadávky z toho istého právneho dôvodu v budúcnosti postupne vznikať.

(3) Výkon rozhodnutia postihuje pohľadávku povinného len do výšky pohľadávky oprávneného, pre ktorú bol nariadený, a jej príslušenstva.

§ 313

(1) V nariadení výkonu rozhodnutia zakáže súd povinnému, aby so svojou pohľadávkou akokoľvek nakladal. Dlžníkovi povinného súd zakáže, aby po tom, keď sa mu doručilo nariadenie výkonu rozhodnutia, povinnému jeho pohľadávku vyplatil.

(2) Nariadenie výkonu rozhodnutia doručí súd oprávnenému, povinnému a dlžníkovi povinného; dlžníkovi povinného ho doručí do vlastných rúk.

(3) Povinný stráca právo na vyplatenie pohľadávky dňom, keď sa dlžníkovi povinného doručilo nariadenie výkonu rozhodnutia.

§ 314

(1) Len čo nadobudne nariadenie výkonu rozhodnutia právoplatnosť, súd o tom upovedomí dlžníka povinného. Dlžník povinného vyplatí pohľadávku, ak je už zročná, oprávnenému; ak nie je pohľadávka povinného dosiaľ zročná, vyplatí ju oprávnenému, len čo sa stane zročnou.

(2) Výplatou oprávnenému sa oslobodí dlžník povinného od svojej povinnosti voči povinnému.

§ 315

(1) Ak nevyplatí dlžník povinného oprávnenému pohľadávku bez odkladu po tom, keď sa mu doručilo upovedomenie, že nariadenie výkonu rozhodnutia nadobudlo právoplatnosť, alebo keď sa stala pohľadávka zročnou, môže sa oprávnený domáhať vo vlastnom mene od dlžníka povinného na jeho všeobecnom súde vyplatenia pohľadávky. Nesmie však s dlžníkom povinného ohľadne tejto pohľadávky uzavrieť na úkor povinného zmier, ani odpustiť jej zaplatenie. Dlžník povinného si v takomto prípade nemôže tiež započítať svoju vlastnú pohľadávku, ktorú má voči oprávnenému.

(2) Ak oprávnený neuplatní včas na súde, prípadne u iného orgánu pohľadávku povinného voči dlžníkovi povinného alebo ak neoznámí povinnému, že ju uplatňuje, zodpovedá povinnému za škodu, ktorá by mu tým prípadne vznikla.

§ 316

(1) Ak bol výkon rozhodnutia nariadený pre niekoľko pohľadávok, uspokoja sa jednotlivé pohľadávky v tom poradí, v akom sa nariadenie výkonu rozhodnutia doručilo dlžníkovi povinného. Ak sa mu doručilo toho istého dňa nariadenie výkonu rozhodnutia pre niekoľko pohľadávok, ktoré by sa nemohli z pohľadávky povinného úplne uspokojiť, uspokojí dlžník povinného tieto pohľadávky pomerne.

(2) Ak sa má uspokojiť niekoľko pohľadávok, môže dlžník povinného odovzdať zrazenú sumu súdu. Dlžník povinného je povinný odovzdať zrazenú sumu súdu, ak mu to na žiadosť niektorého z oprávnených nariadi predseda senátu. Súd odovzdanú sumu rozvrhne medzi oprávnených a vyplatí im sumy na nich pripadajúce.

(3) Odovzdaním zrazenej sumy súdu oslobodzuje sa dlžník povinného od svojej povinnosti voči povinnému až do výšky tejto sumy.

Pohľadávky nepodliehajúce výkonu rozhodnutia

§ 317

(1) Výkonu rozhodnutia nepodliehajú pohľadávky náhrady, ktorú podľa poisťnej zmluvy vypláca poisťovňa, ak sa má náhrada použiť na nové vybudovanie alebo na opravu budovy.

(2) Výkonu rozhodnutia nepodlieha dávka sociálnej pomoci alebo peňažný príspevok na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia poskytované podľa osobitného predpisu^{35b)} a štátne sociálne dávky, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

(3) Výkonu rozhodnutia odpísaním z účtu v peňažnom ústave nepodliehajú prostriedky na účte, ktoré výslovným vyhlásením povinného sú určené na výplatu miezd jeho zamestnancov pre výplatné obdobie najbližšie dňu, keď bolo peňažnému ústavu doručené nariadenie výkonu rozhodnutia.

§ 319

(1) Pohľadávky autorskej odmeny podliehajú výkonu rozhodnutia, ak je povinným autor, len jednou pätinou; ak sa však navrhuje výkon rozhodnutia pre niektorú z prednostných pohľadávok uvedených v § 279 ods. 2, môže pri nich súd nariadiť výkon rozhodnutia až do dvoch pätín so zreteľom na pomery povinného. Pre poradie úhrady prednostných pohľadávok sa použijú primerane ustanovenia § 280 ods. 2 a 3.

(2) Pokiaľ sa autorovi vypláca odmena prostredníctvom ochrannej autorskej organizácie, doručí súd nariadenie výkonu rozhodnutia aj ochrannej autorskej organizácii, ktorá potom má práva a povinnosti dlžníka povinného. Nariadenie výkonu rozhodnutia sa vzťahuje ako na sumy, ktoré boli už v prospech autora u ochrannej autorskej organizácie zložené, tak aj na sumy, ktoré budú u nej v bežnom kalendárnom roku zložené.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa použijú obdobne, i pokiaľ ide o pohľadávky z práv príbuzných autorskému právu a o pohľadávky fyzických osôb z ich podnikateľskej činnosti.

Postihnutie iných majetkových práv

§ 320

(1) Ak oprávnený navrhuje, aby sa rozhodnutie, ktorým sa mu priznáva peňažná pohľadávka, vykonalo postihnutím iného majetkového práva, ktoré je prevoditeľné a nie je peňažnou pohľadávkou, ani právom, ktoré patrí len povinnému osobne, použijú sa na tento výkon rozhodnutia primerane ustanovenia § 313 až 316, 321, 327 a 330.

(2) Výkon rozhodnutia proti členovi družstva postihnutím členského podielu v stavebnom bytovom družstve za trvania členstva povinného nie je prípustný.

Štvrtá hlava

PREDAJ HNUTEĽNÝCH VECÍ A NEHNUTEĽNOSTÍ

Veci nepodliehajúce výkonu rozhodnutia

§ 321

Výkonom rozhodnutia nemožno postihnúť veci, predaj ktorých je podľa osobitných predpisov zakázaný, alebo ktoré podľa osobitných predpisov výkonu rozhodnutia nepodliehajú.

§ 322

(1) Z vecí, ktoré sú vo vlastníctve povinného, sa nemôže výkon rozhodnutia týkať tých, ktoré povinný nevyhnutne potrebuje na uspokojovanie hmotných potrieb svojich a svojej rodiny alebo na plnenie svojich pracovných úloh alebo na svoje podnikanie, ako aj iných vecí, ktorých predaj by bol v rozpore s morálnymi pravidlami.

(2) Takto sú z výkonu rozhodnutia vylúčené najmä

- a) bežné súčasti odevov, obvyklé vybavenie domácnosti,
- b) snubný prsteň a iné predmety podobnej povahy,
- c) zdravotnícke potreby a iné veci, ktoré povinný potrebuje vzhľadom na svoju chorobu alebo telesnú chybu,
- d) hotové peniaze do sumy 3 000 Sk.

Predaj hnuteľných vecí

§ 323

(1) Výkon rozhodnutia môže sa nariadiť podľa návrhu oprávneného s výslovným určením vecí, ktoré sa majú predať, alebo bez tohto určenia.

(2) Ak je oprávnenému známe, že povinný má niektorú hnuteľnú vec umiestnenú mimo svojho

bytu, oprávnený podľa možnosti už v návrhu na výkon rozhodnutia uvedie, kde taká vec je.

§ 324

V nariadení výkonu rozhodnutia súd povinnému zakáže, aby nakladal s vecami, ktoré vykonávateľ spíše.

§ 325

(1) Nariadenie výkonu rozhodnutia predajom hnutelných vecí doručí sa povinnému až pri uskutočňovaní výkonu. Ak povinný nie je pri uskutočňovaní výkonu prítomný, doručí sa mu nariadenie výkonu rozhodnutia spolu s upovedomením o tom, že sa vykonal súpis a ktoré veci sa spísali.

(2) Upovedomenie o tom, že sa vykonal súpis a ktoré veci sa spísali, doručí sa aj oprávnenému a manželovi povinného.

§ 325a

Ak to vyžaduje účel výkonu rozhodnutia, je ten, kto vykonáva výkon, oprávnený urobiť osobnú prehliadku povinného a prehliadku bytu a iných miestností povinného, kde má povinný svoj majetok; za tým účelom je oprávnený vymôcť si do bytu povinného alebo do inej miestnosti povinného prístup.

§ 326

(1) Predseda senátu urobí opatrenia, aby sa v byte povinného, prípadne na inom mieste, kde má povinný svoje veci umiestnené, spísali veci, ktoré by sa mohli predaj, a to v takom rozsahu, aby výťažok predaja spísaných vecí postačil na uspokojenie pohľadávky oprávneného spolu s trovami výkonu rozhodnutia. Spíšu sa predovšetkým veci, bez ktorých sa povinný bude môcť najskôr zaobísť a ktoré sa najľahšie predajú; veci, ktoré sa rýchle kazia, sa spíšu, len ak nie je tu dostatok iných vecí a ak možno zabezpečiť ich rýchly predaj. Povinný umožní tomu, kto veci spisuje, prístup na všetky miesta, kde má svoje hnutelné veci umiestnené. Vykonávateľ, ktorý vykonáva súpis, priberie k úkonu vhodnú osobu, podľa možnosti zástupcu orgánu obce.

(2) Ak oprávnený neprevezme veci podliehajúce skaze za cenu, ktorú určí v týchto prípadoch vykonávateľ, odovzdajú sa povinnému na voľné nakladanie.

(3) Ak bol výkon rozhodnutia nariadený ohľadne určitých hnutelných vecí povinného, spíšu sa len veci uvedené v nariadení výkonu rozhodnutia.

(4) Súpis sa doplní o ďalšie veci, ak výťažok predaja spísaných vecí nestačí na uspokojenie pohľadávky oprávneného alebo ak je nariadený ďalší výkon rozhodnutia predajom hnutelných vecí povinného.

§ 327

(1) Ak je obava, že by mohlo dôjsť k odstráneniu, poškodeniu alebo zničeniu hnutelných vecí pojatých do súpisu, postará sa predseda senátu na návrh oprávneného o ich vhodné zabezpečenie.

(2) Ak si zabezpečenie hnutelných vecí vyžiada trovy, vykoná súd zabezpečenie, len ak oprávnený zloží na tieto trovy preddavok.

§ 328

Po právoplatnosti uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia spísané veci sa odhadnú, pokiaľ cena nie je určená úradne.³⁶⁾ Vykonanie odhadu zabezpečí predseda senátu; znalca príberie, pokiaľ v jednoduchých prípadoch nestačí odhad vykonaný vykonávateľom pri spísaní vecí.

§ 328a

(1) Po právoplatnosti uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia a po odhade spísaných vecí predseda senátu zabezpečí aby

- a) mimoriadne významné výtvarné diela a pamiatky,
- b) rukopisy mimoriadne významných literárnych diel,
- c) osobné pamiatky a korešpondencia zvlášť významných spisovateľov a kultúrnych činiteľov, ako aj iné spomienkové predmety muzeálnej povahy po týchto osobách,
- d) predmety väčšej kultúrnej historickej hodnoty a ich súbory,
sa ponúkli na predaj za hotové inštitúciám, ktorých poslaním je starostlivosť o také pamiatky, a to najmenej za odhadnú cenu.

(2) Ak tieto inštitúcie v lehote tridsiatich dní od doručenia výzvy neodpovedia na ponuku a nezložia na súde odhadnú cenu, súd i tieto predmety predá spôsobom ďalej uvedeným.

§ 328b

(1) Spísané veci sa predávajú na dražbe, ktorá sa koná buď v mieste, kde spísané veci sú, alebo na súde.

(2) Súd oznámi dražobný rok povinnému, oprávnenému, spoluvlastníkovi veci a miestnemu orgánu štátnej správy, v ktorého obvode sa bude dražba konať a v ktorého obvode má povinný bydlisko. Okrem toho sa dražobný rok uverejní spôsobom v mieste obvyklým.

(3) Dražbu vykonáva vykonávateľ, ktorý o dražbe spíše zápisnicu. Vykonávateľ a povinný nesmú dražiť.

§ 329

(1) Najnižšie podanie sú dve tretiny odhadnej alebo úradne určenej ceny. Dražitelia sú viazaní svojimi podaniami, pokiaľ sa neurobilo vyššie podanie. Výška ceny vydraženej veci nie je obmedzená ustanoveniami cenových predpisov.

(2) Súd udelí príklep dražiteľovi, ktorý urobí najvyššie podanie. Ak niekoľko dražiteľov urobí rovnaké podanie a ak sa neurobilo vyššie prípustné podanie, rozhodne súd žrebom, komu má príklep udeliť. Vydražiteľ musí najvyššie podanie ihneď zaplatiť; ak tak neurobí, draží sa vec znova, bez jeho účasti.

(3) Prechodom vlastníctva na vydražiteľa zanikajú závädy viaznúce na veci.

§ 330

(1) Dražba sa skončí, len čo dosiahnutý výťažok stačí na uspokojenie veriteľov.

(2) Ak sa nenájde kupec pre dražené veci, nariadi súd opakovanú dražbu.

(3) Veci, pre ktoré sa nenájde kupec ani pri opätovnej dražbe, môže oprávnený prevziať do 15

dní po upovedomení o bezvýslednosti dražby za dve tretiny odhadnej alebo úradne určenej ceny. Medzi niekoľkými oprávnenými, ochotnými inak na prevzatie, rozhoduje poradie (§ 332 ods. 1). Predaj uskutočnený prevzatím má tie isté účinky ako predaj na dražbe.

§ 331

(1) Ak bol výkon rozhodnutia predajom hnuteľných vecí nariadený len pre jednu pohľadávku, postará sa predseda senátu, aby sa dosiahnutý výťažok vyplatil po zrážke trov predaja priamo oprávnenému.

(2) Ak bol výkon rozhodnutia predajom hnuteľných vecí nariadený trebárs postupne pre niekoľko pohľadávok, postará sa predseda senátu, aby sa výťažok po zrážke trov predaja vyplatil oprávneným. Každý oprávnený má právo na výťažok len z vecí, ktoré sa spísali v prospech jeho pohľadávky.

(3) Ak dosiahnutý výťažok prevyšuje pohľadávku, pre ktorú bol výkon rozhodnutia nariadený, vyplatí sa zvyšok výťažku povinnému.

§ 332

(1) Poradie, v akom súd vykonáva výplatu jednotlivých pohľadávok, spravuje sa dňom, keď došiel súdu návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia pre jednotlivé pohľadávky.

(2) Ak má niekoľko pohľadávok rovnaké poradie a výťažok predaja nestačí na ich úplné uspokojenie, uspokojia sa tieto pohľadávky pomerne. Bez ohľadu na poradie sa uspokojia prednostne pohľadávky, pri ktorých to ustanovuje osobitný predpis.

Hotové peniaze a iné veci, pri ktorých nedochádza k predaju

§ 333

(1) Ak sa pri výkone rozhodnutia nájde vyššia suma peňazí, než ktorá je podľa § 322 ods. 2 písm. d) z výkonu rozhodnutia vylúčená, naloží sa so sumou podliehajúcou výkonu rozhodnutia ako s výťažkom predaja (§ 331, 332).

(2) Ak sa pri výkone rozhodnutia nájdu drahé kovy alebo valuty (§ 1 ods. 2 zákona č. 528/1990 Zb. devízový zákon), naloží s nimi predseda senátu podľa osobitných predpisov. Dosiahnutý výťažok rozvrhne a vyplatí podľa § 331 a 332.

§ 334

(1) Vkladné knižky, zmenky, šeky alebo iné listiny, ktoré treba predložiť na uplatnenie práva, spíšu sa ako iné veci, avšak vždy sa odovzdajú súdu.

(2) Vkladnú knižku predloží súd peňažnému ústavu a vyberie z nej sumu, na ktorú má povinný právo. Peňažný ústav vykoná výplatu vkladu, i keď je táto výplata viazaná. Ak ide o zmenky, šeky alebo iné listiny, ktoré treba predložiť na uplatnenie práva, vyzve súd toho, kto má podľa takej listiny platiť, aby sumu, na ktorú má oprávnený právo, odovzdal súdu. Postupuje sa pritom primerane podľa ustanovení o výkone rozhodnutia prikázaním pohľadávky, pričom však úkony potrebné na uplatnenie práva robí namiesto povinného vykonávateľ.

(3) So získanou sumou sa naloží ako s výťažkom predaja (§ 331, 332).

Predaj nehnuteľností

§ 335

(1) Výkon rozhodnutia predajom nehnuteľností možno nariadiť, len ak oprávnený presne označí nehnuteľnosť, predaj ktorej navrhuje, a ak je preukázané, že nehnuteľnosť je vo vlastníctve povinného.

(2) Nariadenie výkonu rozhodnutia sa vzťahuje na nehnuteľnosť i s jej súčasťami a príslušenstvom.

(3) Uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia musí obsahovať zákaz, aby povinný nehnuteľnosť previedol na niekoho iného alebo ju zafažil. Ďalej sa v ňom uloží povinnému, aby do 15 dní oznámil, či a kto má k nehnuteľnosti predkupné právo, s poučením, že pri neoznámení povinný zodpovedá za škodu tým spôsobenú.

(4) Uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia doručí súd oprávnenému, povinnému, spoluvlastníkom a osobám, ktoré majú k nehnuteľnosti predkupné alebo iné vecné právo, ďalej potom príslušnému finančnému orgánu štátnej správy a orgánu územnej samosprávy, v ktorého obvode je nehnuteľnosť, ako aj miestnemu orgánu štátnej správy, v ktorého obvode je bydlisko povinného. Okrem toho sa uznesenie vyvesí na úradnej tabuli súdu až do vyvesenia dražobnej vyhlášky.

§ 335a

(1) Výkon rozhodnutia sa vykoná dražbou; vykonáva ho sudca.

(2) Pre poradie oprávneného na uspokojenie z výťažku výkonu rozhodnutia je rozhodujúci čas, kedy na súd výkonu došiel návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia dražbou.

§ 336

(1) Po právoplatnosti uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia súd zaobstará odhad nehnuteľnosti a jej príslušenstva. O čase a mieste odhadu súd upovedomí oprávneného, dlžníka, spoluvlastníkov, ako aj osoby, pre ktoré viaznu na nehnuteľnosti iné závädy, a okresný úrad.

(2) Ak nehnuteľnosť bola odhadnutá v čase jedného roka pred dňom, keď nariadenie výkonu rozhodnutia nadobudlo právoplatnosť, a ak sa nezmenili okolnosti rozhodujúce pre určenie ceny, môže súd od nového odhadu upustiť.

§ 336a

(1) Odhadom sa zistí, akú cenu má nehnuteľnosť. Okrem tohto sa jednotlivo odhadnú závädy, ktoré musí vydražiteľ prevziať bez započítania na najvyššie podanie (§ 336m ods. 1), ako aj závädy, ktoré vydražiteľ prevezme so započítaním na najvyššie podanie (§ 336m ods. 2).

(2) Práva spojené s nehnuteľnosťou sa odhadnú tak, že sa zistí výhoda, ktorú tieto práva prinášajú oprávnenému v období jedného roka, a hodnota tejto výhody sa násobí pri právach časovo neobmedzených dvadsiatimi, pri právach časovo obmedzených počtom rokov, po ktoré má právo ešte trvať, najviac však dvadsiatimi.

(3) Závädy viaznúce na nehnuteľnosti sa odhadnú podľa hospodárskej ujmy, ktorá vyplýva zo závädy pre obťažného. Pri závadách neobmedzeného trvania sa vezme za základ výpočtu doba dvadsiatich rokov, pri závadách neurčitého trvania pravdepodobný čas ich trvania, nie však viac

ako dvadsať rokov, pri závadách presne určeného trvania táto doba. Závady vyplývajúce z nárokov na opakujúce sa plnenia a dávky sa odhadnú tak, že sa vypočíta suma, ktorá by stačila na to, aby z nej a z úrokov z tejto sumy sa poukazovali plnenia a dávky alebo ich peňažná hodnota.

(4) Podľa výsledkov odhadu určí súd odhadnú cenu a rozhodnutie o tom doručí osobám uvedeným v § 336 ods. 1, ako aj osobám, pre ktoré viaznu na nehnuteľnosti vecné práva zjavné zo spisu.

§ 336b

(1) Po právoplatnom určení odhadnej ceny ustanoví súd vyhláškou dražobné pojednávanie na dobu najmenej po 30 dňoch.

(2) Dražobná vyhláška musí obsahovať:

- a) čas a miesto dražby,
- b) označenie nehnuteľnosti, príslušenstva a vlastníka,
- c) odhadnú cenu, ktorá je zároveň najnižším podaním,
- d) výšku zábezpeky,
- e) spôsob zaplatenia najvyššieho podania,
- f) závady, ktoré musí vydražiteľ prevziať bez započítania na najvyššie podanie,
- g) ustanovenia o prechode závad a úžitkov nehnuteľnosti,
- h) ustanovenia o odovzdaní vydraženej nehnuteľnosti vydražiteľovi,
- i) výzvu, aby všetci, kto sú odkázaní so svojimi nárokmi na najvyššie podanie, uviedli výšku svojich nárokov i s príslušenstvom ku dňu dražobného pojednávania a preukázali ich listinami s upozornením, že inak sa bude na ich nároky prihliadať len podľa obsahu spisov,
- j) výzvu, aby veritelia vyhlásili, či žiadajú zaplatenie v hotovosti s upozornením, že ak nepožiadajú o zaplatenie v hotovosti pred dražobným pojednávaním, môže vydražiteľ dlh prevziať,
- k) výzvu, aby uplatnenie práv, ktoré nepripúšťajú dražbu (§ 267 ods. 1), sa preukázalo pred začatím dražby s upozornením, že inak by také práva nemohli byť uplatnené na ujmu vydražiteľa, ktorý bol dobromyseľný,
- l) upozornenie, že osoby, ktoré majú k nehnuteľnosti predkupné právo, ho môžu uplatniť len na dražbe ako dražitelia a že udelením príklepu predkupné právo zaniká.

§ 336c

(1) Dražobná vyhláška sa doručí:

- a) oprávnenému, povinnému, spoluvlastníkovi a každému, kto má k nehnuteľnosti vecné alebo predkupné právo, ak sú zjavné zo spisov alebo z evidencie nehnuteľností,
- b) orgánom, ktoré vyrubujú a vymáhajú dane a verejné dávky a poistné nemocenského poistenia,
- c) úradom uvedeným v § 335 ods. 4.

(2) Osobám uvedeným v odseku 1 písm. a) sa doručí do vlastných rúk.

(3) Súd vyvesí dražobnú vyhlášku na úradnej tabuli súdu a požiada miestny orgán územnej samosprávy, v ktorého obvode je nehnuteľnosť, aby podstatný obsah vyhlášky uverejnil spôsobom v mieste obvyklým.

(4) Ak sa oprávnený z predkupného práva prihlási neskôr, doručí sa mu dražobná vyhláška do vlastných rúk tak, aby k doručeniu došlo ešte pred začatím dražby.

§ 336d

(1) Záujemcovia o kúpu draženej nehnuteľnosti sú povinní ako zábezpeku zložiť polovicu odhadnej ceny, a to v hotovosti alebo šekom na účet súdu. Ak záujemca pri dražbe chce uplatniť svoje predkupné právo, musí ho súdu preukázať najneskôr pri zložení zábezpeky. Súd ešte pred začatím dražby (§ 336f ods. 1) rozhodne, či predkupné právo je preukázané.

(2) Najnižšie podanie sa rovná odhadnej cene.

(3) Na zaplatenie najvyššieho podania určí súd v dražobnej vyhláske lehotu, ktorá sa začína dňom právoplatnosti príklepu a nesmie byť dlhšia ako 2 mesiace.

(4) Na najvyššie podanie sa započíta zložená zábezpeka a sumy pripadajúce na závady, ktoré vydražiteľ preberá so započítaním na najvyššie podanie (§ 336m ods. 1) a ktoré by sa uhradili z najvyššieho podania, pokiaľ by sa bolo celé najvyššie podanie zložilo v hotovosti.

§ 336e

(1) Ak vydražiteľ nezaplatí najvyššie podanie včas, nariadi súd opätovnú dražbu nehnuteľnosti; opätovná dražba sa však nekoná, ak vydražiteľ zaplatí najvyššie podanie pred uplynutím lehoty na podanie odvolania proti rozhodnutiu o nariadení opätovnej dražby.

(2) O nariadení opätovnej dražby platia ustanovenia o prvej dražbe s tým, že najnižšie podanie tvoria dve tretiny odhadnej ceny. O dražbe upovedomí súd tiež vydražiteľa uvedeného v odseku 1. Tento vydražiteľ je povinný zaplatiť rozdiel na najvyššom podaní, náklady opätovnej dražby a škodu, ktorá vznikla tým, že nezaplatil najvyššie podanie včas (§ 336l). Táto náhrada pripadne do rozdeľovanej podstaty.

§ 336f

(1) Po zložení zábezpeky sudca vyzve záujemcov, aby dražili.

(2) Draží sa osobne alebo prostredníctvom zástupcu, ktorý musí preukázať právo zastupovať záujemcu verejnou alebo úradne overenou listinou.

(3) Dražiť nemôže sudca riadiaci dražbu, zapisovateľ, povinný, vydražiteľ uvedený v § 336e ods. 1 a ten, komu nadobudnúť vec bráni osobitný predpis.

(4) Dražba sa koná, dokiaľ dražitelia robia podania; dražitelia sú viazaní svojimi podaniami, dokiaľ súd neudelí príklep. Výška ceny vydraženej veci nie je obmedzená ustanoveniami cenových predpisov.

§ 336g

Ak sa pri dražbe neurobilo ani najnižšie podanie, nepokračuje súd v konaní. Návrh na pokračovanie v konaní možno urobiť najskôr po uplynutí troch mesiacov od bezúspešnej dražby. Ak sa taký návrh neurobil do jedného roka, súd výkon rozhodnutia zastaví.

§ 336h

(1) Pred skončením dražby sa sudca spýta osôb prítomných na dražbe, či majú námietky proti udeleniu príklepu.

(2) Námietky, ktoré sa zapíšu do zápisnice, môžu podať dražitelia, povinný, oprávnený a zástupcovia orgánov štátnej správy (§ 335 ods. 4), ak sú prítomní na dražbe.

(3) Príklep udelí súd tomu, u koho sú splnené podmienky ustanovené zákonom a kto urobil najvyššie podanie. Ak niekoľko držiteľov urobí rovnaké podanie a ak sa neurobilo vyššie prípustné podanie, rozhodne súd žrebom o tom, komu sa má príklep udeliť. Ak však bol jedným z takých dražiteľov spoluvlastník alebo ten, komu prospieva predkupné právo vecnej povahy, udelí sa príklep jemu.

(4) Ak súd so zreteľom na vznesené námietky odoprie príklep, pokračuje sa v dražbe vyvolaním predposledného podania.

§ 336i

Po udelení príklepu môže sa vydražiteľ ujať držby vydraženej veci; o tom je povinný upovedomiť súd. Ak uznesenie o udelení príklepu nadobudne právoplatnosť a ak vydražiteľ zaplatil najvyššie podanie, stáva sa vydražiteľ vlastníkom veci ku dňu udelenia príklepu.

§ 336j

(1) Uznesenie o príklepe sa doručí oprávnenému, povinnému, vydražiteľovi a tým, ktorí proti príklepu vzniesli námietky.

(2) Proti uzneseniu, ktorým sa príklep udelil, môžu podať odvolanie len tí, ktorí boli prítomní pri dražbe a vzniesli námietky. Okrem toho môže do 15 dní odo dňa dražby podať odvolanie každý, komu v rozpore s ustanovením § 336c ods. 1 písm. a) nebola doručená dražobná vyhláška a nebol preto na dražbe prítomný.

§ 336k

(1) Odvolaniu možno vyhovieť, len ak sú vytýkané vady na ujmu toho, kto odvolanie podal, alebo ak súd zistí podstatné porušenie zákona.

(2) Rozhodnutie o odvolaní sa doručí odvolateľovi, vydražiteľovi, oprávnenému a povinnému.

(3) Ak odvolací súd zruší uznesenie o príklepe, ustanoví sa nové dražobné pojednávanie.

(4) Ak sa príklep právoplatne odoprel, je vydražiteľ povinný vrátiť vydraženú vec povinnému, vydať mu úžitky a nahradiť škodu, ktorú mu spôsobil pri hospodárení s nehnuteľnosťou.

§ 336l

(1) O záväzkoch podľa § 336e ods. 2 a § 336k ods. 4 rozhodne súd po pojednávaní uznesením.

(2) Sumy zodpovedajúce záväzkom uloženým podľa odseku 1 vymôže súd na návrh vykonávateľa z ostatného majetku vydražiteľa.

§ 336m

(1) Vydražiteľ musí bez započítania na najvyššie podanie prevziať vecné bremená, pokiaľ tak ustanovuje osobitný predpis, a nájomné práva.

(2) Inak prevezme vydražiteľ vecné bremená len vtedy, ak sa na ne dostane plná úhrada z rozdeľovanej podstaty.

(3) Predkupné právo k vydraženej nehnuteľnosti udelením príklepu zaniká.

§ 336n

(1) Po právoplatnom udelení príklepu nariadi súd pojednávanie o rozvrhu. Na pojednávanie predvolá vydražiteľa a iné osoby, ktorým sa doručuje dražobná vyhláška (§ 336c) alebo ktoré prihlásili svoje nároky [§ 336b ods. 2 písm. i)], ak nezanikli dražbou.

(2) Po skončení rozvrhového pojednávania nemožno žiadať z najvyššieho podania sumu vyššiu, než aká bola prihlásená [§ 336b ods. 2 písm. i)].

§ 336o

Na rozvrhovom pojednávaní sa určí poradie a spôsob úhrady nárokov, na ktoré treba prihliadať. O nárokoch, ktoré nemôžu byť uspokojené z najvyššieho podania, a o nedoložených námietkach osôb, ktoré sa nedostavili, sa nepojednáva.

§ 336p

Rozdeľovanú podstatu tvoria najvyššie podanie a úroky z neho, zábezpeka vydražiteľa uvedeného v § 336e ods. 1, prípadne sumy zodpovedajúce záväzkom uvedeným v § 336l ods. 1.

§ 337

(1) Podľa výsledkov rozvrhového pojednávania sa z podstaty uspokojujú pohľadávky v tomto poradí:

- a) pohľadávky trov konania, ktoré vznikli štátu v súvislosti s vykonávaním dražby,
- b) nedoplatky výživného splatné ku dňu rozvrhu,
- c) pohľadávky z hypotekárnych úverov a komunálnych úverov slúžiace na krytie menovitej hodnoty hypotekárnych záložných listov a komunálnych obligácií vydaných bankou vrátane výnosov z nich,
- d) pohľadávky zabezpečené záložným právom zákonným, zmluvným, sudcovským alebo exekučným, zabezpečovacím prevodom práva, postúpením pohľadávky, prípadne obmedzením prevodu nehnuteľnosti vcelku podľa času vzniku záložného práva, prípadne vzniku obmedzenia prevodu nehnuteľnosti,
- e) pohľadávky oprávneného, dane, poplatky, clá, súdne pohľadávky,³⁴⁾ pohľadávky poistného na zdravotné poistenie, poistného na nemocenské poistenie, poistného na dôchodkové zabezpečenie a príspevku na poistenie v nezamestnanosti, úhrada za vecné bremená prevzaté vydražiteľom so započítaním na najvyššie podanie a nároky na náhradu za vecné bremená, ktoré vydražiteľ podľa výsledkov dražby neprevezme,
- f) ostatné pohľadávky.

(2) Ak nemožno plne uspokojiť pohľadávky toho istého poradia, uspokojia sa pomerne.

(3) Úroky za posledné tri roky pred udelením príklepu, ako aj súdne trovy sa uspokojujú v poradí istiny. Ak rozdeľovaná podstata nestačí, uhradia sa pred istinou.

(4) Ak výťažok predaja prevyšuje všetky pohľadávky podľa odsekov 1 a 2, vyplatí súd po úhrade pohľadávok všetkých oprávnených zvyšok výťažku povinnému.

§ 337a

(1) Ak sa na dražbe predajú všetky nehnuteľnosti, na ktorých viaznu pohľadávky zabezpečené záložným právom podľa § 151a Občianskeho zákonníka pre tú istú pohľadávku (ďalej len „vospolné

záložné právo“), uhradí sa také pohľadávky v hotovosti z výťažkov jednotlivých rozdeľovaných podstát pomerne podľa zvyškov rozdeľovaných podstát, ktoré zvyšujú pri každej jednotlivej nehnuteľnosti po uhradení predchádzajúcich nárokov. Ak veriteľ žiada uspokojenie v inom pomere, prikáže sa osobám, ktoré by v dôsledku toho dostali z rozdeľovanej podstaty menej, suma, ktorá by pripadla na takú pohľadávku až do výšky schodku z jednotlivých rozdeľovaných podstát.

(2) Ak sa v dražbe nepredali všetky nehnuteľnosti, na ktorých viazu pohľadávky zabezpečené vospolným záložným právom, použije sa za základ výpočtu úhrady hodnota všetkých nehnuteľností zistená podľa všeobecných predpisov. Sumy, o ktoré by boli veritelia s neskorším poradím ukrátení tým, že veriteľ pohľadávky zabezpečenej vospolným záložným právom dostal viac, než koľko by na neho bolo pripadlo z výťažku predanej nehnuteľnosti, zabezpečia sa na ich návrh záložným právom na nepredaných nehnuteľnostiach v poradí, ktoré by prislúchalo uspokojenému veriteľovi.

(3) Zásady uvedené v predchádzajúcich odsekoch sa použijú primerane aj na pohľadávky, ktoré zafažujú podiely niekoľkých spoluvlastníkov tej istej nehnuteľnosti.

§ 337b

(1) Súd určí podľa výsledku odhadu sumu, akou sa oceňujú vecné bremená, ktoré budú v poradí podľa doby svojho vzniku aspoň sčasti uspokojené z rozdeľovanej podstaty. Pri nárokoch na opakujúce sa plnenia a dávky určí takú sumu, ktorá postačí, aby sa z nej a z jej úrokov mohli poskytovať plnenia a dávky alebo ich peňažná hodnota.

(2) Pri vecných bremenách, ktoré vydražiteľ prevezme so započítaním na najvyššie podanie, vydá sa zrazená suma, ak ide o vecné bremeno neobmedzeného trvania, vydražiteľovi; ak ide o vecné bremeno obmedzeného trvania, uloží sa suma na úrok a vydražiteľovi sa poskytuje náhrada po dobu, po ktorú vecné bremeno trvá. Ak však ide o nárok na dôchodky a iné opakujúce sa plnenia, uloží sa suma vždy na úrok a platby sa poukazujú priamo oprávnenému. Vyčerpaním sumy nárok oprávneného zanikne.

(3) Vecné bremená, ktoré vydražiteľ neprevezme so započítaním na najvyššie podanie, sa zrušia a oprávnenému sa prikáže náhrada v hotovosti vo výške určenej súdom. Ak ide o nároky, ktoré oprávňujú na opakujúce sa plnenia a dávky, uloží sa zvyšok najvyššieho podania na úrok a oprávnenému sa poskytujú plnenia a dávky alebo náhrada za ne, dokiaľ uložená suma stačí alebo dokiaľ nárok nezanikne.

(4) Suma, ktorá sa uvoľní prvším zánikom vecného bremena, pridelí sa ďalším oprávneným.

§ 337c

(1) Rozvrhové uznesenie sa doručí všetkým osobám a orgánom, ktoré mali byť predvolané na rozvrhové pojednávanie, a osobám, o ktorých nárokoch sa rozhodovalo na tomto pojednávaní.

(2) V rozvrhovom uznesení súd rozhodne aj o nárokoch, ktoré boli na pojednávaní o rozvrhu poprené čo do pravosti, výšky, poradia alebo spôsobu úhrady, ak o nich možno rozhodnúť bez vykonávania dôkazov. Inak súd odkáže tých, ktorí také námietky vzniesli, aby v lehote tridsiatich dní od doručenia rozvrhového uznesenia podali návrh podľa § 267 ods. 2, prípadne návrh na začatie správneho konania, v ktorom sa o takých námietkach rozhoduje.

(3) Rozhodnutie podľa § 267 ods. 2 alebo v správnom konaní je účinné proti všetkým veriteľom i proti povinnému.

§ 337d

Ak súd vyhovel návrhu podľa § 267 ods. 2 alebo ak sa vyhovel návrhu v správnom konaní, nariadi súd nové rozvrhové pojednávanie. Naň však už nepredvoláva účastníkov, ktorých nároky boli už uspokojené.

§ 337e

(1) Po právoplatnosti rozvrhového uznesenia a po úplnom zaplatení najvyššieho podania poukáže súd oprávneným osobám prikázané sumy s výnimkou nárokov, ohľadne ktorých prebieha konanie o popretie prihlásenej pohľadávky.

(2) Po právoplatnosti rozhodnutia o popretí prihlásenej pohľadávky súd podľa výsledku tohto konania buď vyplatí zadržané sumy podľa rozvrhového uznesenia, alebo určí dodatočné pojednávanie o rozvrhu.

Predaj spoluvlastníckeho podielu**§ 338**

(1) Na výkon rozhodnutia predajom spoluvlastníckeho podielu k hnutelnej veci alebo nehnuteľnosti sa použijú ustanovenia o výkone rozhodnutia predajom hnutelých vecí a nehnuteľností. O nariadení predaja upovedomí súd ostatných spoluvlastníkov.

(2) Spoluvlastník veci, ktorá je v podielovom spoluvlastníctve, môže zabrániť predaju veci, ak najneskôr do začiatku dražby zloží na súde v hotovosti alebo šekom na účet súdu odhadnú cenu podielu, ktorý sa má vydražiť. Ak sa tak stane, naloží súd s touto sumou ako s výsledkom predaja.

Piata hlava**Zriadenie sudcovského záložného práva na nehnuteľnostiach****§ 338a**

(1) Sudcovské záložné právo na nehnuteľnosti sa zriaďuje nariadením výkonu rozhodnutia. Zriadenie sudcovského záložného práva musí byť zapísané do evidencie nehnuteľností podľa osobitných predpisov.

(2) Pre pohľadávky, pre ktoré bolo zriadené sudcovské záložné právo, možno viesť výkon rozhodnutia predajom nehnuteľnosti priamo aj proti neskoršiemu nadobúdateľovi nehnuteľnosti.

§ 338b

(1) Výkon rozhodnutia zriadením sudcovského záložného práva sa môže nariadiť, len ak je preukázané, že nehnuteľnosť je vo vlastníctve povinného.

(2) Pre poradie sudcovského záložného práva k nehnuteľnosti je rozhodujúci čas, kedy na súd došiel návrh na zriadenie sudcovského záložného práva. Ak došlo niekoľko návrhov zároveň, majú záložné práva rovnaké poradie.

(3) Ak sa pre vymáhanú pohľadávku už prv zriadilo zmluvné záložné právo, riadi sa poradie sudcovského záložného práva poradím tohto zmluvného záložného práva.

Šiesta hlava
USPOKOJENIE PRÁV NA NEPEŇAŽNÉ PLNENIE

Návrh

§ 339

(1) Podľa týchto ustanovení vykonávajú sa rozhodnutia, ktoré ukladajú inú povinnosť než zaplatenie peňažnej sumy.

(2) Ak oprávnený navrhuje výkon rozhodnutia aj pre trovy, ktoré mu boli rozhodnutím priznané, ako aj pre trovy výkonu rozhodnutia, uvedie v návrhu na výkon rozhodnutia, akým spôsobom sa má jeho pohľadávka na trovách uspokojiť.

Vypratanie

§ 340

(1) Ak rozhodnutie, ktorého výkon sa navrhuje, ukladá, aby povinný vypratal byt, za ktorý netreba zabezpečiť bytovú náhradu, súd nariadi výkon rozhodnutia a po právoplatnosti tohto uznesenia výkon rozhodnutia uskutoční.

(2) Ak rozhodnutie, ktorého výkon sa navrhuje, ukladá, aby povinný vypratal byt, za ktorý treba zabezpečiť či už náhradný byt alebo náhradné ubytovanie, súd síce nariadi výkon rozhodnutia, ale s dodatkom, že o uskutočnení výkonu rozhodnutia rozhodne dodatočne. Uskutočnenie výkonu rozhodnutia nariadi, až oprávnený súdu preukáže, že pre povinného je zabezpečená taká bytová náhrada, aká je určená vo vykonávanom rozsudku.

§ 341

(1) Výkon rozhodnutia sa uskutoční presťahovaním povinného a všetkých, ktorí s ním bývajú na základe jeho práva, do náhradného bytu alebo do miestnosti poskytnutej ako náhradné ubytovanie. Vykonávateľ uskutočňujúci vypratanie priberie k tomuto úkonu vhodnú osobu, podľa možnosti zástupcu orgánu obce.

(2) Predseda senátu upovedomí povinného najmenej päť dní vopred, kedy sa presťahovanie vykoná. Upovedomí o tom takisto príslušný orgán obce.

(3) Ustanovenia § 343 a 344 sa použijú obdobne.

§ 342

(1) Ak ukladá rozhodnutie, výkon ktorého sa navrhuje, aby povinný vypratal nehnuteľnosť alebo miestnosť, za ktoré nie je potrebné poskytnúť náhradu, uskutoční sa výkon rozhodnutia tak, že predseda senátu urobí opatrenie, aby sa z vypratávaného objektu odstránili veci patriace povinnému a príslušníkom jeho rodiny, ako aj veci, ktoré síce patria niekomu inému, ale sú so súhlasom povinného umiestnené vo vypratávanom alebo na vypratávanom objekte.

(2) Predseda senátu urobí opatrenie, aby boli z vypratávaného objektu vykázaní povinný a všetci, ktorí sa tam zdržujú na základe práva povinného.

(3) Predseda senátu upovedomí povinného najmenej päť dní vopred, kedy sa bude vypratávanie vykonávať. Upovedomí o tom takisto príslušný orgán obce.

§ 343

(1) Veci odstránené z vypratávaného objektu odovzdajú sa povinnému alebo niektorému z plnoletých príslušníkov jeho rodiny.

(2) Ak nie je prítomný pri vypratávaní nikto, kto by mohol veci prevziať, alebo ak sa prevzatie vecí odmieta, veci sa spíšu a dajú sa do úschovy orgánu obce. Predseda senátu upovedomí povinného o tom, že jeho veci boli dané do úschovy.

§ 344

(1) Ak si povinný nevyzdvihne veci na orgáne obce do šiestich mesiacov odo dňa, keď boli uschované, predajú sa na návrh miestneho národného výboru podľa ustanovení o predaji hnuteľných vecí.

(2) Výťažok predaja vyplatí súd povinnému po zrážke trov úschovy a trov predaja.

Odobratie veci**§ 345**

(1) Ak ukladá rozhodnutie, výkon ktorého sa navrhuje, aby povinný vydal alebo dodal oprávnenému vec, postará sa predseda senátu o výkon rozhodnutia tým, že dá odobrať vec so všetkým, čo k nej patrí, povinnému a odovzdá ju oprávnenému.

(2) Ak na užívanie odobranej veci treba listinu, odoberie sa i táto listina povinnému a odovzdá sa oprávnenému spolu s vecou, ktorá sa odobrala povinnému.

(3) Nariadenie výkonu rozhodnutia doručí povinnému vykonávateľ pri odobratí veci. Súd upovedomí oprávneného o čase výkonu vopred. Odobratie veci sa nevykoná, ak nebude pri ňom prítomný oprávnený alebo jeho zástupca. Vykonávateľ uskutočňujúci odobratie veci priberie na to vhodnú osobu, podľa možnosti zástupcu orgánu obce.

(4) Ak to vyžaduje účel výkonu rozhodnutia, je ten, kto uskutočňuje výkon, oprávnený urobiť osobnú prehliadku povinného a prehliadku bytu a iných miestností povinného, kde je podľa dôvodného predpokladu vec, ktorú má povinný vydať alebo dodať oprávnenému; za tým účelom je oprávnený vymôcť si do bytu povinného alebo do inej miestnosti povinného prístup.

§ 346

Ak má vec, ktorú treba povinnému odobrať, u seba niekto iný, vyzve ho súd, aby ju oprávnenému vydal. Ak sa vec nevydá dobrovoľne, použijú sa na návrh oprávneného primerane ustanovenia o výkone rozhodnutia prikázaním pohľadávky.

§ 347

(1) Ak sa nepodarí odobrať vec určenú v nariadení výkonu rozhodnutia a ak si možno vec rovnakého druhu a rovnakej akosti zadovážiť inak, predseda senátu vyzve oprávneného, aby si ju zadovážil na trovy a nebezpečenstvo povinného.

(2) Povinnému môže súd uložiť, aby potrebné trovy zaplatil oprávnenému vopred. Výkon tohto rozhodnutia sa potom uskutoční na návrh oprávneného niektorým zo spôsobov uvedených v prvej až štvrtej hlave tejto časti.

Rozdelenie spoločnej veci**§ 348**

(1) Ak vykonávané rozhodnutie ukladá, aby sa spoločná hnutelná vec alebo nehnuteľnosť predala a jej výťažok sa rozdelil medzi spoluvlastníkov, vykoná sa predaj podľa ustanovení o predaji hnutelných vecí alebo nehnuteľností.

(2) Výťažok predaja spoločnej huteľnej veci alebo nehnuteľnosti vyplati súd všetkým bývalým spoluvlastníkom podľa výšky ich podielov. Pri nehnuteľnostiach použijú sa primerane ustanovenia § 337.

(3) Ak sa nepodari spoločnú huteľnú vec alebo nehnuteľnosť predať, predseda senátu zastaví výkon rozhodnutia.

§ 349

(1) Ak vykonávané rozhodnutie ukladá, aby sa spoločná huteľná vec alebo nehnuteľnosť rozdelila inak než predajom, predseda senátu určí pri nariadení výkonu rozhodnutia, ako sa výkon uskutoční. K uskutočneniu výkonu rozhodnutia priberie sa vhodná osoba, podľa možnosti zástupca orgánu obce.

(2) Ak je to potrebné, najmä ak treba presne určiť, prípadne vytýčiť hranice pozemkov, priberie predseda senátu k rozdeleniu znalca.

Uskutočnenie prác a výkonov**§ 350**

(1) Ak vykonávané rozhodnutie ukladá, aby povinný podľa neho vykonal pre oprávneného nejakú prácu, ktorú môže vykonať i niekto iný než povinný, povolí súd oprávnenému, aby si dal prácu, o ktorú ide, vykonať niekym iným alebo si ju vykonal sám, a to na trovy povinného.

(2) Povinnému môže súd uložiť, aby potrebné trovy zaplatil oprávnenému vopred. Výkon tohto rozhodnutia sa uskutoční potom na návrh oprávneného niektorým zo spôsobov určených na uspokojenie peňažných pohľadávok.

§ 351

(1) Ak vykonávané rozhodnutie ukladá inú povinnosť, uloží súd za každé porušenie tejto povinnosti povinnému pokutu. Výšku pokuty súd stupňuje až do úhrnnej sumy 100 000 Sk. Pokuty pripadajú štátu.

(2) Zaplatením pokút sa povinný neoslobodzuje od zodpovednosti za škodu.

(3) Ak povinný porušením uloženej mu povinnosti spôsobí zmenu stavu, ktorý predpokladá vykonávané rozhodnutie, dá súd prívolenie, aby sa oprávnený postaral o obnovenie predošlého stavu na trovy povinného. Rozhodnutie o zaplatení uvedených trov sa vykoná na návrh oprávneného niektorým zo spôsobov určených na uspokojenie peňažných pohľadávok. Súd môže urobiť vhodné opatrenia, aby oprávnenému dopomohol k obnoveniu predošlého stavu.

SIEDMA ČASŤ INÁ ČINNOSŤ SÚDU

§ 352

(1) Súd prijíma do úschovy peniaze, listiny a iné hnutelné veci v súvislosti s trestným alebo iným súdnym konaním. Na súde sa takisto skladajú peniaze a iné hodnoty patriace osobám, u ktorých súd dohliada na správu majetku, preddavky a iné platby, ktoré bezprostredne súvisia so súdnym konaním.

(2) O prijatí do úschovy vydá súd tomu, kto hodnoty skladá, potvrdenie.

§ 352a

Súd vykonáva zápis údajov do obchodného registra, zmenu zapísaných údajov, výmaz zapísaných údajov a ukladá listiny do zbierky listín podľa osobitného zákona.^{36a)}

ÔSMA ČASŤ ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Prechodné ustanovenia

§ 355

Ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon i pre konanie začaté pred jeho účinnosťou. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred účinnosťou tohto zákona, zostávajú zachované.

§ 356

(1) Pre lehoty, ktoré sa v deň, keď tento zákon nadobudol účinnosť, ešte neskončili, platia ustanovenia tohto zákona.

(2) Ak však zákon doteraz ustanovoval dlhšiu lehotu, skončí sa až v tomto neskoršom čase.

(3) Lehota na podanie sťažnosti pre porušenie zákona sa neskončí skôr ako šesť mesiacov odo dňa, keď tento zákon nadobudol účinnosť.

§ 357

Na platobné rozkazy vydané pred dňom, keď tento zákon nadobudol účinnosť, použijú sa doterajšie predpisy.

§ 358

Konania v nájomných veciach začaté pred dňom, keď tento zákon nadobudol účinnosť, dokončia sa podľa doterajších predpisov.

§ 359

Pokiaľ odo dňa, keď tento zákon nadobudol účinnosť, patrí súdu ešte rozhodovať o príkazoch na vypratanie, vydaných národnými výbormi, rozhodne o nich podľa doterajších predpisov.

§ 360

(1) Ak sa pred dňom, keď tento zákon nadobudol účinnosť, začalo konanie na súde dosiaľ vecne

príslušnom, pokračuje v konaní tento súd a pre ďalší postup sa použijú doterajšie predpisy.

(2) Obdobne sa postupuje, ak vec patrí do právomoci štátneho notárstva, s výnimkou vecí súdnej úschovy.

§ 361

(1) Dosiaľ neskončené veci súdnej úschovy postúpi súd príslušnému štátnemu notárstvu a upovedomí účastníkov i uschovávateľa, že konanie v budúcnosti vedie a o vydaní predmetu úschovy rozhoduje štátne notárstvo.

(2) Dokiaľ uschovávateľ nebude takto upovedomený, vedie konanie súd podľa doterajších predpisov.

§ 362

(1) Poručenské veci a opatrovnícke veci týkajúce sa majetku dieťaťa prenášajú sa dňom, keď tento zákon nadobudol účinnosť, z národných výborov na súdy.

(2) Národné výbory postúpia neodkladne spisy týkajúce sa vecí uvedených v odseku 1 príslušnému okresnému súdu.

§ 363

(1) O žiadostiach na povolenie uzavretia manželstva maloletým a osobám postihnutým duševnou poruchou alebo duševne nedostatočne vyvinutým, o ktorých národný výbor právoplatne nerozhodol pred dňom, keď tento zákon nadobudol účinnosť, rozhodne súd.

(2) Národné výbory postúpia žiadosti uvedené v odseku 1 neodkladne príslušnému okresnému súdu.

§ 364

V konaní o zadržanie v ústave súd od účinnosti novej úpravy tohto konania nepokračuje; do tohto času súd rozhoduje o zadržaní v ústave podľa doterajších ustanovení.

§ 365

Exekučné tituly vzniknuté pred účinnosťou tohto zákona sú podkladom pre výkon rozhodnutia podľa tohto zákona, i keď ich tento zákon za podklad výkonu rozhodnutia nepovažuje.

§ 366

Nariadenie exekúcie, ku ktorému došlo pred dňom účinnosti tohto zákona, má účinky nariadenia výkonu rozhodnutia. V konaní sa ďalej postupuje podľa tohto zákona, ak nie je ustanovené inak.

§ 367

(1) Zexekvovanie peňažnej pohľadávky a platu, ku ktorému došlo pred účinnosťou tohto zákona, má účinky nariadenia výkonu rozhodnutia zrážkami zo mzdy, prípadne prikázaním pohľadávky povinného, ktoré sa platiteľovi mzdy, prípadne dlžníkovi povinného doručilo.

(2) Platiteľ mzdy, ktorý vykonáva zrážky zo mzdy povinného na základe exekúcie na plat nariadenej pred dňom, keď tento zákon nadobudol účinnosť, môže po účinnosti tohto zákona postupovať pri vykonávaní zrážok podľa nových ustanovení. Len čo mu súd doručí uznesenie,

v ktorom ho vyzve, aby pri ďalšom vykonávaní zrážok postupoval podľa ustanovení tohto zákona, je platiteľ mzdy povinný tak urobiť.

§ 368

(1) Ak bola pred dňom účinnosti tohto zákona povolená exekúcia vypratáním bytu, dokončí sa podľa doterajších predpisov.

(2) Ak ukladá rozhodnutie súdu vydané pred dňom účinnosti tohto zákona povinnosť vypratať byt, za ktorý treba poskytnúť náhradu, je vykonateľné, až keď sa právoplatne poskytol náhradný byt, prípadne náhradné ubytovanie tam, kde stačí poskytnúť náhradné ubytovanie.

§ 369

Nariadené exekúcie na nehnuteľnosti a na hnuťelné veci sa dokončia podľa doterajších predpisov.

§ 370

Exekučné likvidácie nariadené pred dňom, keď tento zákon nadobudol účinnosť, dokončia sa podľa doterajších predpisov.

§ 371

(1) Pohľadávky zabezpečené záložným právom uspokoja sa pri výkone rozhodnutia podľa získaného poradia pred ostatnými pohľadávkami, i keď neboli priznané rozhodnutím alebo zmierom, ktoré môžu byť podkladom výkonu rozhodnutia podľa tohto zákona.

(2) Pri výkone rozhodnutia predajom nehnuteľnosti sa doručí známym veriteľom pohľadávok zabezpečených záložným právom, ako aj pohľadávok práv z vecných bremien, vyhláška vydaná podľa § 337 ods. 2. Tieto pohľadávky sa uspokoja spolu s pohľadávkami, v prospech ktorých bolo na štátnom notárstve zaregistrované obmedzenie prevodu nehnuteľnosti (§ 337 ods. 2). Pohľadávky daní a poplatkov, pokiaľ majú záložné právo na nehnuteľnosti, uspokoja sa pritom vždy prednostne.

§ 372

Ak zákon ustanovuje, že záložný veriteľ môže požiadať súd o vykonanie predaja zálohu, použijú sa primerane ustanovenia o výkone rozhodnutia predajom hnuťelných vecí.

§ 372a

(1) Veci prejednávané Najvyšším súdom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, v ktorých nebude rozhodnuté do dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona, prevezme a dokončí Najvyšší súd Slovenskej republiky ak ide o

- a) konanie o opravnom prostriedku, ak sa na území Slovenskej republiky nachádza súd, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni, alebo ak je na území Slovenskej republiky súd, ktorý by bol podľa tohto zákona územne príslušný prejednať vec v prvom stupni,
- b) určenie miestne príslušného súdu, ak má na území Slovenskej republiky sídlo súd, ktorý vec predložil Najvyššiemu súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky podľa § 105 ods. 2; v ostatných prípadoch, ak má navrhovateľ na území Slovenskej republiky bydlisko alebo sídlo,
- c) rozhodovanie v spore o právomoc podľa § 8a ods. 2 a rozhodovanie o prikázaní veci podľa § 12 ods. 3, ak je na území Slovenskej republiky sídlo toho, kto o rozhodnutie požiadal,

d) žalobu proti rozhodnutiu správneho orgánu, ak je správny orgán Slovenskej republiky príslušný vec rozhodnúť.

(2) Konanie vo veci začaté na príslušnom súde Slovenskej republiky pred účinnosťou tohto zákona sa dokončí na súde, na ktorom sa konanie začalo.

§ 372b

(1) Neskončené konania o dedičstve začaté podľa doterajších predpisov sa považujú za konania podľa tohto zákona. Ak je ich predmetom majetok objavený po právoplatnosti rozhodnutia o dedičstve, považujú sa za konania podľa § 175x ods. 1.

(2) Poverenie notára funkciou súdneho komisára (§ 38) vydané pred účinnosťou tohto zákona je poverením aj na vydanie osvedčenia o dedičstve.

§ 372c

Lehota na podanie mimoriadneho dovolania začína plynúť odo dňa účinnosti tohto zákona. Mimoriadnym dovolaním možno napadnúť rozhodnutia, ktoré nadobudli právoplatnosť odo dňa účinnosti tohto zákona.

§ 372d

Ak sa pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona začalo konanie na súde vecne príslušnom podľa doterajších predpisov, pokračuje v konaní tento súd.

§ 372e

Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

§ 372f

Konania podľa § 9 ods. 4 začaté pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

§ 372g

Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

§ 372h

Prechodné ustanovenia účinné od 1. januára 2003

(1) Ak sa pred 1. januárom 2003 začalo konanie na súde vecne príslušnom podľa doterajších predpisov, pokračuje v konaní tento súd.

(2) Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred 1. januárom 2003, zostávajú zachované.

(3) Vo veciach právoplatne rozhodnutých do 31. decembra 2002 môže generálny prokurátor podať mimoriadne dovolanie do jedného roka od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia podľa § 250j alebo § 250s.

§ 372i**Prechodné ustanovenia účinné od 1. septembra 2003**

(1) Ustanovenia tohto zákona sa použijú aj na konanie začaté pred jeho účinnosťou, ak nie je ďalej ustanovené inak. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

(2) Ak sa pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona začalo konanie na súde vecne príslušnom podľa doterajších predpisov, pokračuje v konaní tento súd.

(3) Konania o odvolaní a dovolaní, o ktorých odvolací súd alebo dovolací súd nerozhodol do nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

(4) Lehota na rozhodnutie o návrhu na vydanie predbežného opatrenia podľa § 75a sa vzťahuje iba na konania začaté po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

(5) Postup súdu podľa § 114 ods. 2 sa vzťahuje iba na konania začaté po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

(6) Ustanovenia § 15a a § 16 ods. 1 sa použijú iba na námietky podané po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

(7) Nepripustnosť dovolania podľa § 238 ods. 5 sa vzťahuje iba na konania, v ktorých súd rozhodol po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

§ 372j

Konanie vo veciach obchodného registra začaté pred 1. februárom 2004 sa dokončí podľa doterajších predpisov.

Splnomocňovacie ustanovenia**§ 373**

Podrobnosti o výkone rozhodnutia zrážkami z pracovnej odmeny obvinených a odsúdených ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo spravodlivosti. Podrobnosti o výkone rozhodnutia zrážkami z pracovnej odmeny chovancov v domovoch mládeže ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo školstva Slovenskej republiky.

§ 374

(1) Ministerstvo spravodlivosti sa splnomocňuje vydať všeobecne záväzným právnym predpisom správny poriadok pre okresné a krajské súdy, ktorý podrobnejšie upraví pre vybavovanie občianskoprávných vecí organizáciu práce a úlohy pracovníkov pri výkone súdnictva, včítane postupu notára pri vykonávaní úkonov v konaní o dedičstve, postup súdov pri výkone rozhodnutí, kancelárske práce na súdoch včítane správnej agendy.

Najmä v ňom môže ustanoviť,

- a) ktoré úkony zverené predsedovi senátu môžu vykonávať justiční čakatelia alebo súdni tajomníci a ktorými úkonmi v konaní o dedičstve môže notár poveriť svojich pracovníkov,
- b) v ktorých prípadoch sú pracovníci súdov oprávnení overiť pravosť podpisu na listinách a správnosť odpisov listín,
- c) kedy možno upustiť od prítomnosti zapisovateľa pri pojednávaní pred súdom a akým spôsobom treba v takých prípadoch zaznamenať obsah pojednávania,

d) aké nevyhnutné trovy sa uhrádzajú osobám zúčastneným na konaní.

(2) Predseda senátu, ktorému je inak vec podľa rozvrhu práce prikázaná, si môže vyhradiť vybavovanie určitých vecí zverených justičným čakaťom, a to buď vôbec, alebo v jednotlivých prípadoch.

(3) Ak sa podá odvolanie proti rozhodnutiu, ktoré vydal justičný čakať, môže mu úplne vyhovieť predseda senátu. Jeho rozhodnutie sa považuje za rozhodnutie súdu prvého stupňa a možno ho napadnúť odvolaním.

(4) Proti rozhodnutiu vydanému povereným zamestnancom súdu v občianskom súdnom konaní možno podať odvolanie za rovnakých podmienok ako proti rozhodnutiu sudcu. Ak je podané odvolanie proti rozhodnutiu, ktoré vydal vyšší súdny úradník, rozhodnutie sa tým zrušuje v celom rozsahu a o veci rozhodne sudca. To neplatí, ak bolo odvolanie podané oneskorene, bolo podané osobou, ktorá na podanie odvolania nie je oprávnená, smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné, smeruje len proti výroku o trovách konania, alebo ak odvolaniu môže úplne vyhovieť sudca, ak sa ním nezasiahne do práv iného účastníka konania. Ak bolo odvolanie vzaté späť pred začatím pojednávania, k zrušeniu rozhodnutia nedôjde a rozhodnutie sa stane právoplatným, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. O odvolaní, odmietnutí odvolania a o zastavení odvolacieho konania rozhodne sudca. Rozhodnutie sudcu sa považuje za rozhodnutie súdu prvého stupňa a možno ho napadnúť odvolaním.

§ 374a

(1) Ministerstvo spravodlivosti ustanoví vyhláškou výšku odmeny notárov ako súdnych komisárov a odmeny správcov dedičstva a spôsob ich určenia.

(2) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky upraví vyhláškou konanie o vymenúvaní, odvolávaní a odmeňovaní likvidátorov.

§ 374b

Ministerstvo spravodlivosti vydá všeobecne záväzný právny predpis, ktorý ustanoví vzory návrhov na začatie konania.

Zrušovacie ustanovenia

§ 375

Zrušujú sa:

1. zákon č. 142/1950 Zb. o konaní v občianskoprávných veciach (Občiansky súdny poriadok) v znení neskorších predpisov;
2. zákon č. 68/1952 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky súdny poriadok;
3. § 6 ods. 2 zákona č. 84/1952 Zb. o organizácii peňažníctva;
4. § 7 zákona č. 85/1952 Zb. o poisťovníctve;
5. § 57 až 60 zákona č. 115/1953 Zb. o autorskom práve;
6. zákonné opatrenie Predsedníctva Národného zhromaždenia č. 57/1955 Zb. o urýchlennom vymáhaní pohľadávok na úhradu osobných potrieb maloletých detí;
7. zákonné opatrenie Predsedníctva Národného zhromaždenia č. 63/1955 Zb. o súdnej exekúcii odpísaním z účtu v peňažnom ústave;
8. zákon č. 46/1959 Zb. o zmene právomoci súdov a o zmene a doplnení niektorých ustanovení z odboru súdnictva a štátnych notárstiev;

9. vládne nariadenie č. 175/1950 Zb. o potvrdeniach potrebných pre oslobodenie od súdnych poplatkov a preddavkov a pre ustanovenie zástupcu;
10. vládne nariadenie č. 176/1950 Zb. o spôsobe a rozsahu exekúcie proti družstvám a iným právnickým osobám;
11. vládne nariadenie č. 177/1950 Zb. o odhadoch nehnuteľných vecí;
12. nariadenie ministra spravodlivosti č. 178/1950 Zb., ktorým sa pre určenie súdnej príslušnosti ustanovuje, čo sa u niektorých právnických osôb rozumie organizačne nižšou správou;
13. nariadenie ministra spravodlivosti č. 180/1950 Zb. o exekúcii na peňažné pohľadávky a plat;
14. nariadenie ministra spravodlivosti č. 95/1952 Zb., ktorým sa vydáva spravovací poriadok pre súdy;
15. nariadenie ministra spravodlivosti č. 12/1953 Zb. o rozsahu a podmienkach prípustnosti exekúcie na pohľadávky z dodávok poľnohospodárskych výrobkov štátu;
16. vyhláška ministra spravodlivosti č. 356/1952 Ú. 1. (č. 409/1952 Ú. v.), ktorou sa vypočítavajú právnické osoby požívajúce ochranu v exekúcii a príslušné dozorné orgány;
17. vyhláška ministra spravodlivosti č. 149/1958 Ú. 1. (Ú. v.) o rozsahu prípustnosti exekúcie na pracovnú odmenu osôb, na ktorých sa vykonáva trest odňatia slobody, a chovancov výchovní dorastu v znení vyhlášky ministra spravodlivosti č. 34/1961 Zb.;
18. nariadenie ministra spravodlivosti č. 41/1960 Zb. o sídlach a obvodoch ľudových súdov a sídlach a obvodoch krajských súdov.

§ 376

Účinnosť zákona

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. aprílom 1964.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Lenárt v. r.

- 1) § 7 ods. 4 zákona č. 424/1991 Zb. o združovaní v politických stranách a politických hnutiach.
- 1a) § 4 ods. 1 zákona č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní v znení zákona č. 54/1996 Z. z.
- 1aa) Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 32/1969 Zb. o Viedenskom dohovore o konzulárnych stykoch.
- 1b) Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov.
- 2) § 476 a nasl. Obchodného zákonníka.
- 3) § 591 a nasl. Obchodného zákonníka.
- 4) § 601 a nasl. Obchodného zákonníka.
- 5) § 115 a nasl. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov.
- 6) § 673 a nasl. Obchodného zákonníka.
- 7) § 682 a nasl. Obchodného zákonníka.
- 8) § 692 a nasl. Obchodného zákonníka.
- 9) § 700 a nasl. Obchodného zákonníka v znení zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch.
- 10) § 708 a nasl. Obchodného zákonníka.
- 11) § 716 a nasl. Obchodného zákonníka.
- 12) § 720 a nasl. Obchodného zákonníka.
- 13) § 725 a nasl. Obchodného zákonníka.
- 14) Zákon č. 63/1991 Zb. o ochrane hospodárskej súťaže.
- 15) § 44 a nasl. Obchodného zákonníka.
- 15a) Zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 465/2002 Z. z. a zákona č. 204/2004 Z. z.
Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže ustanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 001, 4/1/2003).
- 15b) Článok 21 (3) nariadenia Rady (ES) č. 1/2003.
- 15c) § 3 ods. 2 zákona č. 136/2001 Z. z. v znení zákona č. 204/2004 Z. z.
- 15d) § 22 ods. 6 zákona č. 136/2001 Z. z. v znení zákona č. 204/2004 Z. z.
- 16) § 8 a nasl. Obchodného zákonníka.
- 17) Zákon č. 174/1988 Zb. o ochranných známkach.
- 18) Zákon č. 159/1973 Zb. o ochrane označení pôvodu výrobkov.
- 19) § 90 Obchodného zákonníka.
- 20) § 148 ods. 1 Obchodného zákonníka.
- 21) § 152 Obchodného zákonníka.
- 22) § 231 ods. 4 Obchodného zákonníka.
- 23) § 20 – 23 zákona č. 98/1963 Zb. o rozhodcovskom konaní v medzinárodnom obchodnom styku a o výkone rozhodcovských rozhodnutí.
- 24) § 37 ods. 1 a 2 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom.
- 25) § 68 ods. 3 Obchodného zákonníka.
- 26) § 71 ods. 2 Obchodného zákonníka.
- 27) § 71 ods. 3 Obchodného zákonníka.
- 28) § 75 ods. 5 Obchodného zákonníka.
- 29) § 71 ods. 1 Obchodného zákonníka.

30) § 71 ods. 4 Obchodného zákonníka.

31) § 257 ods. 1 Obchodného zákonníka.

32) § 259 ods. 4 Obchodného zákonníka.

33) Zákon SNR č. 129/1991 Zb. o komerčných právnikoch.

33a) § 62 zákona č. 94/1963 Zb. o rodine v znení neskorších predpisov.

Čl. IV zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 17/1993 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 253/1991 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky vo veciach prevodov majetku štátu na iné osoby a o Fonde národného majetku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov.

33aa) § 65 ods. 2 zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov.

33ab) Napríklad § 456 Občianskeho zákonníka.

33ac) Čl. 81 a 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (úplné znenie Úradný vestník Európskeho spoločenstva C 325, 24/12/2002).

33b) § 161 ods. 5 Obchodného zákonníka v znení zákona č. 500/2001 Z. z.

34) Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Českej republiky č. 270/1990 Zb. o odmenách advokátov a komerčných právnikov za poskytovanie právnej pomoci v znení vyhlášky č. 573/1990 Zb.

Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 240/1990 Zb. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnej pomoci v znení vyhlášky č. 44/1991 Zb.

34a) Zákon č. 144/1998 Z. z. o skladiskovom záložnom liste, tovarovom záložnom liste a o doplnení niektorých ďalších zákonov.

34b) § 150 Občianskeho zákonníka.

34f) Zákon Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok). Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 31/1993 Z. z. o odmenách a náhradách notárov v znení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 209/1994 Z. z.

34fa) Zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

34fb) § 6 a 7 zákona č. 530/2003 Z. z.

34fba) § 5a zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov.

34fc) § 68a Obchodného zákonníka v znení zákona č. 500/2001 Z. z.

34fd) § 218a ods. 2 Obchodného zákonníka v znení zákona č. 500/2001 Z. z.

34fe) § 181 Obchodného zákonníka v znení zákona č. 500/2001 Z. z.

34h) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.

34i) § 13 ods. 3 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1990 Zb. o voľbách do Slovenskej národnej rady v znení zákona č. 187/1998 Z. z.

34j) § 19 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1990 Zb. v znení zákona č. 187/1998 Z. z.

34k) § 15 ods. 3 a § 20 ods. 2 zákona č. 303/2001 Z. z. o voľbách do orgánov samosprávnych krajov a o doplnení Občianskeho súdneho poriadku.

35) V súčasnosti ide najmä o tieto prípady:

§ 57b ods. 1 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov v znení zákona č. 180/1990 Zb., ak ide o rozhodnutie o povinnosti zamestnanca alebo iného príjemcu peňažnej dávky nemocenského poistenia alebo prídavkov na deti vrátiť preplatok na dávke neprávom vyplatenej, ako aj proti rozhodnutiu v iných než dávkových veciach nemocenského poistenia,

§ 122 ods. 1 zákona č. 103/1964 Zb. o zabezpečení družstevných roľníkov v chorobe a o zabezpečení matky a dieťaťa v znení zákona č. 180/1990 Zb., ak ide o rozhodnutie o povinnosti príjemcu dávky zo zabezpečenia v chorobe a zo zabezpečenia matky a dieťaťa vrátiť

preplatok na dávke neprávom vyplatené, ako aj proti rozhodnutiu v iných než dávkových veciach zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa,

§ 112 ods. 3 zákona č. 44/1974 Zb. colný zákon v znení zákona č. 117/1983 Zb. a zákona č. 5/1991 Zb.,

§ 7, 8 a § 61 ods. 2 zákona č. 147/1983 Zb. o zbraniach a streľive v znení zákona č. 49/1990 Zb., § 122 a 145a zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 110/1990 Zb. a zákona č. 180/1990 Zb., ak ide o rozhodnutie o zákonnom nároku na dávku dôchodkového zabezpečenia uvedenú v § 7 písm. a) č. 1 – 7, písm. b) a c) citovaného zákona,

§ 8 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 12 ods. 3 písm. c) zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov,

§ 11 ods. 3 a § 13 zákona č. 84/1990 Zb. o zhromažďovaní práve,

§ 27 ods. 3 zákona SNR č. 132/1990 Zb. o advokácii,

§ 28 ods. 3 zákona č. 172/1990 Zb. o vysokých školách,

§ 11 ods. 2 zákona č. 382/1990 Zb. o rodičovskom príspevku, ak ide o rozhodnutie vrátiť preplatok,

§ 28 zákona SNR č. 129/1991 Zb. o komerčných právnikoch,

§ 9 ods. 3 a 6 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku,

§ 18 ods. 1 zákona č. 451/1991 Zb., ktorým sa ustanovujú niektoré ďalšie predpoklady na výkon niektorých funkcií v štátnych orgánoch a organizáciách Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, Českej republiky a Slovenskej republiky,

§ 17 zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností,

§ 34 zákona č. 237/1991 Zb. o patentových zástupcoch,

§ 8 ods. 5 zákona č. 424/1991 Zb.

35a) Napríklad § 68d zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení zákona č. 589/2003 Z. z.

35ab) § 25 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni.

35aa) § 68c zákona č. 97/1963 Zb. v znení zákona č. 589/2003 Z. z.

§ 47 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní.

35b) Zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci.

35c) § 57 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti.

36) § 5 zákona č. 526/1990 Zb. o cenách.

36a) Zákon č. 530/2003 Z. z.

